

December 2009

BRANSCHÖVERSIKTEN

**Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretagen.
Svensk, nordisk och internationell kartläggning.**

De i Branschöversikten publicerade tabellerna redovisar uppgifter från företagens bokslut för 2008 och 2008/2009.

Svensk Teknik och Design

ARKITEKT-TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN

I SAMARBETE MED

Foreningen af Rådgivende Ingeniører

Rådgivende Ingeniørers Forening

Felag rádgjafarverkfrædinga

Suunnittelu- ja Konsulttitoimistojen Liitto

Arkkitehtitoimistojen Liitto, ATL

Innehåll

4	Förord
5	TJÄNSTSEKTORN LEDER ÅTERHÄMTNINGEN
6	Sektorns utveckling 2008 och 2009
8	Svenska företagshändelser
11	Nyckeltal för de största svenska konsultföretagen
12	De 50 största grupperna inom industrideknik
13	De 50 största arkitektgrupperna
14	Börsnoterade konsultföretag i västvärlden – en jämförelse
15	Sveriges 300 största koncerner
21	DEN NORDISKA MARKNADEN
22	Nordens 100 största arkitektgrupper
24	FRI – Danska marknaden
27	Danmarks 100 största koncerner
29	RIF – Norska marknaden
31	Norges 100 största koncerner
33	FRV & FSSA – Isländska marknaden
34	Islands 20 största koncerner
35	SKOL – Finska marknaden
37	ATL – Finska marknaden
39	Finlands 100 största koncerner
41	DEN INTERNATIONELLA MARKNADEN
42	Internationell utveckling
42	Världens 10 största koncerner
43	Europas 50 största arkitektgrupper
44	Europas 300 största koncerner

Omslagsbilder framsidan:

Nomineringarna till Samhällsbyggarpriset 2009

Överst vänster: Kiruna Kulsinterverk 4 (foto: Fredric Alm), överst mitten: ABB, provhall, Ludvika (foto: ABB), överst höger: Hovrättsbyggnad i Malmö (foto: Torben Åndahl), mitten och nertill: vinnande bidrag, Hus Väner, Karlstad Universitet (foto: Åke E:son Lindman)

Fakta om projekten, se www.samhallsbyggardagen.se

Omslagsbilderna baksidan:

Nomineringar till Samhällsbyggarpriset 2009

Uppifrån och ned: Kiruna Kulsinterverk 4, (foto: Fredric Alm) (2 bilder), Hovrättsbyggnad i Malmö (foto: Torben Åndahl), ABB, provhall, Ludvika (foto: ABB)

Fakta om projekten, se www.samhallsbyggardagen.se

Förord

Svensk Teknik och Design, STD, är en bransch- och arbetsgivarorganisation för Sveriges arkitektföretag och teknikkonsultföretag inom bygg- och industrisektorn. Med närmare 740 medlemsföretag, som tillsammans har drygt 28 000 anställda, representerar STD nära två tredjedelar av branschens resurser.

STD:s medlemmar utvecklar och har nyckelroller i den totala samhällsutvecklingen vid genomförandet av alla typer av byggnationer och stadsbildningar, den för samhället så viktiga infrastrukturen, miljö och klimatsystem, energi och natur samt nya produkter och processer för verkstadsindustrin osv. Medlemmarna arbetar med innovationer, nybyggnad, ombyggnad, underhåll och effektivisering. STDs medlemsföretag skapar värden som varar.

Projektledare, arkitekter, teknik- och industrikonsulter utreder, designar, projekterar och deltar på den svenska marknaden i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för c:a 320 miljarder kronor per år. Sektorn påverkar därmed utvecklingen av drygt 10 procent av Sveriges BNP.

Det senaste årets nedgång inom sektorn fortsätter även om många medlemsföretag signalerar lite mer positiva framtidsutsikter nu. Orderläget för samtliga sektorer förväntas plana ut under vintern och kanske vända svagt uppåt framåt mitten av 2010. Man ska dock ha i åtanke det dåliga utgångsläget i många av de sektorer som nu förväntas få en ökad orderingång igen. Detta gäller inte minst våra industrikonsulter. Det är alltså för tidigt att tala om en återhämtning. Vi ser också att enstaka händelser i den finansiella världen kan medföra märkbara hack i återhämtningen. Osäkerheten ligger i hur mycket orderingången ökar och vad som samtidigt händer med prisbilden, samt hur kostnadsstrukturen utvecklas. Det finns även en osäkerhet i hur finanskrisen, som vi inte ännu sett slutet på kommer att ändra spelreglerna på marknaden.

Ett paradigmskifte vad avser både rekrytering av medarbetare och vad gäller upphandlings/projektformer kan mycket väl bli resultatet. Branschen måste fokusera på kundnytta och effektivare samarbete med marknads aktörer.

Konkurrensen, inte minst den internationella, ökar och effektiviseringen av all produktion är en avgörande faktor. Konsultföretagen är därför en viktig part i såväl samhällsbyggnadssektorns som industrins fortsatta utveckling. Genom sin kunskap bidrar konsulterna till såväl forsknings-, utvecklings- som rationaliseringsarbetet. Det är tid för rationalisering och effektivisering för att ha en så god plattform som möjligt nu när vi börjar se att konjunkturen sakta börjar vända uppåt igen. Redan nu ökar ansträngningarna att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle och här har STDs konsulter en nyckelroll.

Branschöversikten distribueras till medlemmarna i Svensk Teknik och Design och till övriga företag som medverkar i undersökningen. Den sänds också till tongivande kundföretag, tidskrifter, konjunkturbedömare, företagsanalytiker med flera och till svenska beskickningar och exportkontor. En engelsk upplaga, the Sector Review, distribueras till övriga nordiska organisationer och till de utländska företag som medverkar i vår undersökning samt till internationella utvecklingsbanker, utvecklingsorgan och förvaltningar inom EU och internationella tidskrifter.

Branschöversikten är inte minst beroende av medverkan från ett stort antal företag inom och utanför Sverige. Vi tackar därför speciellt alla som bidragit till att göra denna sammanställning möjlig.

Bent Johannesson

Vd Ramböll Sverige AB
Ordförande i Svensk Teknik och Design

Tjänstesektorn leder återhämtningen

Ett så kraftigt fall i den globala produktionen som i år, på drygt 2 procent, har inte inträffat under någon tidigare lågkonjunktur sedan 1980-talet. Tidigare konjunkturedgångar har i stället visat en avmattning, men ändå tillväxt på något under 2 procent, se diagrammet nedan. Eftersom Sveriges egen tillväxt i hög grad baseras på produktion av exportprodukter har Sveriges produktionsförändring i stort sett följt efterfrågan och tillväxten i omvärlden över tiden. I år räknar Almega i sin bedömning från november att Sveriges BNP (bruttonationalprodukt) kommer att falla med 4,5 procent i år, och gradvis stiga de närmaste två åren, med 0,7 respektive 2,5 procent. Det innebär en långsam återhämtning av produktionstakten. Det förklaras av att vi räknar med att det kommer ta längre tid än normalt för både export och investeringar att ta fart, ett mönster som normalt följer efter djupa finanskriser.

Den mest akuta perioden av finansiell oro, brist på förtroende inom banksystemet och resulterande kreditstramning ser ut att ligga bakom oss, men ännu återstår mer än hälften av de totala förlusterna inom finanssektorn att skrivas av, enligt IMF:s senaste uppskattning. Utlåningen till framför allt företag har minskat i Sverige och andra länder. Vi räknar med att långivare kommer att vara fortsatt mer försiktiga i sin utlåning. Nya och striktare regler för hur mycket eget kapital bankerna måste ha som buffert för att klara eventuella nya förluster, väntas också medföra stramare utlåning.

En långsam återhämtning i ekonomin och fortsatt lågt utnyttjande av företags produktionsresurser kommer sannolikt också göra att en uppgång för investeringar i produktionskapital skjuts framåt.

Återhämtningen i Sverige och omvärlden hänger i hög grad på omfattande finans- och penningpolitiska stimulansåtgärder och att de får fortsätta att verka i ekonomin. Olika strategier för "exit" har emellertid börjat diskuteras sedan i somras, och i enstaka länder, som Australien och Norge, har centralbanken redan börjat höja styrräntan, eftersom ekonomin börjat ta fart snabbare där än i andra länder.

I Sverige räknar Riksbanken ännu med att hålla reporäntan kvar på rekordlåga 0,25 procent åtminstone till oktober 2010. Almega gör en annan bedömning, och räknar med att det höga kostnadstrycket inom näringslivet kommer att bidra till stigande inflationstryck. Dessutom har hushållen börjat konsumera mer i år, vilket gör det lättare att höja priserna inom handeln. Vi räknar därför med att Riksbanken börjar höja reporäntan redan i juli nästa år och fortsätter därefter att höja gradvis, för att i slutet av 2011 ha dragit upp reporäntan till 3 procent.

Utvecklingen i Sverige utmärker sig nu av ett unikt förlopp då tjänstesektorn leder återhämtningen i ekonomin. Efter det kraftiga fallet i tjänsteproduktionen under fjärde kvartalet 2008 har produktionen börjat stiga, medan den fortsatt att falla för varuproducenter till och med

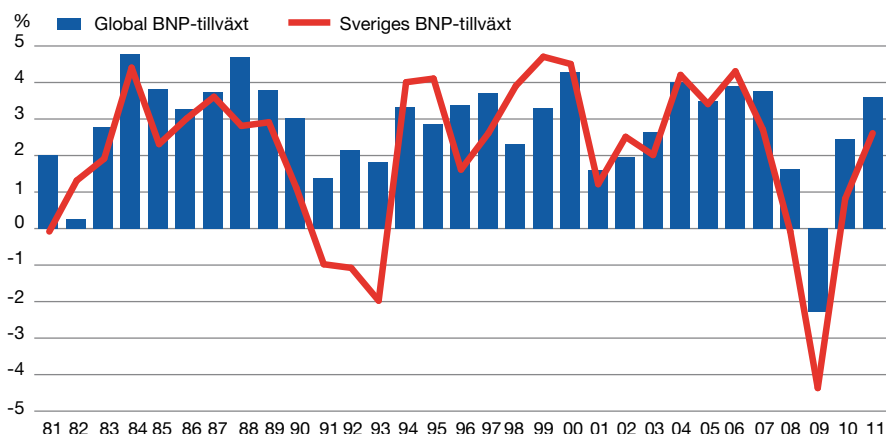
tredje kvartalet i år. För tillverkningsindustrin visar nu statistiken från SCB att produktionen började vända uppåt under andra kvartalet, från ett betydligt djupare fall än för tjänsteproducenterna. Almega räknar i sin prognos med att industriproduktionen faller med 19 procent mellan 2008 och 2009, medan tjänsteproduktionen minskar med drygt 2 procent.

Att tjänstesektorn kommer först ut ur lågkonjunkturen förklaras dels av stimulansåtgärder som gynnat tjänsteföretag, men även av att efterfrågan hållits uppe från andra sektorer än industrin. När det gäller bygginvesteringarna räknar vi med att både offentliga och privata anläggningsinvesteringar ökar, med totalt omkring 10 procent både i år och nästa år. Ökningen förklaras bland annat av privata satsningar inom energisektorn, framför allt inom vindkraft- och kraftvärmeverk. Dessutom bidrar fortsatta offentliga infrastrukturinvesteringar. Bostadsbyggandet minskar däremot kraftigt i år, med omkring 25 procent. Vi bedömer emellertid att de ska börja vända uppåt något under nästa år. Fortsatt låga bolåneräntor, ökad efterfrågan på bostäder och att bostadpriserna börjat stiga, ligger bakom vändningen. Ombyggnadsinvesteringarna väntas också öka, inte minst till följd av ROT-avdraget.

Efterfrågan från hushåll, offentlig sektor och även exportmarknaden har alltså utvecklats relativt positivt för vissa tjänstebranscher. Tjänsteexporten har också hållits uppe relativt väl. Almega räknar med att den minskar med endast en procent i år, att jämföra med ett fall på drygt 21 procent för varuexporten.

Den positiva utvecklingen för tjänstesektorn och ledande indikatorer talar för att även sysselsättningen inom tjänstesektorn kommer att hållas uppe betydligt bättre än inom industrin. Almega räknar i sin prognos med att antalet sysselsatta inom den privata tjänstesektorn kommer att minska med totalt 35 000 under perioden 2009-2011, medan industrin beräknas dra ned med hela 120 000. Arbetslösheten som andel av arbetskraften beräknas toppa på 9,5 procent år 2011.

BNP-tillväxten i Sverige och världen, 1981-2011, fasta priser, procentuell förändring

Sektorns utveckling 2008 och 2009

2008 blev ännu ett rekordår för sektorn. De långa orderstockarna medförde att de höga beläggningsgraderna i vid utsträckning kunde bibehållas året ut trots finanskris, lågkonjunktur och allmän pessimism. Bilden är dock inte entydig, industriteknikkonsulterna drabbades tidigt av det starka efterfrågetappet, framför allt inom bilindustrin.

Nyckeltal

Omsättningen i branschen uppgick till omkring 43 miljarder kronor (mot dryga 40 miljarder 2007) och antalet anställda till knappt 43 000, i princip oförändrat från 2007. Omsättningen per anställd ökade därmed till ca 1005 kkr jämfört med 930 kkr 2007. Vinstmarginalerna för de 300 största arkitekt-, teknik-, konsult- och industrikonsultföretagen i branschen ökade ytterligare under året, till 7,4 % från 6,8 % 2007. Arkitekternas vinstmarginaler uppgick till 9,4 %, teknikkonsulternas till 9,1 % och industriteknikkonsulternas till 4,3 %. Trots finanskrisens inträde under hösten 2008 visade företagen en sammantaget stark utveckling.

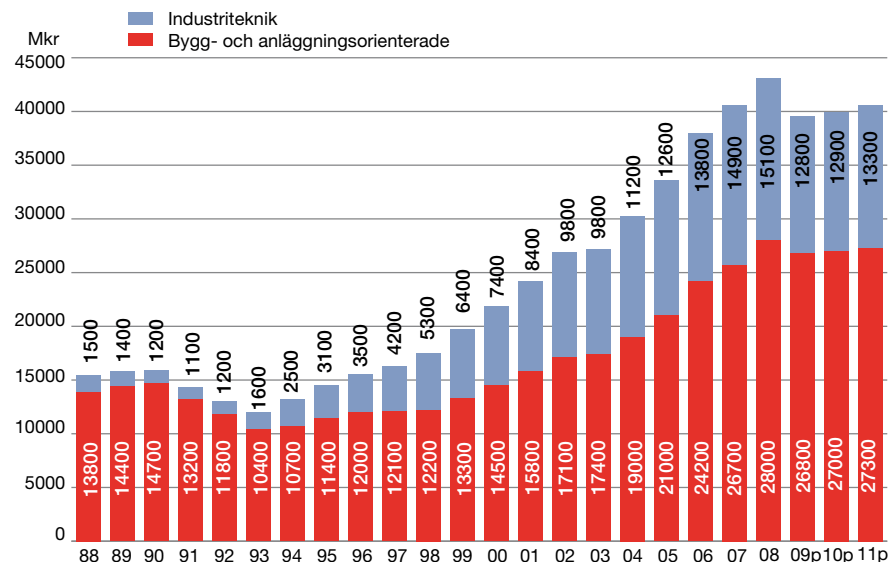
Ålders- och könsstruktur

Andelen kvinnor bland de anställda hos Svensk Teknik och Design medlemmar uppgick under 2008 till 27,4 % vilket är en ökning sedan 2007, då andelen kvinnor uppgick till 26,0 %. Uppgifterna kommer från Svenskt Näringslivs lönestatistik och inbegriper alla anställda (knappt 28 000) bland medlemsföretagen. Lönestatistiken visar även att snittåldern bland medlemmarnas anställda ligger på cirka 42 år. Det ska dock tilläggas att statistiken endast gäller för personer mellan 18 och 64 år. Personer över 64 hamnar alltså utanför. Det finns givetvis många anställda i sektorn som är över 64 år, vilket innebär att snittåldern borde hamna något högre.

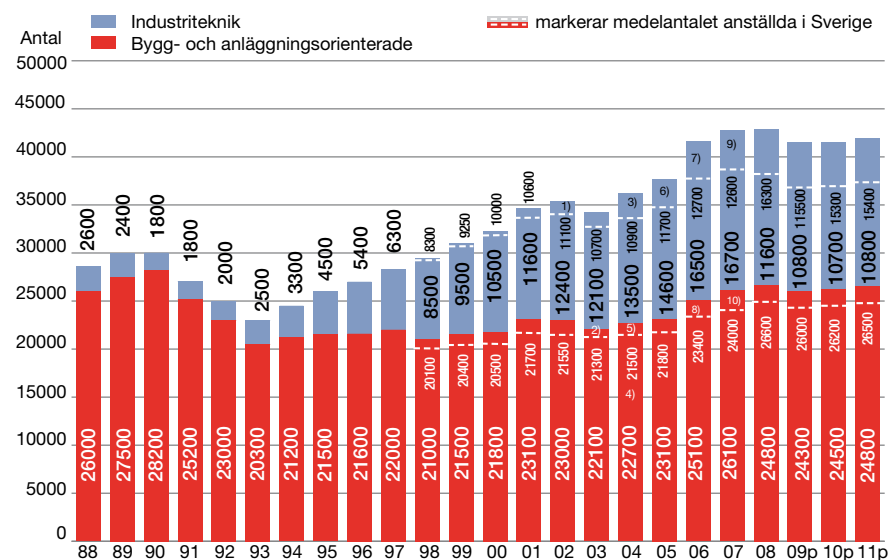
Investeringar

Bygginvesteringarna i Sverige uppgick totalt sett 2008 till 261 miljarder kronor (enligt SCB), vilket motsvarar en ökning med 5,7 % från 247 miljarder 2007. Investeringarna i bostäder minskade med 11 % till 93 miljarder och i infrastruktur

Branschens omsättning, MSEK

Medelantalet anställda i branschen

¹⁾ tillskott med ca 900 årsarbeten genom Teleca's förvärv av AU-System.

²⁾ bortfall med ca 900 årsarbeten (verksamhet i Norge och Finland) efter Rambøll's köp av Scandiaconsult.

³⁾ tillskott med ca 1100 årsarbeten efter SWECO's köp av PIC Engineering och Statkraft Grøner samt ÅFs köp av CTS Engineering.

⁴⁾ tillskott med drygt 100 årsarbeten efter ÅFs köp av Fortum Teknik & Miljö.

⁵⁾ tillskott med ca 300 årsarbeten efter SWECO's köp av Statkraft Grøner.

⁶⁾ tillskott med ca 100 årsarbeten efter Rejlerkoncernens köp av Rejlers Oy.

⁷⁾ tillskott med bl a ca 250 årsarbeten efter ÅF's köp av Enprima Oy och ca 500 årsarbeten efter Teleca's köp av ryska Telma.

⁸⁾ tillskott bl a genom del av ÅF's köp av Enprima och SWECO's köp i Balticum.

⁹⁾ tillskott bl a genom Semcons köp av IVM Automotive med ca 800 årsarbeten. Bortfall genom Teleca's avyttring av AU System med ca 400 årsarbeten utomlands och ca 900 i Sverige.

¹⁰⁾ tillskott med drygt 300 årsarbeten genom bl a SWECO's köp i Balticum och Tjeckien samt White's köp (2006) av danska hs.ark A/S.

Ekonomisk utveckling (löpande priser)

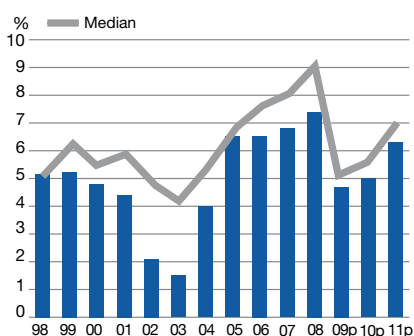
	Omsättning kkr per anställd										Resultat efter finansiella poster kkr per anställd									
	02	03	04	05	06	07	08	09p	10p	11p	02	03	04	05	06	07	08	09p	10p	11p
De 300 ¹ största koncernerna	869	865	928	962	970	1021	1034	985	994	1003	18	13	37	60	63	69	77	46	50	63
varav byggorienterade	906	871	952	992	1034	1102	1139	1110	1115	1120	37	37	45	69	79	98	104	78	79	88
varav arkitektföretag	878	888	941	962	986	1046	1093	982	968	990	40	39	55	71	88	102	103	66	65	75
teknikkonsultföretag	912	867	955	999	1042	1114	1148	1141	1142	1142	35	37	43	69	78	97	104	80	81	91
industriteknik	819	854	889	910	888	915	884	710	812	828	-7	-25	28	44	39	32	38	2	11	27

¹ t o m 2002 de 200 största

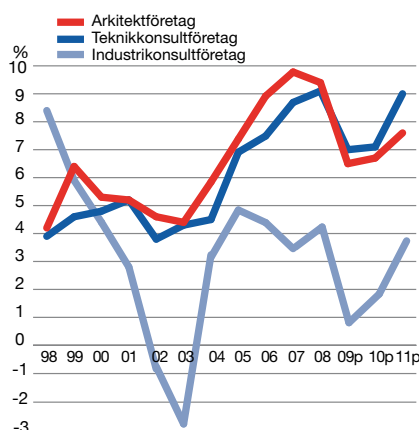
från 2004 i förekommande fall enl. IFRS

Källa: Svensk Teknik och Design

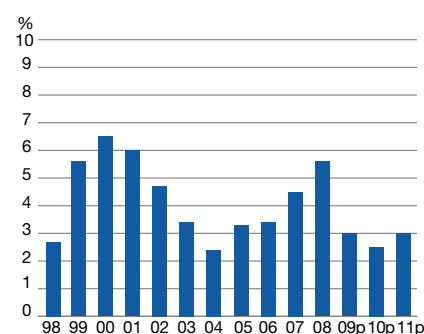
Vinstmarginaler i de 300 största konsultföretagen

Vinstmarginal

Lönekostnadsökning per årsarbete

Källa: Svensk Teknik och Design

och övriga anläggningar ökade de med 12 % till 72 miljarder. Investeringarna i övriga hus (kontor, affärslokaler, mm.) ökade med 15 % till 83 miljarder. Prognosen för 2009 är att bostadsinvesteringarna fortsätter att minska, med drygt 20 %, medan de förväntas fortsätta att öka inom infrastruktursektorn.

Industrins investeringar i maskiner och utrustning under 2008 var cirka 58 miljarder, en ökning med 7 % från 2007. De förväntas dock minska med omkring 22 % under 2008 för att sedan stabilisera sig eller vända svagt uppåt under 2010.

Utveckling under året

Under 2008 har sektorn fortsatt att växa och nya rekordnivåer har uppnåtts. Både branschens omsättning och antal anställda, i mindre utsträckning, ökade

jämfört med 2007. Även vinstmarginalerna förbättrades något. Finanskrisen och lågkonjunkturen till trots fortsatte de senaste årens goda utveckling. De flesta företagen hade alltjämt stora orderstockar och hög beläggning. Inom industrin drabbades dock konsulterna tidigt och hårt av finanskrisen och den starkt vikande efterfrågan i Sverige och omvärlden, framför allt konsulterna inom fordonssektorn.

Vid årsskiftet och under våren 2009 svängde det nedåt även för arkitekterna och teknikkonsulterna. Nedgången dämpades dock av de omfattande stimulanspaketerna som har bidragit till en fortsatt god utveckling inom framför allt infrastruktursektorn, men även inom kraft- och energianläggningar samt miljöprojekt.

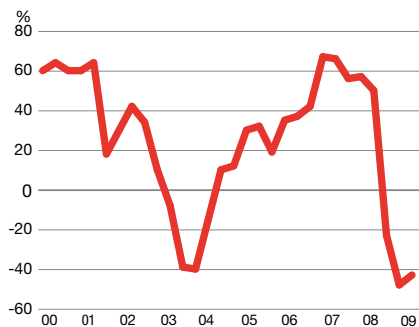
Känslighetsanalys

Vid allt annat oförändrat ändras resultatet före skatt med respektive

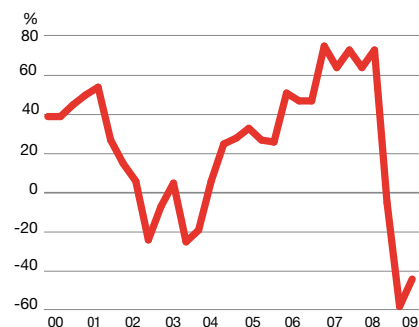
Debiteringsgrad	+/-	1% -enhet	12-13 kkr/anställd
Pris	+/-	1%	10 kkr/anställd
Löne-kostnad	+/-	1%	7 . kkr/anställd

Företagens uppfattning om prisbildens utveckling

Arkitekt- och teknikkonsult

Industriteknikkonsult

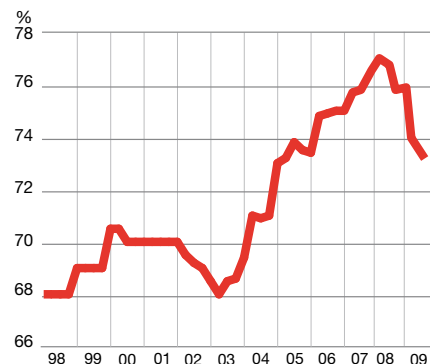
Källa: Svensk Teknik och Design

Företagen signalerar dock lite mer positiva framtidsutsikter nu. Orderläget för samtliga sektorer förväntas plana ut under hösten och vintern och kanske vända svagt uppåt framåt mitten av 2010. Man ska dock ha i åtanke det låga utgångsläget i många av de sektorer som nu förväntas öka igen. Det är för tidigt att tala om en återhämtning. Orderläget är inte heller den enda parametern som drabbats i lågkonjunkturen. Prisläget är en annan, och prispressen har varit stor på många sektorer. För att återfå lönsamheten i sektorn krävs också att priserna kan höjas framöver, samt att kostnaderna kan kontrolleras. Så det är en bit kvar innan vi kan tala om en vändning, men av signalerna att döma kommer den allt närmare.

Utvecklingen för arkitekterna

Arkitektföretagens beläggning har fortsatt att minska under sommaren till följd av de vikande investeringarna i bostäder, övriga hus (kontor, butiker, sjukhus, o dyl.) och industribyggnader. Nyproduktionen av bostäder beräknas i år stanna vid 15 000 påbörjade lägenheter, en tredjedel av 2006 års siffra, 45 400. Arkitekterna signalerar nu att en vändning kan komma på bostadssidan, med ökande ordergång under 2010. Men ökningen blir troligtvis blygsam. Prognosen (enligt SCB) för nyproduktionen under 2010 är lite drygt 16 000 påbörjade lägenheter. Även på det viktiga området övriga hus (kontor, handel, upplevelse & offentliga lokaler) ser nedgången ut att plana ut och kanske vända svagt uppåt under 2010. Det är framför allt på området offentliga lokaler som ökade investeringar förväntas ske.

Rullande årsvis debiteringsgrad

Utvecklingen för teknik konsulterna inom bygg- och anläggning

Teknikkonsulterna inom bygg och anläggning visar en relativt oförändrad bild under hösten. Inom denna grupp finns många av företagen som arbetar på infrastrukturen, mot offentliga beställare samt med energi & kraftanläggningar och miljöprojekt. Dessa områden har gynnats av de olika stimulanspaketen och ordergången på dessa områden fortsätter att växa. Detta har medfört att det sammantagna orderläget för teknik-konsulterna inte drabbats lika hårt av

lågkonjunkturen som det har för arkitekterna och industriteknikkonsulterna. Orderläget för infrastruktur, energi- och kraftanläggningar samt miljöutredningar förväntas fortsätta att öka, men nu ser man även en mer positiv förväntan på de övriga områdena. Exempelvis förväntas övriga hus (kontor, handel, upplevelse & offentliga lokaler) öka under våren.

Utvecklingen för industriteknikkonsulterna

För industriteknikkonsulterna har orderläget ytterligare försämrats en aning under hösten, efter den snabba negativa utvecklingen under hösten 2008 och våren 2009. Samtidigt som efterfrågan på konsulternas tjänster avtagit har priserna pressats kraftigt, vilket har slagit hårt mot lönsamheten inom sektorn. Det är framför allt fordonsindustrin och den viktiga delsektorn produktions- och processutveckling som drabbats av lågkonjunkturen.

Nu ser dock framtidsutsikterna ut att ljusna en aning. Företagen tror generellt på en förbättring av orderläget under vintern och våren. Framför allt inom delsektorerna produktions-/processutveckling och produktutveckling tror man att ordergången kan vända uppåt. Men det är viktigt att ha i åtanke att det också rör sig om sektorer som tappat mycket i ordervolym sedan september 2008. Sammantaget ser det ut som om orderläget planar ut under hösten och vintern och kanske börjar vända uppåt en aning under våren.

Strukturaffärer

Volymen företagsaffärer 2009 har fortsatt att minska. Under 2007 skedde rekordmånga affärer, men dessa minskade under 2008.

Svenska företagshändelser

Sveriges största teknik- och arkitektkoncern SWECO utökade i maj sitt engagemang i Östersund och Jämtland-Härjedalen genom att dels växa i etablerade verksamheter, dels genom förvärvet av Nilsson Byggkonsult AB, som funnits på marknaden i över 20 år. SWECO sysselsätter nu ca 80 arkitekter och ingenjörer i regionen.

Under hösten förstärkte SWECO sin position på energiområdet genom förvärvet av EME Analys AB. Företaget har funnits i 15 år och har haft Norden som verksamhetsbas. De sex medarbetarna kommer att ingå i SWECOs energimarknadsgrupp, som inledningsvis kommer bestå av 15 personer. Förvärvet är strategiskt viktigt för tillväxten på den internationella marknaden inom el- och energiområdet.

SWECOs företagsförvärv har under de senaste åren främst handlat om mindre företag i Norden och Baltikum, ofta företag man haft erfarenhet av att samarbeta med. Framöver kan förvärven komma att bestå av större företag i Storbritannien, Nederländerna och Tyskland, säger Mats Wäppling till Byggindustrin i oktober.

Under sommaren fick SWECO en rekordorder då Jordanien satsar på att förbättra tillförseln av dricksvatten till huvudstaden Amman. Ordern är värd 130 MSEK och är en av de största hittills på miljösidan.

ÅF – populär arbetsgivare fortsätter att växa

ÅF, Sveriges näst största teknikkonsult, rankades under året som Sveriges näst populäraste arbetsgivare, alla kategorier,

av yrkesverksamma ingenjörer, enligt Karriärbarometern 2009/10.

I december 2008 förvärvade ÅF den ryska teknikkonsulten ZAO Lonas Technologija med 240 anställda spridda på kontor i St Petersburg, Jekaterinburg och Kiev. Bolaget är specialiserat på konstruktion och helhetsprojekt avseende kraft- och kraftvärmeverk samt turbinanläggningar och har en bred kundbas inom både privat och offentlig sektor. Med förvärvet stärker ÅF sin position som energikonsult i Ryssland och strategin är att fortsätta expansionen i Ryssland och CIS-länderna.

ÅF har via division ÅF Kontroll etablerat ett nytt helägt dotterbolag i Litauen, UAB AF Inspection LT. Företaget kommer inledningsvis att vara inriktat på provning och kontroll för kärnkraftsindustrin och tar över 30 medarbetare från det statliga Ignalina Nuclear Power Plant. UAB kommer framöver även att erbjuda kontrolltjänster utanför kärnkraften.

Under november har ÅF, division Engineering, genomfört två mindre förvärv i Göteborg och Malmö. I Malmö har man övertagit 14 konsulter fokuserade på industriautomation och projektledning från Etteplan. Förvärvet bidrar

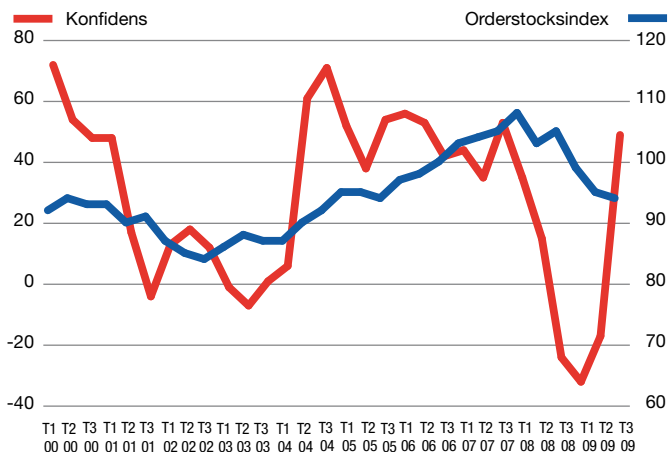
även med nya kunder till verksamheten i Malmöregionen och ökar ÅFs konsulter i regionen till cirka 250. I Göteborg har man tagit över 13 konsulter fokuserade på industriautomation och projektledning från företaget Elektroautomatik, vilket bidrar till ökad kompetens och nya kunder. ÅFs verksamhet i Göteborgsregionen omfattar nu cirka 350 konsulter.

ÅF har en stark finansiell ställning och planerar för fortsatt tillväxt. Långsiktigt är målsättningen att växa med 15 % per år. Bolagsförvärv kommer främst att äga rum inom områdena energi, energieffektivisering och samhällsbyggnad.

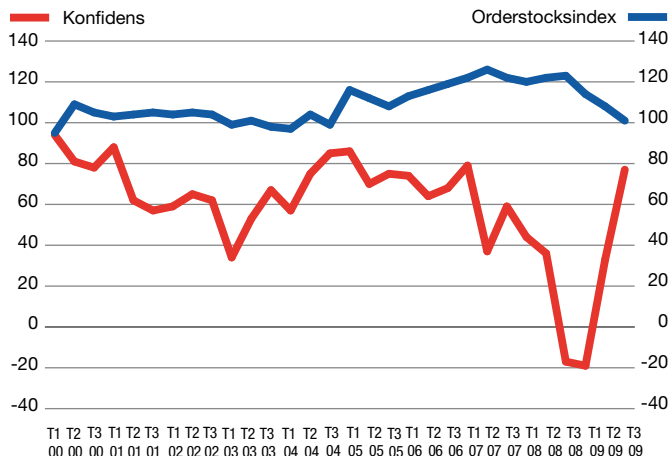
Semcon har genomfört personalneddragningar för att anpassa sig till den minskade efterfrågan från fordons- och verkstadsindustrin i Sverige. Omkring 600 konsulter har fått lämna sina uppdrag sedan finanskrisens intåg hösten 2008. Neddragningar har även skett i Rüsselsheim och München i Tyskland för att anpassa kostymen efter den rådande marknadssituationen. Men det finns även goda nyheter från den tyska marknaden. Semcon har av en tysk fordonstillverkare valts ut som utvecklingspartner i förstudien för en ny konceptbil, en order som uppgår till 50 mkr under 2009. Semcon Project Management förvärv

Orderstocksindex jämfört med förväntningar på orderläget om 6 månader

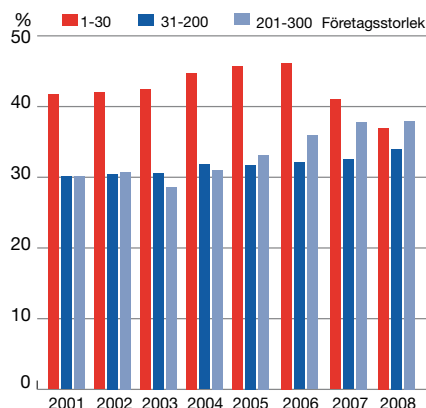
Arkitekt- och teknikkonsultföretagen sammanvägt

Industrikonsultföretagen

Soliditet, %

ett mindre tyskt bolag, Triple-Constraint, och förstärker sin position inom projektledningsområdet i Europa.

Tyréns expanderar i Göteborg genom förvärvet av Projektteamet Västsvenska AB, med omkring 30 anställda och en omsättning på nästan 29 mkr 2008. Genom köpet stärker Tyréns sin position som en av de större aktörerna inom byggnadskonstruktion i västregionen. I september expanderade man i Västerbotten genom förvärvet av QTENT Konsult AB. QTENT verkar inom mark- och anläggningsprojektering och omsatte 2008/09 drygt 4 mkr.

White arkitekter har under året gjort stora framsteg på den internationella marknaden. Man kommer bland annat att delta i den omfattande renoveringen av den historiska stadskärnan i 10-miljonersstaden Tianjin i Kina. Vidare kommer man att utveckla ett bostadsområde

De 30 största svenska koncernerna

	Omsättning per anställd, kkr						Resultat efter fin.poster/anställd, kkr					
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09
De 30 största koncernerna varav	857	918	956	949	1009	1016	3	32	61	54	58	69
byggorienterade	850	939	1010	998	1106	1101	29	36	81	75	87	101
industri teknik	902	839	902	905	908	912	-31	26 ¹⁾	41	34	28	34

¹⁾ 13 kkr före IFRS

Källa: Svensk Teknik och Design

med utpräglad hållbarhetsprofil i Polska Szczecin och ett Hammarby Sjöstad-inspirerat bostadsområde i norska Bergen.

White arkitekter fortsätter att vinna mark i Norge, då man nyligen vann ett uppdrag att utforma en ny gymnasieskola i Tønsberg till ett värde av 568 miljoner norska kronor. Uppdraget är företagets tredje skolprojekt i Norge. Man har även vunnit ett uppdrag om ett energismart bostadsområde i Tønsberg.

Med Franska Alten Group som ny ägare satsar Xdin på att växa sig starkare i Norden, bland annat genom att etablera ett nytt kontor i Lund för att förstärka närvaron i Öresundsregionen. Man har under året tecknat ett ramavtal med Vattenfall avseende kärnkraftsindustrin.

Epsilon expanderar på energisektorn

Även Epsilon har tecknat ett ramavtal med Vattenfall. Avtalet, värt runt 100

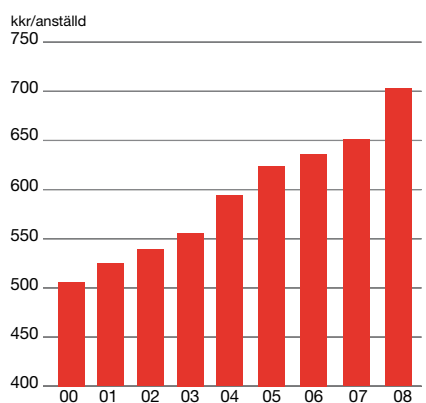
mkr, gäller tekniska konsulttjänster inom kärnkraft, vindkraft och vattenkraft. I Norge har man tecknat ett 3-årigt ramavtal med Statnett avseende IT-tjänster. Man blir också en av huvudleverantörerna av tekniska konsulttjänster till energikoncernen E-on fram till juni 2011.

Epsilon har även utsetts till prioriterad leverantör av tekniska konsulttjänster till ett världsledande medicinföretag.

Norges största teknikonsult, Norconsult, växte i Sverige under året genom förvärven av Mecad AB och Mark och Vatten Ingenjörerna AB. Mecad AB, med kontor i Piteå, Luleå och Stockholm, har 29 anställda och erbjuder tjänster inom mark-, energi-, VVS-, process- och industri teknik samt IT. Mark och Vatten Ingenjörerna AB i Växjö har 10 anställda och arbetar inom VA-området.

Tengbom har köpt Alpha Architects med verksamhet i Sverige och Ryssland.

Förädlingsvärdet för de 300 största företagen

Källa: Svensk Teknik och Design

Jämförelse med andra branscher

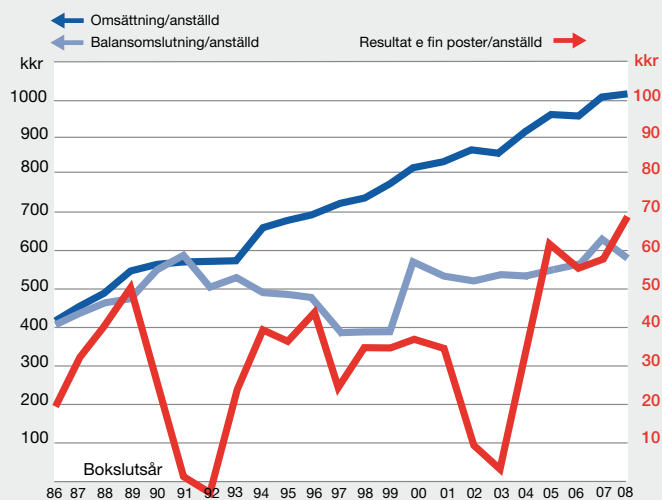
Omsättning/anställd (kkr)	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Managementkonsulter	2015	2075	1800	1820	1720	1630	1600	1490	1825
IT-konsulter (adm)	1270	1440	1135	1170	1140	1000	1130	1040	1020
Affärsjuridik	1730	1750	1655	1595	1485	1485	1480	1610	1300
Marknadsundersökare	1355	1280	1085	1070	985	895	900	990	1035
PR & Kommunikation	1320	1285	1265	1170	1120	1020	1020	1050	1350
Revisionsbyråer *	1230	1250	1250	1135	1050	970	880	920	890
samt enl. vår tabell på sid. 8									
Industri teknikkonsulter	912	908	905	902	893	866	823	824	779
Arkitekter/teknikkonsulter	1101	1106	998	1010	939	850	897	835	823

* baserat enbart på de 10 största.

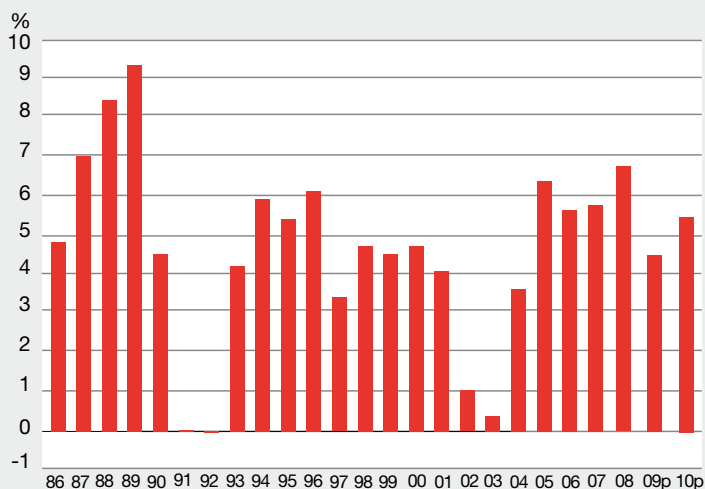
En jämförelse med andra kunskapsbranscher med högutbildad personal är intressant att göra. Ovanstående jämförelsetal från de 30-50 största företagen i några branscher är hämtade huvudsakligen från Affärsvärlden och Veckans Affärer.

Källa: Svensk Teknik och Design

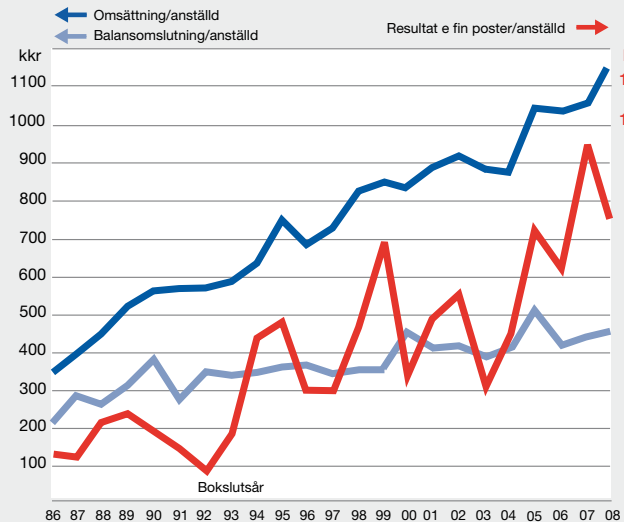
De 30 största svenska koncernerna

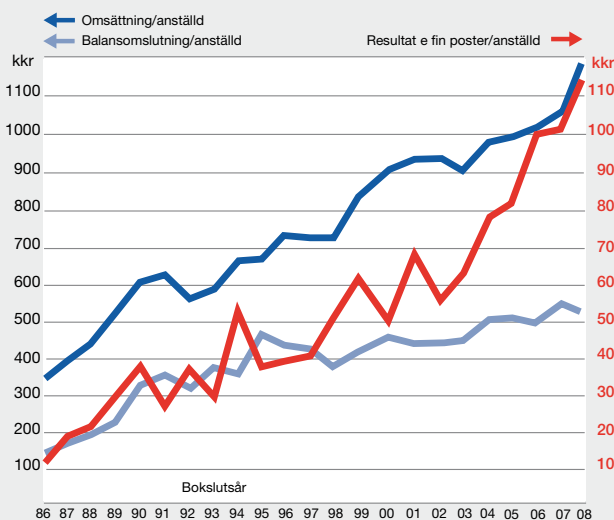
Vinstmarginaler i de 30 största konsultföretagen

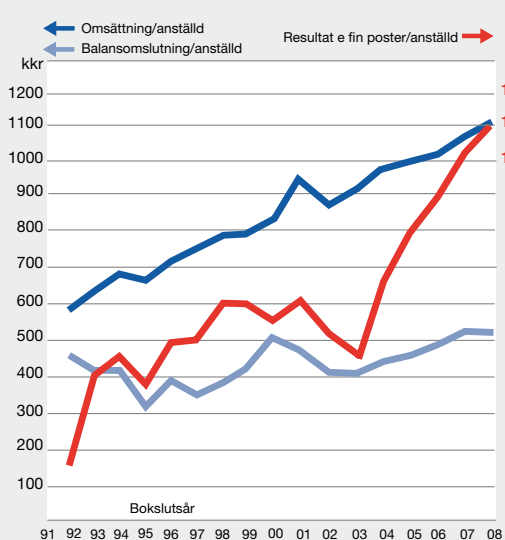
Koncern 31-50

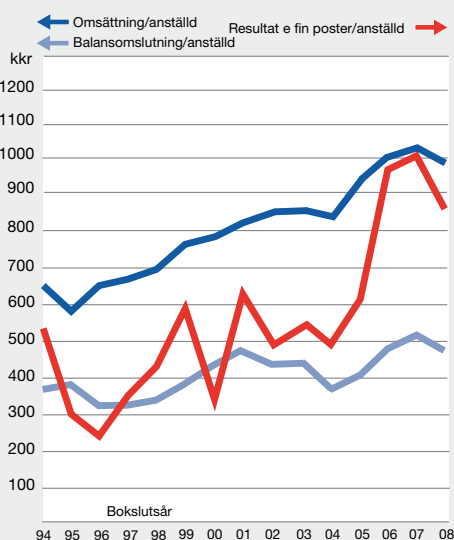
Koncern 51-100

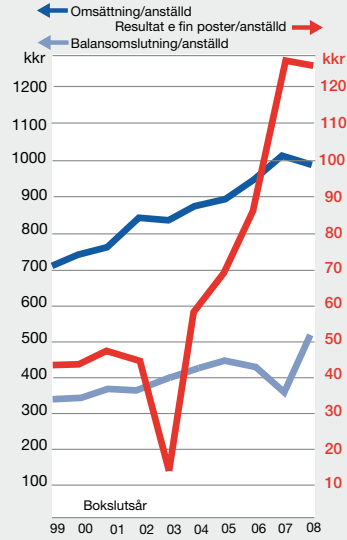
Koncern 101-150

Koncern 151-200

Koncern 201-300

De 50 största grupperna inom industriteknik

Koncern / Företag				Bokslut	Omsättning	(Föregående)	Antal anställda
STD 1	2	Semcon AB		08	3298,8	2497,4	3631
STD 2	1	ÅF-divisioner (Energy & Engineering)		08	2478,0	2518,0	1944
STD 3	4	Epsilon AB		08	1158,1	1043,4	1094
STD 4	3	Teleca AB		08	1022,7	1310,8	1874
STD 5	5	SWECO Industry		08	993,0	901,7	1110
STD 6	6	Etteplan Sverige (proforma)		07	671,4	217,0	876
	7	Xdin AB (Alten Groupe nov 2008)		08	412,5	379,3	490
STD 8	9	Pöyry Sweden AB		08	341,9	308,2	332
STD 9	7	Rejlers (delar av)		08	265,9	651,0	298
STD 10	11	Avalon Enterprise AB		08	214,3	179,5	222
STD 11	10	FB Engineering (förvärvat av COWI AB, juli 2009)		08	200,0	200,0	200
STD 12	13	Infotiv AB		07/08	179,8	147,2	228
STD 13	12	Knightec AB		08/09	165,7	173,9	200
STD 14	14	Consat Engineering AB		08	160,5	147,2	170
STD 15	15	Condesign AB		08	147,2	139,8	214
STD 16	23	Eurocon Consulting AB		08	143,2	70,9	87
STD 17	16	Centaur Segula Tech AB (Groupe Segula Techn. SA)		08	107,9	125,3	144
STD 18	22	Elator AB		08	100,2	72,6	62
STD 19	21	Rücker Nord AB		08	93,8	76,9	99
STD 20	24	PRC Engineering AB		08	86,6	65,5	56
STD 21	29	Fasitet PDE AB (holländska PDE Automotive BV)		08	85,1	84,8	64
STD 22	20	Råbe Industrikonsult AB		07/08	79,6	79,6	71
STD 23	19	IKG - koncernen		08/09	78,0	84,0	90
STD 24	17	Creator Teknisk Utveckling AB	maj-dec	08	68,8	93,4	86
STD 25	32	Automations Partner AB		08	67,5	40,4	28
STD 26	25	WSP Systems		08	55,0	55,0	55
STD 27	28	Ergonomidesign AB		07/08	52,4	46,2	51
STD 28	33	Solvina AB		07/08	51,4	38,6	32
STD 29	29	HRM/Ritline AB		07/08	48,7	44,9	67
STD 30	–	AcobiaFlux AB		08	47,0	37,9	35
STD 31	26	Goodtech Solutions Karlstad (fd Wermtec)		08	45,1	53,5	43
STD 32	35	Koteko AB		08	38,4	36,1	27
STD 33	34	Cross Design i Göteborg AB		08	37,9	36,4	42
STD 34	37	FS Dynamics AB		08/09	37,7	33,5	43
STD 35	36	IP Industri & Projektconsult AB (köpt av E.On augusti 2009)		07/08	37,0	35,9	38
STD 36	39	Järnvågen AB (Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)		08/09	33,3	39,2	40
STD 37	40	Prows AB, Industriell Process & VVS		07/08	31,6	29,3	35
STD 38	44	Pidab Instrumentdesign AB		07/08	30,6	25,4	29
STD 39	42	Fagerström Industrikonsult AB		08/09	28,5	26,4	21
STD 40	38	Danatec AB (Rejlerkoncernen aug 2008)		08	28,2	32,9	42
STD 41	43	Camatec Industriteknik AB		08/09	27,2	25,6	32
STD 42	45	Bertrandt Sweden AB (ägt av tyska Bertrandt)		07/08	26,9	23,1	24
STD 43	46	Deva Mecaneyes AB		08	25,5	20,8	28
STD 44	47	TKG Teknikkonsultgruppen AB		08	24,9	20,3	18
STD 45	–	Konsultgruppen i Bergslagen AB		08/09	23,6	22,1	15
STD 46	–	Devellum Design & Development AB		08	22,4	15,5	18
STD 47	48	Rördesign i Göteborg AB		08/09	21,3	19,6	25
STD 48	27	KPA Engineering AB	jul-dec	08	21,2	48,0	62
STD 49	–	Umeå Industri & Kraft Konsult AB		08	20,6	16,0	15
STD 50	41	Relitor AB (f d Luleå Industriteknik AB)		08	19,3	27,2	17

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. De 50 största grupperna inom industriteknik år 2008/09 omsatte ca 13456 Mkr (föregående 12677). Medelantalet anställda var ca 14524 (13812) och omsättningen per anställd ca 926 kkr (918).

Alpha Architects arbetar med arkitektur och planering inom handel och kommersiella fastigheter. Övertagandet skedde den 1 november.

Hifab Group har av Banverket valts ut för tre ramavtal rörande markundersökningar i hela landet, värderade till omkring 2,5 miljoner kronor vardera. Avtalen löper till sista mars 2011 med option på ett år till. Ett avtal rörande bygg- och projektledningstjänster för 70 planerade restauranger under de kommande fyra åren har tecknats med Max Hamburgerrestauranger AB. Tillsammans med Pöyry har dotterbolaget Hifab International vunnit ett uppdrag att leda byggandet av en vattentunnel i Nepal, värt omkring 6 miljoner euro totalt. I Liberia har man med Ministry of Public Works skrivit kontrakt om ett SIDA-finansierat infrastrukturprojekt, som syftar till att återuppbygga vägar på landsbygden. Projektet löper till april 2012 och är strategiskt viktigt, då det kan öppna för fler uppdrag i landet.

Rejlerkoncernen hade sitt bästa år hittills under 2008 och de närmar sig sitt uttalade mål om 1000 anställda och 1 miljard kronor i omsättning; omsättningen uppgick till knappt 800 miljoner kronor och antalet (års-) anställda till knappt 900. Rejlers Energijärn har under året tecknat avtal med Statoil om att sköta faktureringen i Sverige och förstärker därmed positionen som Sveriges ledande operatör av tjänster för elförsäljnings- och nätbolag. Man har även fått förnyat förtroende att sköta mätjänster åt Fortum Distribution, vilket man gjort sedan 2000. Avtalet löper på två år plus option på ytterligare två år. Rejlers finska dotterbolag fick ett uppdrag av Fortum Power and Heat Oy att leverera all elteknik till en 30 MW värmecentral, värt drygt 10 miljoner kronor. I Norge har Rejlers AS tecknat avtal med Nokia Siemens Network avseende front office-tjänster på NSNs nätövervakningscentral i Oslo, vilket ligger i linje med strategin att växa inom telekom, energi och miljöteknik i Norge. Rejlers Energijärn har valts av Vattenfall Norden Försäljning AB som partner i satsningen på försäljning av el-tjänster i Norge.

De 50 största arkitektgrupperna

		Koncern / Företag	Bok- slut	Omsätt- ning	(Före- gående)	Antal anställda
STD 1	1	White arkitekter AB	08	495,8	450,1	466
STD 2	2	SWECO Architects AB	08	494,2	422,1	368
STD 3	4	Tengbom	08	174,2	129,0	182
STD 4	3	Temagruppen Sverige AB	08	165,5	142,6	157
STD 5	5	Wingårdh-koncernen	08	139,2	103,4	116
STD 6	7	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	08/09	139,1	163,9	79
STD 7	6	NYRÉNS Arkitektkontor AB	08	104,1	78,1	91
STD 8	*21	Arkitekterna Krook & Tjäder AB	08	76,5	73,5	85
STD 9	8	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	08	71,6	67,3	59
STD 10	10	Liljewall Arkitekter AB	08	66,9	57,3	60
STD 11	16	AROSgruppen Arkitekter AB	07/08	66,4	66,4	63
STD 12	14	AIX Arkitekter AB	08/09	65,6	56,2	62
STD 13	12	ÅWL Arkitekter AB	08/09	60,2	53,8	47
STD 14	27	BSK Arkitekter AB	08	59,0	33,9	41
	15	13 Strategisk Arkitektur Fries & Ekeröth AB	08	55,8	53,7	50
STD 16	20	Equator Stockholm AB	08	47,1	40,7	40
STD 17	26	Reflex Arkitekter AB	07/08	44,9	34,0	47
	18	19 Wester+Elisner Arkitekter AB	08/09	44,6	45,6	37
STD 19	15	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	08/09	41,0	48,9	37
STD 20	49	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	08	40,6	20,2	18
STD 21	34	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	07/08	39,7	29,9	39
STD 22	11	Arkitekthuset Monarken AB	08/09	39,6	56,1	42
STD 23	23	BAU Arkitekter AB	08	37,6	35,4	42
STD 24	24	Mondo Arkitekter AB (fusion med FRS Arkitekter i mars 2009)	08	35,9	35,1	42
STD 25	41	Berg Arkitektkontor AB	08	34,7	23,3	23
STD 26	30	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	08/09	34,2	31,3	27
STD 27	33	AG Arkitekter AB	08	32,6	29,9	32
STD 28	25	SYD ARK Konstruera AB	08/09	32,3	34,3	34
STD 29	17	Arkitektbyrå AB i Göteborg	08	32,0	42,1	37
STD 30	36	Archus Arosia Arkitekter AB	08	30,3	29,3	30
STD 31	32	MAF Arkitektkontor AB	07/08	29,9	29,9	25
STD 32	38	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	08/09	29,9	33,7	31
STD 33	9	Link Arkitektur AB	08	29,7	66,4	66
STD 34	40	Studio 1.11 Arkitekter AB	08	28,6	23,7	21
STD 35	44	SAMARK Arkitektur & Design AB	08	27,5	22,9	24
STD 36	37	Lund & Valentin Arkitekter AB	08/09	27,5	29,1	34
STD 37	31	Landskapsgruppen Göteborg AB	07/08	27,0	30,9	28
STD 38	50	Erséus Arkitekter AB	08	25,1	20,0	23
STD 39	46	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	08	24,7	24,7	30
STD 40	29	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB (Tengbom dec 2008)	maj-dec 08	24,5	34,7	41
	41	39 ABAKO Arkitektkontor AB	08	23,5	24,3	29
STD 42	-	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	08	23,0	19,6	21
STD 43	-	BBH Arkitekter & Ingenjörer AB	08	22,7	18,1	15
STD 44	-	Rosenbergs Arkitekter AB	08	22,5	17,9	23
STD 45	-	Carlstedt Arkitekter AB	08	22,3	18,4	22
STD 46	43	Murman Arkitekter AB	08	21,8	23,0	26
	47	28 A&P Arkitekter AB (Ahrbom & Partner)	08	21,6	32,3	20
STD 48	-	Contekton Arkitekter Fyrstad AB	07/08	20,8	16,3	20
STD 49	-	METRO Arkitekter AB	08/09	20,2	18,8	21
STD 50	-	Ahlqvist & Almquist Arkitekter AB	07/08	20,1	19,0	18

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. De 50 största arkitektgrupperna år 2008/09 omsatte ca 3294 Mkr (föregående 2871). Medelantalet anställda var ca 2991 (2472) och omsättningen per anställd ca 1101 kkr (10666).

Listan omfattar enbart de grupper/koncerner där arkitektverksamheten är dominerande.

Källa: Svensk Teknik och Design

Vectura ny på banan

Vectura Consulting AB startades den 1 januari 2009 genom en sammanslagning av Vägverket Konsult och Banverket Projektering och är marknadsledande på transportinfrastruktur. Det nya företaget har fått en god start och omsättningen de första tre kvartalen uppgick till ca 770 miljoner kronor, med ett operativt resultat på drygt 50 miljoner kronor. Under året har man även etablerat en filial i Köpenhamn för att satsa på den danska marknaden där man sedan tidigare haft uppdrag åt Banedanmark och Trafikstyrelsen. I oktober förvärvade man Railize International AB, som arbetar med strategisk planering, idéstudier, förstudier och utredningar för framför allt järnvägar. Railize har 10 anställda. De omsatte 2008/09 17 miljoner kronor och förstärker Vecturas kompetens på järnvägsområdet med sikte på införandet av höghastighetsbanor i Sverige.

SWEPRO går ihop med Norska PTL (Prosjekt- og teknologiledelse AS) och bildar ett av Nordens ledande företag inom professionell projektledning avseende bygg, anläggning, energi och verksamhetsutveckling. Det nya företaget, med säte i Trondheim, kommer att ha omkring 320 anställda och omsätta drygt 400 miljoner kronor. Ny koncernchef blir SWEPROs nuvarande vd Miguel Guirao.

Danskar blir allt större i Sverige

Ramböll fortsätter att växa i Sverige under 2009 genom flera förvärv.

I mars köptes EKAB Elkonsult AB i Umeå, med 17 anställda och en omsättning på 17 mkr. I och med detta blir man 36 personer i Umeå, verksamma inom el, samhällsbyggnad och projektledning.

I april expanderade man i Örebro genom förvärvet av VVS-företaget Rörplanering Stefan Uddmyr AB, med 6 anställda. Företaget bildar en ny resultat-enhet inom Ramböll, med Rörplanerings Magnus Sundqvist som chef.

Ramböll förvärvade i augusti elteknikföretaget Elkonstruktörerna i Dalarna AB, med 8 anställda och en omsättning på 8 mkr. Företaget bildar en ny resultat-enhet inom Ramböll med Elkonstruktörernas Bo Danielsson som chef. Rambölls

En jämförelse med några internationella börsnoterade teknikkonsultföretag. Jämförande nyckeltal per senaste bokslut.

Företag		Börs- värde 2009-10-31 Mkr	Börsvärde senaste bokslut Mkr	Omsätt- ning Mkr	Medel- antal anställda	Omsätt- ning/ anställd kkr	Resultat e finansiella poster Mkr	Resultat e. finansiella poster/anst kkr	Netto- marginal i %	Börsvärde/ anställd kkr	P/e	P/s
Semcon	SE	531	210	3299,0	3631	909	92,2	25,4	2,8%	58	6,05	0,06
ÅF AB	SE	3 033	2022	4568,8	3948	1157	460,9	116,7	10,1%	512	10,48	0,44
SWECO AB	SE	5 003	3211	5523,0	5453	1013	588,2	107,9	10,7%	589	11,39	0,58
Rejlerkoncernen AB	SE	568	521	794,5	893	890	97,2	108,8	12,2%	583	8,76	0,66
Avalon Enterprise AB	SE	65	92	214,0	224	955	1,9	8,5	0,9%	411	36,44	0,43
Eurocon Consulting AB	SE	52	38	143,2	87	1646	7,8	89,7	5,4%	437	10,70	0,27
Hifab Group AB	SE	118	95	435,6	421	1035	17,4	41,4	4,0%	226	5,33	0,22
Pöyry Group Oy	FIN	6 294	4883	8837,0	7924	1115	1101,0	149,5	12,5%	616	9,32	0,55
Etteplan OY	FIN	639	589	1454,1	2142	679	136,3	58,9	9,4%	275	6,33	0,40
WS Atkins plc ¹⁾	UK	7 256	5947	17848,8	18017	991	1232,6	71,2	6,9%	330	7,25	0,33
Waterman Group ²⁾	UK	148	155	1469,0	1711	859	31,1	39,9	2,1%	90	4,98	0,11
White Young Green ²⁾	UK	153	310	3151,6	2768	1139	145,2	166,1	4,6%	112	0,26	0,10
WSP Group	UK	2 280	1548	9063,6	10604	855	625,3	60,1	6,9%	146	4,87	0,17
RPS Group	UK	5 413	3612	4705,8	4438	1060	657,9	150,9	14,0%	814	11,7	0,77
Mouchel Group plc ³⁾	UK	2 576	2145	8887,8	11121	799	-162,1	28,3	-1,8%	193		0,24
Aukett Fitzroy Robinson plc ⁴⁾	UK	87	140	271,2	228	1190	29,0	128,7	10,7%	613	4,21	0,52
Hyder Consulting plc ¹⁾	UK	1 152	332	3828,2	4692	816	38,5	9,3	1,0%	71	22,26	0,09
Ricardo plc ²⁾	UK	1 693	1636	1293,2	1799	719	176,4	99,9	13,6%	909	9,02	1,26
Scott Wilson Ltd plc ⁵⁾	UK	1 130	534	4320,6	6000	720	112,9	43,7	2,6%	89		0,12
Archial Group (SMC Group) plc	UK	3 139	114	509,7	631	808	18,4	29,6	3,6%	181	14,8	0,22
Cyril Sweet Group plc ¹⁾	UK	256	169	947,0	750	1263	26,4	35,9	2,8%	225	12,89	0,18
Arcadis	NL	9 849	6787	12396,2	13171	941	1024,2	86,2	8,3%	515	16,54	0,55
Fugro	NL	31 943	17220	23176,1	13627	1701	4099,5	324,5	17,7%	1264	10,38	0,74
Grontmij	NL	3 553	3318	9022,7	6573	1373	541,1	83,8	6,0%	505	7,38	0,37
Bertrandt AG ⁶⁾	D	1 894	1903	4232,9	5500	770	554,8	105,4	13,1%	346	8,55	0,45
Rücker AG	D	400	455	1940,5	2532	766	97,4	39,2	5,0%	180	7,87	0,23
Alten Group	FR	5 796	5142	9028,9	12470	724	914,2	81,6	10,1%	412	10,04	0,57
Altran Group	FR	5 026	4156	17657,0	18522	953	624,6	35,1	3,5%	224	34	0,24
Assystem S.A.	FR	1 902	1154	7170,6	9470	757	394,7	42,8	5,5%	122	6,45	0,16
S II A.A. ¹⁾	FR	939	753	1869,2	2806	666	138,9	64,9	7,4%	268	10,43	0,40
Sogecclair S.A.	FR	109	122	788,3	844	934	25,8	30,9	3,3%	144	4,79	0,15
AKKA Technologies S.A.	FR	1 303	1032	4070,7	5206	782	301,7	47,2	7,4%	198	7,02	0,25
Soditech Ingénierie S.A.	FR	46	31	137,3	208	660	6,4	31,3	4,7%	147	4,87	0,22
Oviktat snitt i Europa						959		77,1	6,9%	358		0,37
URS Corp.	US	25 330	26575	78343,2	50000	1567	3218,5	113,1	4,1%	532	16,04	0,34
Michael Baker Corp.	US	2 462	2545	5432,4	4606	1179	391,5	88,6	7,2%	553	12,37	0,47
Tetra Tech, inc.	US	11 769	9585	10766,6	8600	1252	676,0	97,3	6,3%	1114	18,37	0,89
TRC Companies, Inc. ²⁾	US	491	607	2145,3	2400	894	-152,2	-312,1	-7,1%	253	1,1	0,28
Hill International, Inc	US	2 024	2120	2955,3	1937	1526	137,1	89,0	4,6%	1094	14,9	0,72
AECOM Technologies, Inc. ⁶⁾	US	22 077	26879	47531,8	32000	1485	2048,3	41,9	4,3%	840	14,79	0,57
SNC-Lavalin, Inc.	CAN	44 321	40208	47676,4	18200	2620	2704,9	150,2	5,7%	2209	23,55	0,84
Stantec, Inc.	CAN	8 014	9239	7580,6	7700	984	432,7	57,0	5,7%	1200	46,97	6,74
Oviktat snitt i Nordamerika						1438		40,6	3,9%	974		1,36
Coffey International Ltd ²⁾	AU	1 596	1377	4795,3	4000	1199	171,8	39,8	3,6%	344	16,01	0,29
Cardno Group ²⁾	AU	2 434	1638	3058,9	3008	1017	249,6	78,5	8,2%	544	9,36	0,54

Bokslut 2008-12-31 utom för:

¹⁾ 2008-03-31

²⁾ 2008-09-30

³⁾ 2009-07-31

⁴⁾ 2008-09-30

⁵⁾ 2009-04-30

⁶⁾ 2009-09-30

I denna sammanställning är inte företagens resultatredovisningar korrigerade för ev underliggande skillnader. Marginaler och p/e-tal kan därför inte jämföras utan närmare analys.

verksamhet i Falun uppgår med detta till cirka 50 anställda inom VVS, el, bygg och samhällsbyggnad. Detta följer Region mitts strategi att fler kontor ska bli multidisciplinära.

COWI etablerar sig i Sverige

Picon Teknikkonsult AB med drygt 100 anställda på fem orter i Sverige blev den 1 januari i år COWI AB, sedan danska COWI AS förvärvat företaget. I år har COWI fortsatt sin expansion genom förvärvet av svenska Flygfältsbyrå, med en omsättning på 745 mkr 2008 och drygt 700 anställda. FB kommer tillsammans med det nuvarande företaget i Sverige att

utgöra COWI-koncernens sjätte region, COWI Sverige, med drygt 800 anställda. Efter sammanslagningen med FB kommer COWI att ha cirka 6 000 medarbetare i hela koncernen, och förvärvet är ett led i ambitionen att bli en av Nordeuropas ledande teknik konsulter med aktiviteter i utvalda regioner runt om i världen. Flygfältsbyråns dotterbolag i Norge, FB Engineering AS, kommer integreras med COWI AS norska bolag. Flygfältsbyråns vd, Anders Rydberg, blir vd för COWI Sverige och COWI AB:s nuvarande vd, Håkan Johansson, tar plats i ledningsgruppen.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(För- gående)	Medelantal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlings- värde/anst. KSEK	Balans- onslutning MSEK	Koncernchef/VD (december 2009)
STD 1	1	SWECO AB	MD	08	5522,8	4569,5	5433	588,20	741	3012,5	Mats Wäppling
STD 2	2	ÅF-koncernen	MD	08	4569,7	3862,3	3948	460,88	778	3609,5	Jonas Wiström
STD 3	3	Semcon AB	I	08	3298,8	2497,4	3631	92,20	610	1776,2	Kjell Nilsson
STD 4	4	WSP Sverige AB	MD	08	2248,3	2036,0	2048	181,40	820	1278,2	Rikard Appelgren
STD 5	5	Rambøll AB (svenska verksamheten)	MD	08	1311,0	1266,0	1127	122,10	775	775,8	Bent Johannesen
STD 6	7	Epsilon AB	I	08	1158,1	1043,4	1094	162,63	802	454,9	Mats Boström
	7	Teleca AB	I	08	1022,7	1310,8	1874	-380,70	332	1192,0	René Svendsen-Tune
	8	Vattenfall Power Consult AB	Enr, E,CE	08	914,1	840,8	661	64,44	923	351,2	Mikael Lundin
STD 9	8	Grontmij Sverige AB	MD	*08	890,0	889,9	780	73,01	758	387,1	Ulf Palmblad
STD 10	11	Rejlerkoncernen AB	E,I	08	797,7	651,0	893	97,19	644	408,6	Peter Rejler
STD 11	12	Tyréns AB	CE, PM	08	766,0	647,8	679	51,78	831	344,5	Ulrika Francke
STD 12	13	Flygfältsbyrå AB (COWI AB, juli 2009)	MD	08	746,8	634,8	691	90,28	762	333,6	Anders Rydberg
STD 13	10	Etteplan Sverige (proforma)	I	07	671,4	671,4	876	36,41	566	238,4	Tom Andersson
STD 14	14	White arkitekter AB	A, PM, Env	08	495,8	450,1	466	41,73	762	251,4	Anders Svensson
STD 15	16	HifabGruppen AB	PM,	08	440,9	373,4	421	17,43	571	215,2	Jan Skoglund
	16	Xdin AB	I	08	412,5	379,3	490	58,37	637	216,5	Thomas Ångkulle
STD 17	17	Pöyry Sweden AB (svenska delen av koncernen)	MD,I	08	341,9	308,2	332	25,59	747	95,5	Börje Bergström
STD 18	20	Energoretea AB	M,E	08	272,9	205,2	275	17,39	690	259,1	Martin Dahlgren
STD 19	18	Bengt Dahlgren AB	M, Enr,Env	08/09	257,4	225,6	259	13,30	722	116,2	Åke Rautio
STD 20	19	Structor - Gruppen	CE, PM	08	244,2	211,0	206	30,88	858	109,2	Jan Stråth, Per Fladvad, Olof Hulthén(SO)
STD 21	22	Avalon Enterprise AB	I	08	214,3	179,5	222	1,90	657	142,4	Peter Mattisson
STD 22	26	Swepro Project Management AB	PM	08	186,7	157,6	120	18,00	1083	55,2	Miguel Guirao
STD 23	21	VA-Ingenjörerna AB	Env	08	182,5	182,6	53	1,18	857	78,5	Anders Haarbo
STD 24	27	Infotiv AB	I	07/08	179,8	147,2	228	11,77	568	67,7	Alf Berndtsson
STD 25	34	Tengbom	A,I,A	08	174,2	129,0	182	13,89	763	66,4	Magnus Meyer
	26	Forsen Projekt AB	PM	08	169,9	123,1	117	21,57	950	72,2	Jan Ahlinder
STD 27	23	Knightec AB	I	08/09	165,7	173,9	200	-3,78	587	37,8	Dimitris Gioulekas
STD 28	30	Temagruppen Sverige AB	A,PM	08	165,5	142,6	157	9,42	750	45,6	Håkan Persson
STD 29	25	Norconsult AB	CE,Env,A	08	164,1	157,0	182	4,49	607	85,6	Ljot Strömseng
STD 30	29	Bjerkning AB	CE,M,A	08	163,4	143,1	157	7,85	733	65,1	Roine Gillberg

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industri teknik, MD = Multi Disciplin.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före-gående)	Medeltal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlingsvärde/ans. kSEK	Balans-omsättning MSEK	Koncernchef/VD (december 2009)
STD 31	28	Consat Engineering AB	I	08	160,5	147,2	170	6,60	716	55,7	Jan-Bertil Johansson
32	40	EBAB i Stockholm AB	PM	08	153,4	95,0	97	12,98	994	49,8	Lennart Berg
STD 33	37	Reinertsen Sverige AB (dt Reinertsen AS)	CE	08	149,3	112,9	136	6,56	780	67,0	David Hellström
STD 34	24	Golder Associates AB	CE, Env	08	148,2	170,0	123	10,64	676	84,1	Jan Hermansson
STD 35	32	Condesign AB	I,E	08	147,2	139,8	214	0,42	544	39,8	Nils-Olov Johnson
STD 36	31	ELU Konsult AB	CE	08/09	147,1	140,3	113	17,76	899	60,1	Sten-Åke Torefeldt
STD 37	54	Eurocon Consulting AB	I	08	143,2	70,9	87	7,80	712	78,6	Peter Johansson
STD 38	39	Wingårdh-koncernen	A	08	139,2	103,4	116	28,89	924	83,5	Gert Wingårdh
STD 39	50	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	A	08/09	139,1	163,9	79	6,61	864	85,5	Björn Wigelius
STD 40	63	Projektengagemang gruppen	MD	08	136,7	59,7	114	15,26	782	23,1	Per-Arne Gustavsson
STD 41	33	TP Gruppen AB (NIRAS Group A/S 2008)	PM	08	129,5	129,5	105	9,44	742	48,7	Jan Leife
STD 42	38	Atkins Sverige AB	CE	08/09	127,3	112,6	135	-9,02	535	53,9	Johannes Erlandsson
STD 43	35	Centaur Segula Tech AB (Groupe Segula Techn. SA)	I	08	107,9	125,3	144	0,83	576	42,9	Mats Lian
STD 44	41	Midroc Engineering AB	CE,I	08	107,8	93,3	85	8,51	947	35,2	Stefan Kronman
STD 45	49	NYRÉNS Arkitektkontor AB	A	08	104,1	78,1	91	11,47	839	47,9	Mats Norrbom
46	44	FVB Sverige AB	Enr	08	102,0	87,6	100	10,15	765	44,7	Leif Breitholtz
STD 47	53	Elator AB	I	08	100,2	72,6	62	5,76	690	45,6	Ulf Mill
STD 48	51	Rücker Nord AB	I	08	93,8	76,9	99	10,73	730	43,1	Wolfgang Rücker
49	57	PRC Engineering AB	I (S)	08	86,6	65,5	56	7,18	794	30,3	Per Leftinger
STD 50	72	Riba koncernen AB	M,Enr	08/09	85,7	64,8	59	6,44	625	32,1	Björn Thelning
STD 51	45	Fasitet PDE AB (holländska PDE Automotive BV)	I	08	85,1	84,8	64	1,84	578	53,9	Mats Bjurefalk
STD 52	52	Nitro Consult AB (dt Orica Norway)	CE	07/08	81,1	72,8	62	13,08	919	83,6	Donald Jonson
53	43	Projektbyrån Stockholm AB	PM	08/09	80,8	89,3	44	12,18	1051	26,8	Jonas Hellström
STD 54	48	Råbe Industrikonsult AB	I	07/08	79,6	79,6	71	10,77	654	40,5	Sture Leandersson
STD 55	46	IKG - koncernen	I	08/09	78,0	84,0	90	11,08	682	37,7	Mathias Ohlson
STD 56	*97	Arkitekterna Krook & Tjäder AB	A	08	76,5	73,5	85	3,93	622	26,4	Mats Bergstrand
STD 57	55	INCOORD AB	M	08	76,3	66,3	57	13,38	966	25,5	Olle Edberg
STD 58	67	SweRoad AB	CE	08	76,2	53,6	53	1,75	966	57,9	Per-Erik Winberg
STD 59	47	Geosigma AB	CE,Env	08	72,1	81,3	71	0,26	679	23,6	Bo Eliasson
STD 60	56	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	A	08	71,6	67,3	59	11,08	926	6,7	Bengt Hellström
STD 61	42	Creator Teknisk Utveckling AB	I maj-dec	08	68,8	93,4	86	19,10	892	88,4	Allan Salåker
STD 62	96	Automations Partner AB	I	08	67,5	40,4	28	3,54	846	12,4	Magnus Lindvall
STD 63	60	Liljewall Arkitekter AB	A	08	66,9	57,3	60	6,20	711	23,4	Leif Blomkvist
STD 64	77	AROSgruppen Arkitekter AB	A	07/08	66,4	66,4	63	6,90	758	26,2	Jan-Ove Fogelberg
STD 65	59	Kadesjös Ingenjörbyrå AB	CE,M	08/09	65,7	59,7	51	6,17	744	26,6	Håkan Kadesjö
STD 66	74	AIX Arkitekter AB	A	08/09	65,6	56,2	62	7,34	723	25,0	Erik Källström
STD 67	62	Bygganalys AB	PM	08	64,2	55,8	52	6,07	830	27,1	Anders Kivijärvi
STD 68	84	BERGAB Berggeologiska Undersökningar AB	CE	08	61,2	43,4	44	7,00	772	23,5	Örjan Wolff
STD 69	87	TM-Konsult AB	CE, I	08/09	60,6	51,3	76	6,90	574	34,5	Kennet Holmbom
STD 70	65	ÅWL Arkitekter AB	A	08/09	60,2	53,8	47	5,60	751	23,9	Jacob Haas
STD 71	114	BSK Arkitekter AB	A	08	59,0	33,9	41	6,05	775	29,3	Ulf Mangefors
STD 72	70	Bergsäker AB	CE	08	58,8	52,3	48	4,19	681	27,8	Göran Karlsson
73	73	PQR Consult gruppen (ur Wikmar & Sone Konsult AB)	M,E	08/09	56,7	56,8	58	5,80	714	17,7	Mikael Bisther
74	66	Strategisk Arkitektur Fries & Ekeröth AB	A	08	55,8	53,7	50	6,06	741	19,2	Göran Ekeröth
STD 75	64	VBK Konsult	CE	08/09	54,6	53,9	55	2,94	748	26,4	Ulf Kjellberg
STD 76		ISS Fastighetsutveckling	MD	08	54,2	57,4	44		210		Janne Svensson
77	80	Ergonomidesign AB	I	07/08	52,4	46,2	51	6,56	714	29,2	Krister Torsell
78	78	AB Teknoplan	E	08/09	51,6	47,2	42	10,78	955	23,3	Bengt-Erik Brorsson
79	100	Solvina AB	I	07/08	51,4	38,6	32	8,91	926	43,9	Mikael Nyström
STD 80	105	Integra Engineering AB	PM,CE	08	49,0	36,1	52	4,86	802	21,5	Anders Skoglund
81	81	HRM/Ritline AB	I	07/08	48,7	44,9	67	3,85	617	25,9	Jan Ulriksson (SO)
82	85	BrandInvest (ombildat ur Brandskyddslaget AB)	M	08	47,7	43,3	30	7,91	1081	23,5	Bo Wahlström (slutar)
STD 83	122	HJR Projekt-el AB	E	08	47,3	31,1	38	1,35	734	19,9	Lennart Harging
STD 84	95	Equator Stockholm AB	A	08	47,1	40,7	40	5,52	739	18,4	Annica Karlsson
85		AcobiaFlux AB	I	08	47,0	37,9	35	6,41	885	25,9	Mikael Nilsson

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före-gående)	Medeltal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlingsvärde/ans. MSEK	Balans-omsättning MSEK	Koncernchef/VD (december 2009)
STD 86	92	LEB Consult AB (koncernen)	M	08/09	46,9	41,5	41	5,92	757	20,1	Lars Mohlin
STD 87	69	Goodtech Solutions Karlstad (fd Wermtec)	I	08	45,1	53,5	43	2,09	639	25,2	Anders Larsson
STD 88	113	Reflex Arkitekter AB	A	07/08	44,9	34,0	47	6,58	712	27,8	Johan Linnros
STD 89		Vega-Energi AB	Enr,Env,I	08/09	44,9	43,86	40	2,20	665	12,5	Max Jansson
	90	Wester+Elsner Arkitekter AB	A	08/09	44,6	45,6	37	5,12	870	11,7	Lars Wester
STD 91	93	Projektgaranti AB (Sjöländ & Thyseliusgruppen, dec 2008)	PM	08/09	44,3	41,6	40	1,90	811	11,3	Michael Walmerud
STD 92	89	FLK Sverige AB (koncernen)	M	08	44,1	42,2	59	3,97	549	24,8	Nils Zinn
STD 93	79	KNSS Gruppen AB	CE,E,M	08/09	42,6	42,4	38	3,07	680	23,5	Denny Sandberg
STD 94	101	TQI koncernen	M	08/09	42,6	36,5	38	6,13	614	19,2	Jan Nöid
STD 95	82	InstallationVision AB (fd VVS-Vision AB)	M	08/09	42,4	44,2	37	7,81	832	13,1	Olle Källman
STD 96	86	Ingenjörbyrå Andersson & Hultmark AB	M	08	41,6	43,0	42	5,84	721	20,1	Håkan Elfström
STD 97	58	COWI AB (fd PICON Teknikkonsult, 2008)	MDmaj-dec 08		41,0	59,8	81	1,94	528	20,8	Håkan Johansson
STD 98	75	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	A	08/09	41,0	48,9	37	0,09	612	14,4	Inger Lindberg Bruce
	99	Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	M	08	40,7	36,1	24	7,77	1405	23,9	Kjell Fallqvist
STD 100	178	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	A	08	40,6	20,2	18	0,80	646	8,9	Anders Bergkrantz
	101	HOAB-gruppen AB	PM	*08	39,9	52,0	38	4,00	721	33,7	Per Olsson, Th. Liljenberg, L. Turesson, R. Nordin m fl
STD 102	130	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	A	07/08	39,7	29,9	39	7,85	732	25,4	Magnus Månsson
STD 103	61	Arkitekthuset Monarken AB	A	08/09	39,6	56,1	42	4,77	549	23,7	Gunnar Grönlund
STD 104	103	Koteko AB	I	08	38,4	36,1	27	5,48	893	19,6	Lars Nyström
STD 105	102	Cross Design i Göteborg AB	I	08	37,9	36,4	42	2,83	606	16,8	Tommy Bergh
	106	FS Dynamics AB	I	08/09	37,7	33,5	43	1,44	577	4,7	Ulf Mårtensson
STD 107	108	BAU Arkitekter AB	A	08	37,6	35,4	42	7,41	677	19,0	Per-Eric Sundby
	108	IP Industri & Projektconsult AB (köpt av E.On augusti 2009)	I	07/08	37,0	35,9	38	1,98	647	6,5	Michael Augustsson
STD 109	106	Alfakonsult AB	PM, MA	08	36,1	36,0	25	1,02	925	10,6	Kristian Hamberger
	110	Konkret Rådgivande Ingenjörer AB	CE	08	36,0	30,7	29	7,87	930	15,3	Olle Norrman
STD 111	110	Mondo Arkitekter AB (fusion med FRS Arkitekter i mars 2009)	A	08	35,9	35,1	42	-1,67	557	12,0	Kurt Axelsson
STD 112		BK Beräkningskonsulter AB	CE,I	08/09	35,7	35,2	30	5,02	736	15,5	Bengt Tomas Carlsång
STD 113	109	Centerlöf & Holmberg AB	CE	*07	35,3	35,3	31	8,28	829	36,1	Bengt Andersson
STD 114	159	Berg Arkitektkontor AB	A	08	34,7	23,3	23	0,40	618	9,5	Svante Berg
STD 115	120	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	A	08/09	34,2	31,3	27	6,54	792	14,6	Lars Almstedt
STD 116	99	Helenius Ingenjörbyrå AB	M	08	34,1	38,7	24	4,73	816	14,7	Arne Wallström
STD 117	137	CA consult gruppen	PM	08	33,6	28,0	27	3,47	701	20,5	Lennart Olsson
STD 118	125	Jämvågen AB (Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)	I	08/09	33,3	39,2	40	2,96	663	22,0	Tord Häggglund (SO)
STD 119	128	TEAM TSP Konsult AB	E	08	33,3	29,9	25	5,89	662	22,4	Göran Berg
STD 120	98	Wikström VVS-Kontroll AB	M	08/09	33,2	33,4	34	2,82	658	14,0	Stefan Pettersson
STD 121	116	VAP VA-Projekt AB (VAP Invest II AB)	Env	08/09	33,0	33,1	28	4,88	754	33,8	Mikael Melin
STD 122	129	AG Arkitekter AB	A	08	32,6	29,9	32	4,93	788	12,8	Anders Gunnedal
STD 123	112	SYD ARK Konstruera AB	A,CE	08/09	32,3	34,3	34	2,15	548	19,7	Ulf Larsson
STD 124	90	Arkitektbyrå AB i Göteborg	A	08	32,0	42,1	37	-0,93	538	11,3	Jan Åkerblad
STD 125	131	Prows AB, Industriell Process & VVS	I,M	07/08	31,6	29,3	35	1,94	650	15,1	Kjell S. Andersson
STD 126	141	P O Andersson Konstruktionsbyrå AB	M	08	31,0	26,7	18	7,54	658	25,2	Arne Berggren
STD 127	138	Creacon Halmstads Konsult AB	CE	08	31,0	27,4	36	-1,22	550	13,0	Göran Feldt
STD 128	152	Pidab Instrumentdesign AB	I	07/08	30,6	25,4	29	2,07	766	12,7	Jan Dahlén
	129	URS Nordic AB	Env	07	30,6	23,0	29	2,07	766	12,7	Jesper Kildsgaard
STD 130	133	Archus Arosia Arkitekter AB	A	08	30,3	29,3	30	4,57	767	18,4	Johnnie Pettersson
STD 131	136	Projektledarhuset i Stockholm AB	PM	08/09	30,0	28,2	18	2,76	975	14,6	Örjan Källström
STD 132	127	MAF Arkitektkontor AB	A	07/08	29,9	29,9	25	2,28	793	16,4	Mats Jakobsson
STD 133	142	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	A	08/09	29,9	33,7	31	-0,57	593	10,4	Thomas Eriksson
	134	Hedström & Taube Projektläddning AB	PM	08	29,8	34,4	12	3,50	1304	9,1	Erik Taube
STD 135		Link Arkitektur AB	A	juli-dec 08	29,7	66,4	66	-2,38		16,5	Linda Marend
	136	Per Schönbeck Elprojekt AB – koncernen	E	08	29,7	27,3	41	0,34	589	19,0	Roger Johansson

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektläddning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikkonsultkoncernerna

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Ömsättnings MSEK	(Förre- gående)	Medeltal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlings- värde/ans. KSEK	Balans- ömslutning MSEK	Koncernchef/VD (december 2009)
STD 137	121	Sören Lundgren Byggkonsult AB	CE, PM	08/09	29,6	31,2	21	3,85	868	12,6	Anders Harlin
STD 138	148	Projektbyggaren i Blekinge AB (projekteringsbolagen)	PM,A	08	29,1	26,0	22	3,42	849	11,6	Christer Lennartsson, Mats Persson (SO)
139	155	PB-Teknik AB	M	07/08	29,0	23,9	25	2,66	621	10,7	Patrik Bergström
STD 140	143	Projektteamet Västsvenska AB	CE	08	28,9	26,6	26	2,39	858	10,9	Lars Howander (SO)
STD 141	145	Mats Strömberg Ingenjörbyrå AB	E	08	28,8	26,3	19	2,28	958	9,6	Mats Strömberg
STD 142	156	Studio 1.11 Arkitekter AB	A	08	28,6	23,7	21	2,51	794	12,1	Anders Lindh
STD 143	144	Fagerström Industrikkonsult AB	I	08/09	28,5	26,4	21	3,59	718	11,2	Per Fagerström
STD 144	117	Danatec AB (Rejlerkoncernen aug 2008)	I	08	28,2	32,9	42	1,06	515	8,8	Lennart Sjölund
STD 145	197	AxRo Consult AB	M	07/08	28,0	26,7	41	0,98	537	6,4	Anders Walter
146	135	Ågrenkonsult Sverige AB	PM	08/09	28,0	27,0	18	4,66	1008	10,5	Anders Röstlund
STD 147	149	GMKI Elkonsult AB	E, Enr	08	27,7	26,0	35	0,64	582	13,9	Magnus Andersson
STD 148	134	Lund & Valentin Arkitekter AB	A	08/09	27,5	29,1	34	0,74	562	8,7	Bo Karlberg
STD 149	164	SAMARK Arkitektur & Design AB	A	08	27,5	22,9	24	4,78	791	9,8	Stefan Bergkvist
STD 150	147	Mecad AB	M,CE	07/08	27,4	26,0	31	3,11	662	11,4	Sören Grönlund
151	150	Camatec Industriteknik AB	I	08/09	27,2	25,6	32	1,43	605	6,1	Peter Mikael Wigarthsson
STD 152	123	Landskapsgruppen Göteborg AB	A	07/08	27,0	30,9	28	2,12	663	13,4	Tomas Hagström
STD 153	161	Bertrandt Sweden AB (ägt av tyska Bertrandt)	I	07/08	26,9	23,1	24	4,21	723	16,4	Volker Schier, Ulrich Subklew (SO)
STD 154	173	Rockstore Engineering AB	CE	08/09	26,5	25,7	24	3,34	777	11,1	Johnny Samuelsson
155	282	Ferax Projektleddning AB	PM	08	26,4	23,1	19	6,79	1074	12,7	Stefan Svensson
STD 156	165	Creacon AB	A,PM,Env	08	26,2	22,7	28	3,12	774	11,9	Lennart Hillerström
157	126	HillStatik AB	S,CE	08	25,9	23,6	18	4,39	999	41,9	Owe Svensson
STD 158	151	ACNL Elteknik AB	E	08	25,8	25,5	26	0,08	527	11,4	Kenneth Eriksson
STD 159	146	Electro Engineering koncernen AB	E	08/09	25,6	26,0	21	2,68	935	13,9	Bo Andersson
STD 160	175	Deva Mecaneyes AB	I	08	25,5	20,8	28	2,62	686	11,1	Magnus Welén
STD 161	179	Erséus Arkitekter AB	A	08	25,1	20,0	23	2,01	772	8,5	Peter Erséus
162	176	TKG Teknikkonsultgruppen AB	I, E	08	24,9	20,3	18	4,60	832	11,1	Robert Johansson
163	169	Berg Bygg Konsult AB (ÅF juli 2008)	CE i 6 mån	07/08	24,9	30,5	15	2,43	609	4,4	Kennerth Röshoff
STD 164	170	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	A, CE	08	24,7	24,7	30	0,24	528	8,7	Johnny Grauengaard
165	157	KFS Anläggnings- konstruktörer AB	CE,PM	07/08	24,7	23,5	22	3,36	769	15,5	Hans Klingenberg
STD 166	119	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB (Tengbom dec 2008)	A	maj-dec 08	24,5	34,7	41	1,08	646	12,6	Johan Vestlund
STD 167	158	Mekaniska Prövningsanstalten MPA AB	M	08	24,5	23,4	15	3,17	1148	10,0	Torbjörn Ohlsson
168	168	Creanova AB	M, Enr	08/09	24,1	28,9	18	3,70	797	12,2	Göran Olsson
STD 169	248	EVU Energi & VVS Utveckling AB	Enr, M	08	23,8	12,1	27	-1,80	580	10,4	Per-Otto Bengtsson
STD 170	185	Alteco AB	E	08	23,6	19,2	19	2,07	745	12,2	Andreas Lundström
STD 171		Konsultgruppen i Bergslagen AB	I	08/09	23,6	22,1	15	2,61	926	8,5	Ove Larsson
172	153	ABAKO Arkitektkontor AB	A	08	23,5	24,3	29	0,46	601	10,3	ingen vd
STD 173	183	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	A	08	23,0	19,6	21	2,16	695	8,8	Bo Johansson
STD 174	192	BBH Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	08	22,7	18,1	15	1,02	760	6,3	Rolf Nilsson
STD 175	194	Rosenbergs Arkitekter AB	A	08	22,5	17,9	23	3,77	771	12,7	Inga Varg
STD 176	166	STIBA AB	CE	08	22,4	22,5	20	6,22	953	15,1	Rune Dalmyr
STD 177	214	Devellum Design & Development AB	I	08	22,4	15,5	18	1,02	680	5,7	Peter Wallin
STD 178	191	Carlstedt Arkitekter AB	A	08	22,3	18,4	22	1,73	631	11,7	Kerstin Eken
179	189	ARIA Consulting AB	MD	08	22,2	18,6	26	0,82	514	6,1	Alf Fredell
STD 180	174	Consultec Arkitekter & Konstruktörer AB	A,CE	07/08	21,9	21,9	20	3,50	747	12,1	Allan Forslund
STD 181	162	Murman Arkitekter AB	A	08	21,8	23,0	26	0,63	588	8,2	Hans Murman
182	204	Fire Safety Design AB	M	08	21,8	16,6	23	0,96	707	7,2	Richard Nilsson
183	118	A&P Arkitekter AB (Ahrbom & Partner)	A	08	21,6	32,3	20	1,63	693	13,0	Per Ahrbom (SO)
STD 184	171	Knut Jönsson Ingenjörbyrå AB	CE	07/08	21,4	21,4	20				Per Arne Näsström
STD 185	182	Rördesign i Göteborg AB	I,M	08/09	21,3	19,6	25	0,81	698	12,8	Jan Karlsson
STD 186	76	KPA Engineering AB	I	jul-dec 08	21,2	48,0	62	0,98	555	28,1	Hans Paulsson
STD 187	206	Contekton Arkitekter Fyrstad AB	A	07/08	20,8	16,3	20	6,76	938	16,1	ingen vd
188	154	Kemakta Konsult AB	Env	08	20,8	23,9	20	0,21	817	7,7	Bertil Grundfelt
STD 189	207	Umeå Industri & Kraft Konsult AB	I,E	08	20,6	16,0	15	2,10	957	10,6	Bertil Rönnlund
STD 190	181	PIAB PI i Göteborg AB	CE	08	20,5	19,8	26	0,37	437	7,9	Stefan Bengtsson

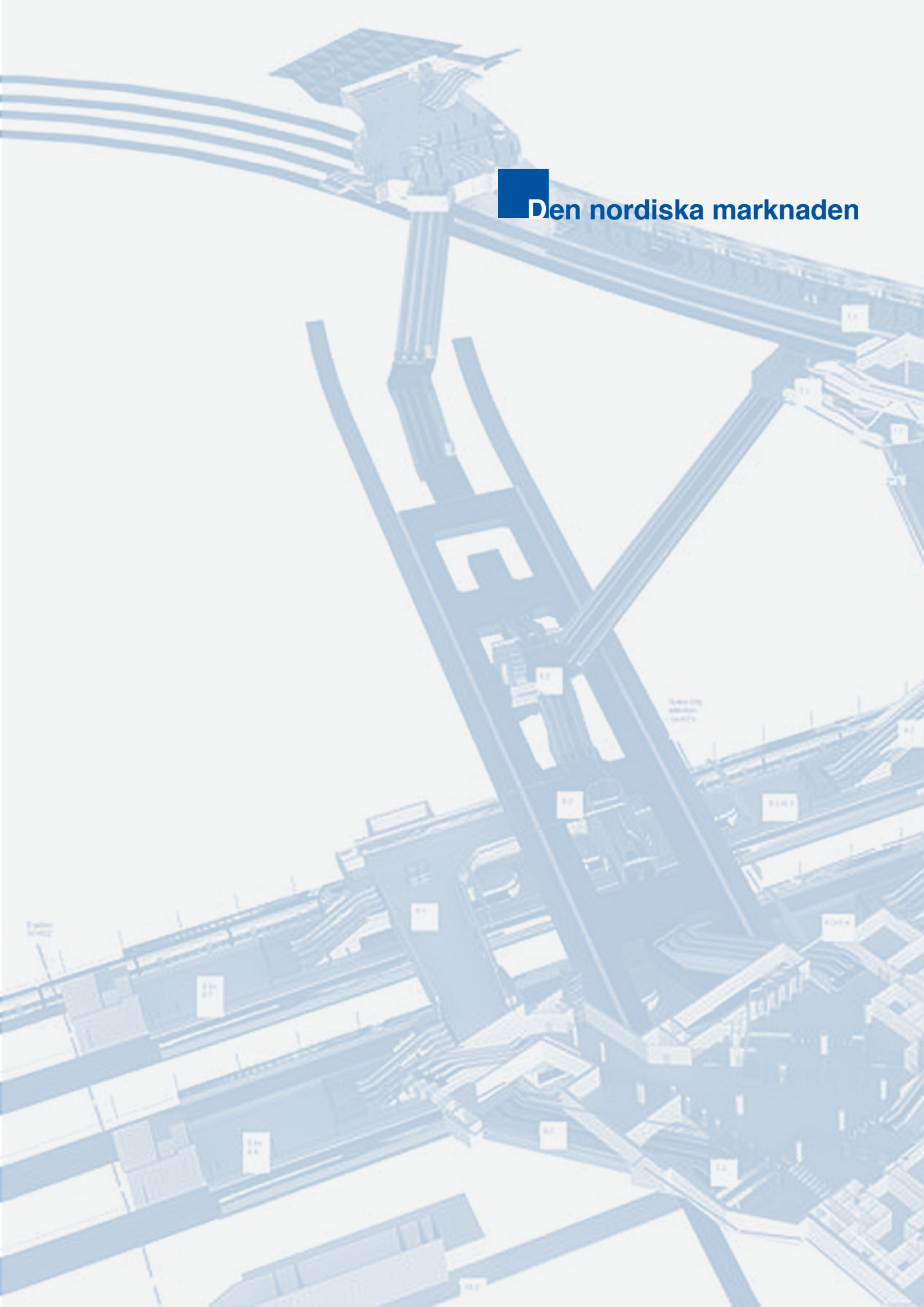
08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Föregående)	Medelantal anställda	Resultat efter finans. poster MSEK	Förädlingsvärde/anst. kSEK	Balansomsättning MSEK	Koncernchef/VD (december 2009)
191	172	Clinton Mätkonsult AB	CE	07/08	20,4	21,3	22	0,41	565	7,1	Johan Nyström
STD 192	188	METRO Arkitekter AB	A	08/09	20,2	18,8	21	2,61	640	7,9	Claes R. Jansson
STD 193	187	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	A	07/08	20,1	19,0	18	3,04	738	4,8	Bengt Ahlqvist
194	205	Visby Arkitektgrupp AB	A,CE	08	19,6	16,4	18	1,33	789	6,6	Annalena Mosséen (SO)
STD 195	132	Pyramiden Arkitekter i Göteborg AB	A	08	19,3	29,3	29	0,95	638	9,5	Dan Nyström
STD 196	140	Relitor AB (f d Luleå Industriteknik AB)	I	08	19,3	27,2	17	0,71	621	5,5	Mikael Nilsson
STD 197	201	Wickenberg Byggnalys AB	PM	08	19,2	17,2	11	2,72	968	9,5	Peter Widding
STD 198	218	Rintekno AB (ägt av Rintekno Oy)	I	08	18,2	15,2	19	1,38	722	14,7	Lars Lindberg
STD 199	223	Lomar Arkitekter AB	A	08	18,2	14,4	16	2,15	677	4,8	Pontus Lomar
STD 200	202	K-Konsult Elmiljö AB	E	08	17,5	17,1	22	2,02	599	10,0	Leif Ulmgren
STD 201	160	FL Arkitektgrupp i Borås AB	A	08	17,5	23,2	19	1,78	679	9,4	Karl Blomberg
STD 202	195	Vatten och Samhällsteknik AB	Env	08/09	17,4	17,8	19	1,41	965	7,6	Stefan Ljung
STD 203	190	Rolf Tellstedt i Göteborg AB	CE	08	17,3	18,5	23	0,85	529	22,8	Björn Tellstedt, Thomas Östergren
STD 204	208	Pantektor AB / SKAPI Projektutveckling AB	A,CE,PM	08	17,3	16,0	15	0,97	751	8,9	Bertil Hägg
STD 205	209	Arkitekterna Engstrand och Speek AB	A	07/08	17,2	15,8	16	1,65	661	9,1	ingen vd
STD 206	196	Elektrotekniska Byrån i Karlstad AB	E,I	08/09	17,1	17,6	18	1,95	749	8,0	Jonas Bjuresäter
STD 207	213	BJ-Konsult i Visby AB	CE,A,PM	08	17,0	15,5	17	3,54	623	20,8	Birger Jörnhammar
STD 208	180	Marktema AB	CE	07/08	17,0	19,8	15	0,86	699	8,2	Johan Gréen
209	184	Uulas Arkitektkontor AB	A	08	17,0	19,5	14	4,02	836	9,1	Jerker Edfast
STD 210	225	Fredblad Arkitekter AB	A	08/09	16,9	14,1	18	4,79	732	8,6	Leif Jönsson
STD 211	203	EKAB Elkonsult KB (Ramböll april 2009)	E	07/08	16,8	16,8	19		614	12,1	Åke Gradin
STD 212	217	HMXW Arkitekter AB	A	08	16,6	15,2	16	1,28	677	4,9	Ulf Widegren
STD 213	177	Södergruppen Arkitekter AB	A	08	16,5	20,2	15	-0,05	396	7,0	Jens Deurell
214	230	Svea Teknik AB	I	08	16,3	13,8	17	3,50	857	9,4	Rune Lindberg
215	245	Seveko VVS Konsult AB	M	08	16,3	12,2	14	1,59	770	6,0	Henrik Sandén
216	240	Brandgruppen i Sverige AB	M	08/09	16,3	12,7	13	0,76	866	6,3	Johan Renvall
217	198	Cross Technology Solutions AB	I	08	16,0	17,4	17	2,03	737	7,1	George Sioustis
STD 218		Frenning & Sjögren Arkitekter AB	A	08/09	15,8	11,4	14	3,13	755	6,6	Sven Magnus Sjögren
STD 219	211	Vinga Elprojektering AB	E	07/08	15,7	15,6	21	-0,01	583	5,4	Mats Svengård
220	212	MRM Konsult AB	CE,Env	07/08	15,7	15,6	19	1,00	561	7,9	Mikael Nilsson
STD 221	239	Atrio Arkitekter i Kalmar AB	A	08	15,7	12,8	18	1,33	629	10,2	Olof Utterback
STD 222		Atrio Arkitekter Kalmar AB	A	08	15,7	12,8	18	1,33	728	10,2	Olof Utterback
STD 223	229	Ingenjörgruppen Ståhlkloo AB	M	09	15,6	13,9	22	0,24	572	4,3	Torbjörn Pettersson
STD 224	224	IMEK VVS Rådgivande Ingenjörer AB	M	08	15,6	14,2	11	0,34	673	5,1	Ray Symes
STD 225	221	LPS Konstruktörer AB	CE	08	15,4	14,8	12	3,21	886	8,3	Gösta Holgersson
STD 226	261	KUB Arkitekter AB	A	08/09	15,3	12,5	14	2,43	744	6,3	ingen vd
227	226	Projektidé i Uppsala AB	PM	07/08	15,2	14,1	10	3,06	1010	7,3	Henrik Billing (SO)
228	243	Thorbjörnsson+Edgren Arkitektkontor AB	A	08	15,0	12,6	17	3,22	692	8,1	Ulf Thorbjörnsson
STD 229	228	Henrik Jais-Nielsen & Mats White Arkitekter AB	A	08/09	14,7	14,1	13	1,75	879	8,4	Nils-Erik Landén
STD 230	227	Ahlsénarkitekterna AB	A	08	14,6	14,1	8	1,22	932	5,0	Mats Hallén
STD 231	215	TIBI Stockholm AB	PM	07/08	14,5	15,4	9	2,86	923	6,6	Per Eriksson
STD 232		Prodelox AB	I	08/09	14,2	9,6	14	0,52	657	4,1	Johannes Walfridsson
STD 233	252	Storköksbyrån i Stockholm AB	S	08/09	14,0	12,1	1	4,40	4696	18,6	Peggie Ulle
STD 234	254	Projectpartner AB	PM	08	13,8	11,4	9	2,64	1117	7,9	Joachim Öhman
STD 235	242	Sundell Arkitekter AB	A	08	13,7	12,7	13	1,22	706	5,7	Mats Lennfalk
STD 236	199	Nordstrand Friesenstam Rung Arkitektkontor AB	A	08/09	13,6	17,2	17	0,16	495	3,3	Peter Rung Wallenstein
237	219	Megaron Arkitekter AB	A	08	13,6	14,9	10	1,74	804	5,6	Anders Högberg
STD 238	294	MIAB Mikaelsson Ingenjörbyrå AB	E	08/09	13,5	12,6	10	3,74	1027	6,3	Åke Larsson
STD 239	246	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	A	08	13,1	12,2	11	1,29	817	6,5	Dag Lindberg
240	234	Vcon VVS-Konsult AB	M	08/09	12,8	13,0	13	3,59	754	13,7	Nicklas Andersson
STD 241	255	Arkitekthuset Jönköping AB	A	08/09	12,4	11,2	13	1,76	717	5,2	Bert Noorlander
STD 242	233	AGERA VVS-Design AB	M	08	12,4	13,3	12	0,07	762	4,5	Matthias Larsson

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	omsättning MSEK	(Före- gående)	Medeltal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Förädlings- värde/anst. KSEK	Balans- omsättning MSEK	Koncernchef/VD (december 2009)
243	258	Sprängkonsult i Göteborg AB	CE	08	12,4	10,8	9	2,31	892	4,8	Kurt Östlund (SO)
STD	244	CH Arkitekter AB	A	08	12,3	12,4	13	1,48	751	6,5	Per Seiving
245	270	Arkitektgruppen i Gävle AB	A	08	12,3	10,1	10	1,01	788	4,2	Christina Lundberg (SO)
STD	246	Byggkonstruktörerna Bäckström & Co AB	CE	08	12,2	8,6	13	3,55	770	3,9	Per Bäckström
STD	247	TH-Konsult AB	M	07/08	12,1	10,2	11	0,36	627	3,8	Bo Lindberg
STD	248	FRS Arkitekter AB (fusion med MONDO Arkitekter mars 2009)	A	07/08	12,0	14,6	14	3,45	996	6,1	Bo Svensson
STD	249	Lindstam Broman Elgström arkitekt AB	A	08	11,9	11,0	13	2,46	749	9,5	Mats Elgström
STD	250	A-Gruppen Flensborns Arkitektkontor AB	A	08	11,7	10,2	14	1,10	676	4,3	Per Bäckström
STD	251	Johan Celsing Arkitektkontor AB	A	08	11,7	12,9	12	0,47	727	3,7	Johan Celsing
STD	252	Tikab Strukturmekanik AB	CE	08	11,7	8,5	11	1,37	767	7,1	Per Stribeck
STD	253	Geosystem i Sundsvall AB	CE	08/09	11,5	12,0	12	0,49	510	4,0	Mats Olsson
254	250	Fe Arkitekter AB	A	07/08	11,5	11,7	10	1,02	636	4,1	Ove Bergström
255	241	Industrikonsult Palmgren & Partner AB	I, PM	08	11,4	12,7	10	0,06	474	3,5	Thomas Palmgren
256	251	Epsilon Byggkonsult AB	CE	07/08	11,3	11,6	13	1,02	659	4,4	Jimmy Bredstensien
STD	257	Kåver & Mellin AB	CE	08	11,3	8,5	10	2,30	768	6,1	Anders Hedberg
STD	258	Malmström & Edström Arkitektkontor AB	A	08/09	11,2	10,2	13	1,33	629	5,0	Christer Malmström
259	271	Uppsala Elkonsult AB	E	08	11,2	10,1	10	0,06	572	3,4	Jan-Olof Darberg
260	231	Contekton Architects and Planners AB	A	08	11,2	13,7	6	1,23	662	8,8	Sten Jonson
STD	261	Tekmat AB	I	08	11,1	15,4	15	-0,31	436	3,6	Thomas Quist
262	235	ENT Energiteknik AB	E	08	11,1	13,0	12	1,23	749	5,8	Elmer Wiklund (SO)
263		Procema Energi & Miljöteknik (ny)	I	08	11,1	7,9	10	1,87	803	4,0	Lars ingavr Olsson
264	272	Teknikfunktion G Clemensson AB	CE	08/09	11,1	10,1	8	1,69	881	4,2	Gösta Clemensson
265	263	Comarc Projektering AB	CE,A	07/08	10,9	10,4	10	1,88	813	4,5	Peter Nygren
STD	266	TRANARK AB	A	08	10,9	6,4	10	0,73	509	3,3	Lennart Göransson
267	232	SamCon AB	CE,PM	08/09	10,7	13,5	12	1,03	636	8,1	Stefan Ramström
268	253	VVS och Energi i Borås AB	M	08/09	10,7	11,4	11	2,98	735	6,0	Gerhard Englund
269		Kjellander & Sjöberg AB	A	07/08	10,6	9,33	13	-0,13	529	3,0	Bengt Sjöberg (SO)
STD	270	Arkitektgruppen i Malmö AB	A	08	10,6	10,7	11	3,30	778	10,8	Lars Karud
271		Rundquist Arkitekter AB	A	08	10,6	8,8	10	1,16	710	4,1	Henrik Rundquist
STD	272	Gajd Arkitekter AB	A	08/09	10,3	12,3	12	0,64	594	4,9	Mikael Nädele
273	284	Ekg Elkonsultgruppen i Karlstad AB	E,I	07/08	10,3	9,4	11	1,09	656	4,5	Per-Ola Eriksson (SO)
STD	274	ELE Engineering AB (f d Elkonsult Lennart Eriksson)	E	07	10,2	11,9	13	0,78	644	3,1	Henrik Eriksson
STD	275	Larsson Arkitekter i Stockholm AB	A	08/09	10,2	9,6	12	-0,25	606	7,5	Jerker Larsson
276	210	Bjurström & Brodin Arkitekter AB	A	07/08	10,2	15,8	12	-0,25	536	3,7	ingen vd
277		Bergfjord & Ivarsson Arkitekter AB	A	08/09	10,2	9,8	9	2,53	870	8,1	ingen vd
STD	278	Metator VVS-Konsult AB	M	08/09	9,9	9,0	10	1,07	703	3,8	Lars Olof Olsson (SO)
STD	279	Danewids Ingenjörbyrå AB	CE	08/09	9,8	8,9	9	1,65	806	5,5	Göran Bäckström
STD	280	CGC Arkitektkontor AB	A	07/08	9,8	7,0	9	2,00	861	7,0	Magnus Månsson
281		Allmänna VVS-Byrån AB	M	08/09	9,8	8,4	5	1,63	1055	5,1	ingen vd
STD	282	JOLIARK AB (Johanson Linnman Arkitekter)	A	07/08	9,6	10,3	12	0,93	601	5,0	Hans Linnman
STD	283	Jan Lundqvist Arkitekter AB	A	08	9,6	9,5	12	0,72	572	4,1	Jan Lundqvist
STD	284	Johnels och Moberg Arkitekter AB	A	07/08	9,6	8,5	10	0,75	651	5,9	ingen vd
STD	285	Zuez Arkitekter AB	A	07/08	9,6	9,6	8	0,35	653	3,2	Maria Grunditz
286		Zenit Arkitekter AB	A	07/08	9,6	9,0	6	0,11	629	1,5	Janis Zalamans
287		Bloms Ingenjörbyrå i Borlänge AB	CE	07/08	9,5	8,0	10	0,29	720	4,8	Hans Janing
288	268	A-Konsult Arkitekter och Ingenjörer i Helsingborg	A,CE	08	9,5	10,2	10	1,01	738	2,9	Matts Johansson
STD	289	ATM Engineering AB	I	08/09	9,5	9,1	9	2,15	889	10,6	Thomas Lindsjö
290		Mats & Arne Arkitektkontor AB	A	07/08	9,5	8,4	8	1,20	770	5,4	Arne Algeröd
291	260	Mårtensson & Håkanson Byggrådgivare AB	PM	08/09	9,5	10,6	8	0,11	711	4,0	ingen vd
STD	292	EPG Konsult Samordnad VVS-Teknik AB	M	08/09	9,4	8,9	12	0,65	504	3,4	Gillis Wendt
293	285	Coordia Consult AB	CE, PM	08/09	9,3	9,2	6	0,42	859	3,1	Jan Eriksson
294		Lincona Byggkonsult AB	CE	08/09	9,2	9,3	15	0,06	411	3,3	Dan Johansson
STD	295	FIGURA arkitekter AB	A	07/08	9,2	9,2	11	0,60	599	3,4	Richard Nilsson
STD	296	CondoConsult AB	CE	08	9,1	8,6	8	0,80	817	3,7	Bengt Erik Gustafsson
297	262	Pontus Möller Arkitekter AB	A	08	9,0	10,4	15	0,72	475	1,9	Pontus Möller
298	277	Inelko AB	I	08/09	9,0	9,6	10	0,92	711	3,2	Steve Olsson
299		Akustikon AB (Norconsult 2009)	Ak07/08 16 mån		8,9	8,9	7	-0,64	523	2,4	Jan-Inge Gustafsson
STD	300	Claes Dahlgren Arkitektkontor AB	A	08	8,9	12,1	7	2,77	964	5,6	Claes Dahlgren

Den nordiska marknaden

Det nordiska avsnittet i Branschöversikten tas fram i samarbete med kollegorna i Finland, Norge, Danmark och Island. FRI presenterar utvecklingen på den danska marknaden och RIF presenterar utvecklingen på den norska marknaden. SKOL presenterar den finska marknaden för teknikonsulter och ATL presenterar den finska arkitektmarknaden. Den Isländska marknaden presenteras gemensamt av FRV och arkitektorganisationen FSSA.

Nordens 100 största arkitektgrupper

	08/09	07/08	Koncern / företag	Bokslut	Land	Medelantal anställda	(Föregående)	Omsättning
STD	1	1	White arkitekter AB	08	SE	466	445	495,8 msek
STD	2	2	SWECO Architects AB	08	SE	368		494,2 msek
	3	3	Arkitektfirmaet C.F. Møller	08	DK	313	294	260,3 mdkk
	4	5	LINK Signatur Gruppen *	08	NO	250	201	186,7 mnok
	5	4	Arkitema K/S	08	DK	250	242	206,3 mdkk
STD	6	10	Tengbom	08	SE	182	141	174,2 msek
STD	7	9	Temagruppen Sverige AB	08	SE	157	148	165,5 msek
	8	8	Årstiderne Arkitekter A/S	*07/08	DK	155	155	110,0 mdkk
	9	6	Henning Larsen Architects	07/08	DK	150	150	150,2 mdkk
	10	12	3XNielsen A/S	07/08	DK	150	108	104,4 mdkk
	11	11	DARK Gruppen Arkitekter AS *	08	NO	120	109	127,0 mnok
STD	12	14	Wingårdh-koncernen	08	SE	116	98	139,2 msek
	13	7	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	08	DK	110	130	123,5 mdkk
	14	13	Pöyry Architects Oy	08	FIN	107	99	10,5 meur
	15	17	PLH Arkitekter AS	08	DK	100	86	92,0 mdkk
	16	15	Snøhetta AS	08	NO	99	90	316,9 mnok
STD	17	20	NYRÉNS Arkitektkontor AB	08	SE	91	75	104,1 msek
STD	18		Arkitekterna Krook & Tjäder AB	08	SE	85	66	76,5 msek
	19	18	Narud-Stokke-Wiig A/S (koncernen)	08	NO	81	82	130,2 mnok
FRI	20	16	DAI Gruppen A/S	08	DK	81	87	50,9 mdkk
	21	19	Hvidt & Mølgaard A/S Arkitektfirma	08	DK	80	80	52,6 mdkk
STD	22	25	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	08/09	SE	79	66	139,1 msek
	23	21	JJW Arkitekter A/S	08	DK	75	72	52,1 mdkk
	24	24	Creo Arkitekter A/S	*08	DK	70	70	68,0 mdkk
	25	23	Dissing + Weitling Arkitektfirma A/S	*08	DK	70	70	33,9 mdkk
	26	38	KPF Arkitekter A/S	08	DK	65	50	53,1 mdkk
	27	28	KHR Arkitekter AS	08	DK	65	61	50,2 mdkk
STD	28	34	AROSgruppen Arkitekter AB	07/08	SE	63	63	66,4 msek
STD	29	33	AIX Arkitekter AB	08/09	SE	62	57	65,6 msek
ATL	30	29	Arkkittehtitoimisto Larkas & Laine Oy	08	FIN	62	59	5,5 meur
STD	31	30	Liljewall Arkitekter AB	08	SE	60	58	66,9 msek
STD	32	31	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	08	SE	59	57	71,6 msek
ATL	33	45	Arkkittehtitoimisto Pekka Helin & Co Oy	08/09	FIN	56	45	6,2 meur
	34	35	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	*06/07	DK	55	55	38,7 mdkk
	35	27	Niels Torp AS Arkitekter	08	NO	52	63	62,0 mnok
	36	40	Strategisk Arkitektur Fries & Ekeröth AB	08	SE	50	49	55,8 msek
	37	41	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	08	NO	50	46	59,5 mnok
	38	36	Erik Møller Arkitekter A/S	07/08	DK	50	52	43,1 mdkk
	39	22	BIG / Bjarke Ingels Group	08	DK	50	71	38,0 mdkk
	40	37	Aarhus Arkitekterne A/S	*06/06	DK	50	50	35,0 mdkk
ATL	41	56	Innovarch Architects Oy	08	FIN	50	37	5,3 meur
	42	39	Friis & Moltke A/S	07	DK	49	50	29,0 mdkk
STD	43		ÅWL Arkitekter AB	08/09	SE	47	44	60,2 msek
STD	44	61	Reflex Arkitekter AB	07/08	SE	47	36	44,9 msek
	45		Kullegaard Arkitekter A/S	*07/08	DK	46	29	36,0 mdkk
ATL	46	54	Arkkittehtitoimisto SARC Oy	07/08	FIN	45	40	3,3 meur
FSSA	47	44	Arkís ehf.	08	IS	45	45	500,7 miskr
STD	48	43	Arkitektuset Monarken AB	08/09	SE	42	45	39,6 msek
STD	49	79	BAU Arkitekter AB	08	SE	42	30	37,6 msek
STD	50	47	Mondo Arkitekter AB (fusion med FRS Arkitekter i mars 2009)	08	SE	42	45	35,9 msek

	08/09	07/08	Koncern / företag	Bokslut	Land	Medelantal anställda	(Före- gående)	Omsättning
	51	50	Medplan AS arkitekter	08	NO	42	41	63,3 mnok
STD	52	57	BSK Arkitekter AB	08	SE	41	37	59,0 msek
STD	53	72	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB (Tengbom dec 2008) 7 mån	08/09	SE	41	37	24,5 msek
STD	54	67	Equator Stockholm AB	08	SE	40	34	47,1 msek
	55	94	Lund & Slaatto Arkitekter AS	08	NO	40	29	43,0 mnok
	56		RUMarkitekter A/S	08/09	DK	40	40	39,3 mdkk
	57	52	Gottlieb & Paludan A/S Arkitekter	08	DK	40	40	36,0 mdkk
	58	62	Juul Frost Arkitekter A/S	07	DK	40	36	26,0 mdkk
	59	91	Gehl Architects A/S	07/08	DK	40	30	25,6 mdkk
	60	53	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	*06/07	DK	40	40	25,0 mdkk
FSSA	61	42	THG Arkitektar	08	IS	40	45	608,3 miskr
FSSA	62	86	VA arkitektar	08	IS	40	30	268,7 miskr
STD	63		Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	07/08	SE	39	24	39,7 msek
	64	55	Lpo Arkitekter As	08	NO	39	39	46,7 mnok
	65	49	AMB Arkitekter AS	08	NO	38	42	49,2 mnok
	66		Wester+Elsner Arkitekter AB	08/09	SE	37	33	44,6 msek
STD	67	58	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	08/09	SE	37	36	41,0 msek
STD	68	46	Arkitektbyrån AB i Göteborg	08	SE	37	45	32,0 msek
	69		WITRAZ Arkitekter K/S	08	DK	37	29	27,3 mdkk
	70	75	Solem Hartmann Arkitekter AS	08	NO	35	31	33,1 mnok
STD	71		SYD ARK Konstruera AB	08/09	SE	34	14	32,3 msek
STD	72	63	Lund & Valentin Arkitekter AB	08/09	SE	34	35	27,5 msek
	73	68	C&W Arkitekter A/S	*07/08	DK	34	34	36,0 mdkk
	74	42	CUBO Arkitekter A/S	07/08	DK	34	34	35,8 mdkk
SKOL/ATL	75	77	KS OY Arkkitehtuuria	08	FIN	34	31	3,4 meur
	76	66	SAHL Arkitekter A/S	*07/08	DK	33	34	36,0 mdkk
	77	70	Lundgaard & Tranberg Arkitekter A/S	07/08	DK	33	33	25,0 mdkk
ATL	78		Arkкитеhtitoimisto Sigge Oy	08	FIN	33	28	2,6 meur
FSSA	79		Batterið ehf.	08	IS	33		283,0 miskr
STD	80	85	AG Arkitekter AB	08	SE	32	30	32,6 msek
ATL	81		Uki Arkкитеhdit Oy	08	FIN	32		2,2 meur
STD	82		Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	08/09	SE	31	33	29,9 msek
	83	59	Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	08	NO	31	36	44,3 mnok
	84	83	Ramböll (Aros) Arkitekter AS	08	NO	31	30	30,1 mnok
	85	84	GPP Arkitekter A/S (fd Gjortz, Pank & Partnere A/S)	08	DK	31	30	24,0 mdkk
	86	90	Tegnestuen Vandkunsten ApS	07	DK	31	30	19,3 mdkk
STD	87		Archus Arosia Arkitekter AB	08	SE	30	28	30,3 msek
STD	88		BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	08	SE	30		24,7 msek
	89	82	AK 83 Arkitektkontoret A/S	07/08	DK	30	30	31,7 mdkk
	90	87	Cebra Arkitekter A/S	07	DK	30	30	25,0 mdkk
	91	88	Arkitektfirmaet TKT A/S	07/08	DK	30	30	25,0 mdkk
	92	92	Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	08	DK	30	30	21,5 mdkk
ATL	93	100	Arkкитеhtitoimisto Laatio Oy	08	FIN	30	29	3,0 meur
RIF	94		Artec Prosjekt Team As	08	NO	29		34,1 mnok
	95	99	ABAKO Arkitektkontor AB	08	SE	29	29	23,5 msek
STD	96	95	Pyramiden Arkitekter i Göteborg AB	08	SE	29	29	19,3 msek
	97	48	Arcasa Arkitekter AS	08	NO	29	43	54,9 mnok
	98	73	Lund Hagem Arkitekter AS *	08	NO	29	32	46,0 mnok
	99	60	Per Knudsen Arkitektkontor AS	08	NO	29	36	32,8 mnok
	100		Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	08	NO	29	29	28,7 mnok

THE DANISH MARKET

About FRI

The Danish Association of Consulting Engineers (FRI), founded in 1904, is a trade association for Danish consultancy firms providing independent consultancy services on market terms. FRI is a part of the Confederation of Danish Industries (DI).

390 firms are members of FRI and they employ together more than 20,000 people in Denmark and abroad. The association is the only trade association for independent technical consultants in Denmark.

The objective of FRI is to support its member firms by contributing to improving their business conditions, strengthening the industry's framework conditions, profiling the industry and increasing its recognition on the national and international levels.

FRI is an association for firms. It focuses on business matters and has established good liaisons with authorities and other partners. The association attempts as far as possible to gain influence on the drafting of framework conditions and legislation affecting market conditions in the industry.

Internationally, the association is a member of FIDIC and, in Europe it is a member of EFCA.

Henrik Garver, FRI

Address: Sundkrogsvej 20
P.O. Box 2604
DK-2100 Copenhagen Ø
Tel: +45-35 25 37 37
Fax: +45-35 25 37 38
E-mail: fri@frinet.dk
www.frinet.dk

distinctive sectors are Environment and Energy, accounting for 14% and 15% of industry revenue respectively.

Outlook

The forecasts for 2009 regarding earnings and revenue in the Danish consultancy industry indicate that revenue will grow by 3 % on the previous year and that the average profit margin will remain at the current level of between 5 and 6 percent (EBIT).

The majority of consulting companies in Denmark expect stagnating growth in the course of the next 6-12 months. In the building sector, the biggest challenge to continued growth remains the lack of new orders on the 6-12 months horizon, while the infrastructure sector faces a very different task: shortage of staff. Hence the optimistic view of the infrastructure sector towards the future order stock has resulted in a number of engineers being reallocated from building to infrastructure.

Continued growth in Danish GDP

The government expects GDP to decline by 3.2 % in 2009 and grow by 0.9 % in 2010. The Danish government forecasts a decline for 2009 of 10.6% in investments in residential construction and of 9.2% in corporate investments. In 2010, residential construction is set to decline by 3.6% and corporate investments are set to decline by 1.5%.

Increased government focus on the environment

The liberal-conservative government of Mr. Lars Løkke Rasmussen is currently following a program where three areas are of particular interest for the consulting engineering industry: an increased focus on environmental issues in preparation for the upcoming 2009 UN Climate summit in Copenhagen (COP-15), and substantial investments in infrastructure, particularly with focus on the national railways. Furthermore the government has launched a massive boost in public investment, aimed broadly to invest in schools, kindergartens, hospitals, roads and public transport in 2010. These investments are part of a government

Domestic and international growth in 2008 and first half of 2009 – in spite of the crisis

In spite of the current financial crisis, which has had a significant impact on the global consulting engineering industry, the Danish consultancy firms have fared sensibly through the crisis. In spite of the accelerating crisis, the consulting engineering industry experienced a growth in gross revenue of 14 % in 2008 corresponding to industry revenue of DKK 10.7 billion. It is estimated, that total industry gross revenue will grow to DKK 11.1 billion in 2009. In 2008 the companies saw a growth in export revenue of 10 %. Throughout 2008 and 2009 growth in the domestic market has been particularly strong within the infrastructure, energy and environmental sectors, while the building sector continues its downturn. Industry exports have grown by a rate of 12 % annually since 2003. In

2008 the export revenue for the members of FRI was DKK 2.2 billion, or equal to 20 % of total revenue. In addition to export revenue, Danish consultancies generated substantial revenues in foreign subsidiaries. In 2009 it is expected that revenue generated through exports and by subsidiaries abroad, will equal the value of revenue generated in Denmark by Danish firms.

The high levels of growth have been achieved without severe reductions of the industry's profit margin. However the firms have experienced a reduced profit margin compared to 2007.

Sector market performance

The performance of the Danish consultancy industry shows that its traditional sectors Building and Construction combined account for 56% of revenue. Other

growth initiative aimed at taking Denmark out of the financial crisis.

Important infrastructure projects

The contours of a number of important infrastructure projects in the Danish market have emerged on the horizon. In January 2009 the Danish government launched a major investment initiative for infrastructure. The initiative focuses on improvement of the public transportation sector, in particular railways, and the handling of traffic congestions in and around the major cities in Denmark. With the initiative the government has allocated DKK 87 billion. This investment should be seen in addition to a number of other significant initiatives: the agreement between the Danish and the German government, to build a bridge across the Fehmarn Belt, a link close to 20 km long between Rødby, Denmark, and Puttgarten, Germany and the City Circle Metro Project in Copenhagen.

In the building sector it is expected that jobs in new construction and renovation will increase in 2010. The increase is expected, partly due to the reduced municipal facility ceiling.

Internationalisation and Company News 2009

Danish consultancy firms have in the last decades increased their presence internationally through the ownership of foreign subsidiaries and a permanent presence in the markets close to Denmark. The presence is particularly focused on the Nordic region and Europe and on global growth markets such as the Middle East and Asia. In 2006 the Middle East became the 2nd most valuable market for Danish consulting engineers, after the European Economic Area (EEA), this position has been unchanged since then. In 2009 the revenue generated outside of Denmark by Danish Consulting Engineering companies and their subsidiaries abroad is expected to equal the revenue generated in Denmark.

Rambøll wins largest consultancy contract

During 2008, Rambøll continued the fast growth of recent years. 2008 was yet another year where the Rambøll Group

increased revenue, profit and the number of employees significantly.

In September 2009 Rambøll UK acquired RYB Konsult, a company which specialises in energy and environmental design, thereby expanding their building services capabilities in the UK. In November 2009 Rambøll Norway acquired Schønherr Norway AS, which strengthens Rambøll Norway's position in landscape architecture. On the project side Rambøll has signed the biggest consultancy contract to date in Denmark by winning the project of renewing the Danish railway signalling system. The international consortium consists of Rambøll, Atkins, Emch+Berger and Parsons. Another significant project is that Rambøll is part of the consortium to design the world's longest combined road and rail tunnel, to link the Danish and German sides of the Fehmarnbelt. Together with COBE architects and SLETH, Rambøll is one of the consultants for the largest urban development project in Scandinavia, Nordhavnen in Copenhagen. The vision is that Nordhavnen is to set new standards for sustainable development. Finally, Rambøll is involved in the design of a new conference centre in Reykjavik, which is a part of a new harbour master plan for the capital of Iceland.

COWI reports highest turnover ever

COWI A/S emerged from 2008 with an operating profit in line with the budgeted figures. The result was based on the highest turnover ever recorded and a strong organic growth.

In December 2008, COWI announced its acquisition of the world renowned specialists in bridge-design and building structures, the London based Flint & Neill in London with 40 employees. In February 2009 COWI was announced head of project management and planning of the new terminal 2 at Oslo airport Gardermoen, which is to be designed in compliance with new energy and environment strategies. Besides COWI, the interdisciplinary consortium behind the winning proposal includes the architect company Narud-Stokke-Wiig Norconsult, Aas-Jacobsen and Engineer Per Rasmussen. In April 2009 COWI A/S

continued its expansion of engineering services in the Indian domestic market with the opening of its Chennai office. In June COWI acquired the leading Swedish consultancy firm Flygfältsbyrå (FB), thereby strengthening their position in Northern Europe. In July COWI opened a new office in Warsaw, Poland, specialising in infrastructural projects. Some of the main projects for COWI are the preliminary design for the world's longest suspension bridge – The Messina Bridge linking mainland Italy to Sicily – where COWI is the main advisor to the Euro-link consortium, which is responsible for the turnkey construction. Finally, COWI in collaboration with OBERMEYER has signed a contract for the bridge-design for Fehmarnbelt Fixed Link.

NIRAS wins prestigious prize for steelwork

At the end of 2008 NIRAS employed 1,270 employees of whom 25% work abroad. In 2009 NIRAS received the European federation ECCS', or the European Convention for Constructional Steelwork, prestigious award for its contribution to DR's new concert hall. The award is shared with the Danish Broadcast Corporation (DR), the client, and Ateliers Jean Nouvel, the architect. In November 2009, NIRAS announced that the work on multimedia facilities continues in Russia with the development of new "media city" for the Russian TV company NTV. Furthermore, NIRAS is advising DONG Inbicon on a second-generation bioethanol factory in Kalundborg.

In January 2009 NIRAS won the tender offered by the Turkish Ministry of Finance to plan and design a new port in Turkey's Black Sea coast by Filyos. The task will include a container terminal and an oil terminal. The task will run over the next eighteen months and is a fee of DKK 29 million.

ALECTIA defies the crisis with two acquisitions this year

ALECTIA started 2009 with the acquisition of Maersk Construction, the building consulting service from Lindø Byg A/S in February. In May 2009, ALECTIA

took over Tano FoodCon Group with 23 employees. The acquisition is part of ALECTIA's growth strategy and strengthens, the company's position as the leading consultant to the Danish and international food industry.

The two engineering consultancies Atkins Denmark and Grontmij | Carl Bro have jointly signed the contract to design a rail project for Rail Net Denmark; capital budget totalling DKK 800 million. The design is going to be a major logistical assignment including about 70,000 hours of work to be distributed almost equally between the two companies, and a number of subconsultants. Atkins also carries out the design of interlocking engineering within the same project, including about 20,000 hours of work.

Grontmij | Carl Bro restores water supply on Cyprus

In June 2009 Grontmij | Carl Bro recently won the contract for a new sewerage system and an extension of the existing water treatment plant in the seaport of Larnaca in Cyprus. The six-year contract includes planning and supervision of the establishment of 300 kilometres of sewer pipes, 13 pump stations, and improvements to treatment of wastewater. In addition to providing pure bathing water for Larnaca's holiday makers, the project will help to ensure that Cyprus complies with the EU environmental requirements, explained.

Moe & Brødsgaard continues to expand in Norway

The subsidiary of Moe & Brødsgaard in Norway Moe Norge expanded in 2009 by acquiring the Norwegian consulting engineering company PolyPlan, thereby adding leading expertise in installations for bathing and swimming facilities to the company. In addition to Moe & Brødsgaard, Esbensen Rådgivende Ingeniører expanded their activities in Norway by signing the contract for planning a new exhibition building, Forum, in Stavanger, which also comprises sports hall and a hotel.

Orbicon and Leif Hansen Engineering merge

In May, the breaking news was the merger of the Environmental consultants Orbicon and the building and construction consultants Leif Hansen Engineering. The merged company Orbicon|Leif Hansen is positioned amongst the biggest consultancy firms in Denmark with 600 employees and a turnover of half a billion Danish kroner.

An increase in foreign owned companies in Denmark

In the last couple of years, more foreign consultants have established a presence in the Danish market. The two most recent are Norconsult of Norway and UK based Buro Happold.

Architects retain their international stronghold

In 2008 and 2009 Danish architects continued to win spectacular projects abroad. C. F. Møller Architects, in collaboration with Kristin Jarmund Arkitekter, has won a major competition to design a spectacular new landmark project in the city of Oslo. BIG Architects are designing the Danish pavilion for the Shanghai world expo 2010 and the masterplan for the Zira Island project in Azerbaijan; and Schmidt Hammer Lassen has won a major education project in Aachen, Germany.

In 2008 the Danish architects experienced a small increase in foreign projects. From 2007 to 2008 the foreign turnover increased by almost 2 per cent to 63 EUR million. As in 2007 14 per cent of the total turnover derives from projects abroad. Europe is undisputed the largest market for exports of Danish architecture and accounts for approx. 91 percent of the foreign market.

*Thomas Overgaard Jensen
and Henrik Garver, FRI*

De 100 största danska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

	08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD (december 2009)
FRI	1	1	Rambøll Gruppen A/S	MD	08	5639,8	4739,6	7758	3,115,3	Flemming Bligaard Pedersen
FRI	2	2	COWI koncernen	MD	08	3498,0	3031,3	4475	2387,4	Lars-Peter Søbye
FRI	3	3	Grontmij Carl Bro A/S	MD	08	1237,3	1093,8	1177	622,5	Birgit W. Nørgaard
FRI	4	4	NIRAS-gruppen A/S	MD	08	911,0	806,5	1124	504,0	Carsten Toft Boesen
FRI	5	5	Alectia	CE,PM	08	584,4	566,8	757	358,8	Ingelise Bogason
FRI	6	8	Atkins Danmark A/S	MD	08/09	391,1	233,5	309	146,5	Palle Beck Thomsen
	7	6	Orbicon A/S (fusion with FLH may 2009)	MD	08	271,6	237,1	320	128,8	
	8	7	Arkitektfirmaet C.F. Møller	A	08	260,3	262,8	313	120,5	Lars Kirkegaard, Mads Møller
FRI	9	10	Moe & Brødsgaard A/S	MD	08	220,9	186,4	293	145,1	Christian Listov-Saabye
	10	12	Arkitema K/S	A,PM	08	206,3	166,0	250		Peter Berg
FRI	11	49	Energi- & Ingeniørgruppen ApS	Enr,CE	08	182,8	33,3	146	156,4	Ulf Christensen
FRI	12	14	ISC Rådgivende Ingeniører A/S	MD	08	176,0	152,0	190	255,0	Kjeld Thomsen
FRI	13	11	O.B.H-Gruppen A/S	MD	08	172,2	181,0	206	105,3	Børge Gunnar Danielsen
	14	13	Henning Larsen Architects	A	07/08	150,2	150,2	150	73,4	Mette Kynne Frandsen
FRI	15	9	FLH Koncernen Aps (merged with Strunge Hartwigsen in march 2009)	MD	08	137,1	189,0	300	60,2	Lars Kragh
FRI	16	15	EKJ Rådgivende Ingeniører AS	MD	08/09	128,2	119,8	157	101,8	Jørgen Nielsen
	17	16	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	A	08	123,5	114,7	110		Bente Damgaard
	18	17	Årstiderne Arkitekter A/S	A	*07/08	110,0	110,0	155		Per Laustsen
	19	18	3XNielsen A/S	A	07/08	104,4	104,4	150	62,5	Bo Boje Larsen
FRI	20	19	Midtconsult A/S	MD	*07/08	100,0	100,0	135	36,8	Jens Lauritsen
FRI	21	20	Mogens Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	MD	08/09	93,9	89,4	110	93,5	Benny Andersen
	22	21	PLH Arkitekter AS	A	08	92,0	81,9	100	40,7	Torben Hjortso, Jan Sander Fredriksen
FRI	23	22	Bascon Arkitekt-og Ingeniørfirma A/S	PM,CE, A,	08/09	78,9	81,6	109	29,2	Lars Svenningsen
	24	25	White Arkitekter A/S	A	07/08	72,2	70,0	71	37,3	Claus Jørgensen, Frans Andersen
FRI	25	26	Søren Jensen A/S Rådgivende Ingeniører	MD	07/08	68,8	69,3	92	44,1	Erik V. Jensen
	26	28	Creo Arkitekter A/S	A	*08	68,0	56,0	70	24,6	Finn Sørensen
FRI	27	29	Dines Jørgensen & Co A/S	CE, M, PM	07/08	53,7	53,7	63	24,8	Arne Peter Jørgensen
	28	52	KPF Arkitekter A/S	A	08	53,10	31,0	65	38,1	Michael Reventlow-Mourier
	29	32	Hvidt & Mølgaard A/S Arkitektfirma	A	08	52,6	49,4	80	29,9	Peter Holsøe
	30	33	JJW Arkitekter A/S	A	08	52,1	46,8	75	22,7	Anders Holst Jensen
FRI	31	27	DAI Gruppen A/S	A, MD	08	50,9	68,4	81	29,4	Jørgen H. Therkelsen
	32	31	KHR Arkitekter AS	A	08	50,2	50,2	65	33,3	Henrik Danielsen
FRI	33	34	Hundsbaek & Henriksen A/S	MD	07/08	45,4	44,8	55	24,4	Niels Lerbech Sørensen
	34	35	Prolinvent Gruppen A/S	I	*07/08	43,4	40,0	51	21,4	Leif Dalum
	35	36	Erik Møller Arkitekter A/S	A	07/08	43,1	38,8	50	26,1	Hans Henrik Høilund
FRI	36	39	DGE Dansk Geo-Servex A/S	Env	08	41,9	37,0	57	18,8	Poul Erik Jensen
FRI	37	40	ÅF Hansen & Henneberg, København A/S	PM	08	41,8	36,1	53	20,7	Per Seidelin
FRI	38	46	Skude & Jacobsen A/S	MD	07/08	40,7	34,9	50	47,9	Peter Islev
FRI	39	68	Brix & Kamp A/S	CE,E,I	08	39,8	26,0	60	18,0	Bent Vanggaard
FRI	40	24	Kuben Management A/S	PM	*08	39,7	74,0	45	23,9	Carsten West
	41	54	RUMarkitekter A/S	A	08/09	39,3	30,0	40	13,4	Anders Johansen
	42	73	SWECO Architects A/S	A, PM	08	38,8	25,0	35	14,3	Lone Busk
	43	37	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	A	*06/07	38,7	38,7	55		Torben Nagel
FRI	44	48	Sloth-Møller Rådgivende Ingeniører A/S	CE	08	38,5	33,4	56	18,9	Jørn Plauborg
	45		BIG / Bjarke Ingels Group	A	08	38,0	42,5	50	12,5	Sheela Maini Søgaard
FRI	46	56	Jørgen Wessberg A/S							
	47	41	Rådgivende Ingeniører	CE,M,E	08	37,2	30,0	30	46,07	Stig Wessberg
			C&W Arkitekter A							
			f d Clausen & Weber A/S *	A	*07/08	36,0	36,0	34	19,4	Michael Petersen
	48	50	Gottlieb & Paludan A/S Arkitekter	A, PM, CE	08	36,0	32,0	40	14,8	Jesper Gottlieb
FRI	49	64	Tækker Rådgivende Ingeniører A/S	CE	*07/08	36,0	27,4	45	20,2	Jørn Tækker
FRI	50	65	Peter Jahn & Partnere A/S	CE, A	07/08	36,0	27,0	30	15,9	Peter Jahn, Claus Dam
	51	70	SAHL Arkitekter A/S	A	*07/08	36,0	25,4	33	15,6	Michael B. Hylleborg
	52	90	Kullegaard Arkitekter A/S	A	*07/08	36,0	19,0	46	15,1	Thomas Kullegaard
	53	42	CUBO Arkitekter A/S	A	07/08	35,8	35,8	34	17,5	Peter Dalsgaard
	54	30	Vilhelm Lauritzen AS	A	08	35,8	53,2	42		Søren Daugbjerg
	55	43	Dansk Teknologi A/S	I	*08/09	35,0	35,1	21	24,9	Thomas Lund
	56	44	Aarhus Arkitekterne A/S	A	*06/06	35,0	35,0	50		Tommy Falch
	57	47	Dansk Miljørådgivning A/S	Env	06/07	34,6	34,6	41	13,1	Mikael E. Nielsen
	58	23	Dissing + Weitzing Arkitektfirma A/S	A	*08	33,9	78,5	70	51,7	Lars Søndergaard
	59	38	DOMUS arkitekter A/S	A, PM	08	33,2	37,1	27	19,6	Jørgen Skaaning Trolle
	60	51	AK 83 Arkitektkontoret A/S	A	07/08	31,7	31,7	30	13,4	
FRI	61		Esbensen Rådgivende Ingeniører A/S		08	31,6	28,3	44	55,1	Torben Esbensen
FRI	62	61	AI-Gruppen A/S	A,CE	08	31,4	28,8	40	13,2	Jan Bruus Sørensen
FRI	63	60	Lyngkilde A/S Rådgivende Ingeniørfirma A/S	CE	07/08	30,9	29,0	34	21,3	Claus H. Larsen
FRI	64	53	Tri-Consult A/S	MD	07/08	30,8	30,7	41	14,2	Søren Ibsen
FRI	65	58	Dominia AS, Rådgivende Ingeniører	CE, E, M, PM	08	30,6	29,1	36	18,6	Kjeld Christiansen

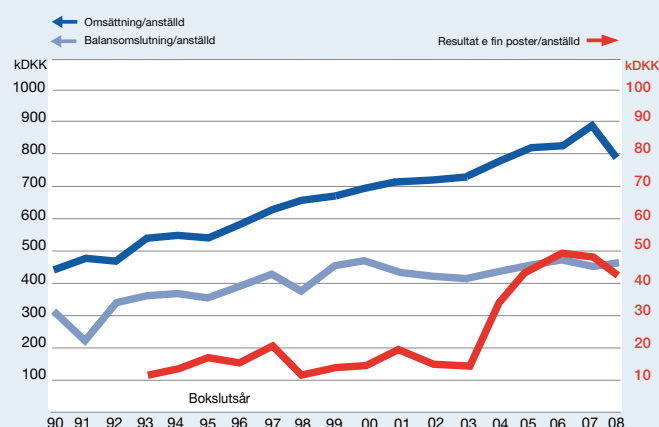
FRI = Medlem i FRI, Foreningen af Rådgivende Ingeniører. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

De 100 största danska, forts

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD (december 2009)
FRI 66	63	Wissenberg A/S	CE	08	30,4	28,3	42	22,5	Lars Bendix Christensen
67	99	Rørbaek og Møller Arkitekter ApS	A	08/09	30,1	16,4	27	28,1	Lars Møller
FRI 68		Stokvad & Kerstens Rådgivende Ingeniører A/S		08/09	30,0		21	10,4	Ejnar Kerstens
FRI 69	71	Strunge & Hartvigsen A/S (Merged with Leif Hansen Engineering in march 2009)	CE	08	29,0	25,0	18	14,5	Kjeld Hartvigsen
70	59	Friis & Moltke A/S	A	07	29,0	29,0	49	18,7	Palle Hurwitz
FRI 71	57	Nielsen & Risager A/S	MD	08	28,2	29,5	39	15,0	Ib Rasmussen
72	79	WITRAZ Arkitekter K/S	A	08	27,3	23,0	37		Per Zwinge
73	45	Develco A/S	I	08/09	27,1	35,0	36	14,0	Kresten Nørgaard Christensen
74	69	Juul Frost Arkitekter A/S	A	07	26,0	25,4	40		Helle Juul, Fleming Frost
75	93	Gehl Architects A/S	A	07/08	25,6	18,7	40		Jan Gehl
FRI 76	67	Lemming & Eriksson Rådgivende Ingeniører A/S	CE	08/09	25,2	26,7	38	13,2	Knud Bay
77	72	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	A	*06/07	25,0	25,0	40		Dan Christensen
78	74	Lundgaard & Tranberg Arkitekter A/S	A	07/08	25,0	25,0	33	31,96	Lene Tranberg
79	75	Cebra Arkitekter A/S	A	07	25,0	25,0	30	5,7	Mikkel Frost
80	76	Arkitektfirmaet TKT A/S	A	07/08	25,0	25,0	30	15,33	Sören Vestergaard
FRI 81	77	Oluf Jørgensen Gruppen	M,E,Enr	07/08	24,2	24,2	22	15,365	Kaj Møller
82	55	GPP Arkitekter A/S							
		(fd Gjørtz, Pank & Partnere A/S)	A	08	23,9	30,0	31	19,2	Lars Pank
83	86	Emcon A/S	PM,CE	08	23,9	20,2	17	12,2	Niels Anker Jørgensen
FRI 84		Viborg Ingeniørerne A/S		08	23,8		25	13,8	Erik S. Damgaard
FRI 85	85	Grue & Hornstrup Rådgivende Ingeniører A/S	CE, E	07/08	23,3	20,9	12	11,1	Lars Grue
FRI 86	62	Hansen, Carlsen & Frolund A/S	CE	07/08	23,1	28,5	38	11,8	Rene Almind
87	80	Rubow Arkitekter A/S	A	*07	23,0	23,0	29	8,9	Martin Rubow
FRI 88	83	Ingeniørfirmaet P.A. Pedersen A/S	E,Enr,I,PM	07/08	22,5	22,0	28	56,3	Lars Otto Kjaer
FRI 89	78	Consia Consultants A/S	Env	08	22,2	23,1	8		Erling Rask
FRI 90	97	Henneby Nielsen Rådgivende Ingeniører A/S	CE	08	21,9	17,3	35	6,0	Jörn Henneby Nielsen
91	100	Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	A	08	21,5	16,4	30	6,6	Ib Jensen Hou
92		KANT Arkitekter A/S	A	*08	21,4	15,0	22		Klaus Holm Jensen
FRI 93	89	Strunge Jensen A/S	M,E,CE	*08/09	20,0	19,1	27		Jesper Strunge Jensen
FRI 94	95	Henrik Larsen Rådgivende Ingeniører A/S	CE	08	20,0	18,2	22	8,4	Henrik Larsen
95	87	Triarc A/S Arkitekter	A	08	19,7	19,7	18	7,6	Thomas Hvass
96	88	Tegnestuen Vandkunsten ApS	A	07	19,3	19,3	31		Steffen Kragh
97	91	LB-Consult A/S	CE,M,E	07	18,9	18,9	24	6,3	Lars Bager
98	81	TNT Arkitekter A/S	A,PM,CE,Env	08	18,8	22,8	28	3,5	Ole Anstrup
99	92	Claus Bjarrum Arkitekter A/S	A	07	18,7	18,7	22		S. Heegaard
FRI 100	94	Torkil Laursen ApS Rådgivende Ingeniørfirma	CE, PM	07/08	18,	18,6	19	12,9	Jørgen Dueholm

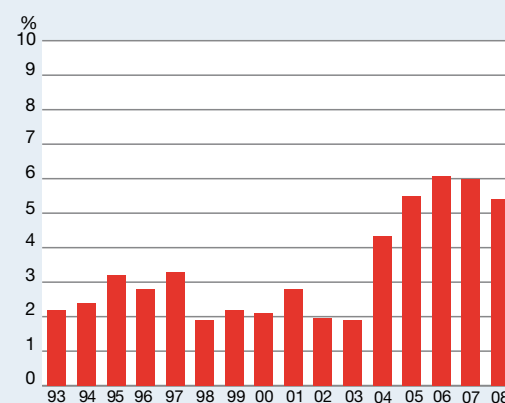
De 30 största danska koncernerna

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre. I de senare företagen betyder de, ofta många, delägarnas omfattande arbetsinsatser relativt sett mycket mer för företagens omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan ökade omsättningen år 2008 med ca 7,6 % till ca 2112 MDKK (1962 MDKK 2007). Antalet anställda ökade endast med 0,8 % till ca 2527 (2506). Omsättningen per anställd ökade därmed till ca 836 kDKK (föregående 783). Resultatet före skatt minskade till 90 kDKK (107). Räknat som vinstmarginal ger detta ca 5,3 %. Genomsnittlig balans per anställd var ca 521 kDKK (457).

Vinstmarginal

Nyckeltal för de 30 största koncernerna (föregående år)

Omsättning/anställd	790' DKK	799' DKK
Resultat efter finansiella poster/anställd	40' DKK	48' DKK
Balansomslutning/anställd	466' DKK	447' DKK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med goda 14 % till ca 15190 MDKK (13280 MDKK). Med samma räknemetod ökade medelantalet anställda med ca 16 % till 19240 (16632). Vinstmarginalen för de största företagen var 5,1 % (6,0 %).

THE NORWEGIAN MARKET

RIF Rådgivende Ingeniørers Forening

RIF is the branch organization for authorised consulting companies in Norway. RIF member companies encompass both consulting engineers and other professions, and members' activities are chiefly associated with the building and construction market.

In 2009, RIF has 260 member companies employing in the region of 7 500 persons and represents approximately 70 % of the independent consultant engineer branch in Norway.

RIF works to ensure that member companies have the best possible framework conditions. RIF shall promote the interests of consultants and consulting companies in the public arena, with policymakers, public authorities and public and private employers.

RIF's activities are based on the following principles:

- To improve the framework conditions for competition, contracting and purchasing for the branch.
- To establish a presence through active participation in the media and in social debate.

Clas Svantesson, RIF

- Be represented in important decision-making processes with customers and co-operating partners.
- To increase recruitment and attract young consultants to the branch.
- To contribute to the development of skills and expertise and revitalisation.

RIF is a member of EFCA and FIDIC.

Address: Essendropsgate 3
Boks 5491 Majorstuen
0305 Oslo

Tel.: +47 22 85 35 70
Fax: +47 22 85 35 71
E-mail: rif@rif.no
Web: www.rif.no

Recession?

In common with other countries, Norway has experienced a downturn with a decline in the real economy during the last year. The financial crisis in the autumn of 2008 has affected the real economy and this has led to reduced activity in certain sections of the economy. This applies especially to export-oriented industries and the construction industry.

With an inflation rate of 2.0%, low unemployment (3.2%) and a reduction in GDP for mainland Norway of -1.0%, Norway, for the time being, has managed to emerge relatively unscathed from the global recession. Major activity in the oil and gas sector, with stable and high prices over several years has led to a large export surplus, which in 2009 is expected to surpass NOK 300 billion. This indicates a continued satisfactory level of activity in the Norwegian economy and for Norwegian consulting engineers into 2010.

In order to counteract excessively high cost levels and to moderate domestic consumption, Norway established the

Government Pension Fund (The Global State Pension Fund) in the 1990s for future generations. The market value of this fund is expected in 2009 to reach NOK 2 600 billion.

Economic development is expected to improve in 2010, with growth in the Norwegian economy and in the business sector as a whole. In the building and construction sector, a fall in activity is anticipated; however, positive developments in the construction market related to public infrastructure projects and the energy sector are forecast. For consulting engineers, the situation has changed from an extremely high level activity to a good level of activity. In 2008, RIF increased by 10% in the number of employees to 7 500 distributed among 260 companies. The market has been relatively stable in 2009.

National priorities

Economic freedom to manoeuvre means that the social-democratic government

that was re-elected in 2009 for a new 4-year period, is in a position to able to support common solutions and to continue policies that are founded on fairness and a sense of community. National priorities in the period 2010-2014 are to secure continued low levels of unemployment in Norway and to support the healthcare sector, schools and kindergartens. Differences in living standards will be evened out. Efforts in respect to communications, environmental issues, research and development will intensify. These plans have been concretised in the budgets for 2010 and will mean a further growth in publicly-financed operations and investments.

The crisis that disappeared?

In Norway, overall total building and construction investments increased considerably between 2005 and 2008, and reached an historical peak with total investments of NOK 266 billion in 2008 and an expected NOK 253 billion in 2009. In 2010 and 2011, investments are expected to fall to approximately NOK 242 billion. In the same period, the number of employees in the industry has increased from 192 000 to 228 000. This increase is due to the import of workers from the EU region – these are now leaving the country due to the general downturn in the levels of activity in the market. For 2010 and 2011, the number of employees is expected to fall to 200 000.

In 2009, the downturn in investments in the construction market is expected to be a little over 15%. House construction has fallen by 22% in 2009 and is expected to fall by a further 10% in 2010. In the office and business construction market (-27% in 2009), a further fall of 36% is expected in 2010. A similar downturn is expected in industrial and energy-related construction. Public building enterprises associated with education, health and administration are expected to increase by 5% in 2009 and 5% in 2010. Many construction projects in the private sector have been halted. Re-activation has been postponed, awaiting economic developments and an anticipated fall in the contract market. In order to reduce the impact of the downturn the state has introduced initiatives aimed at the

construction industry and increased the number of its own construction enterprises.

Investments in construction projects have increased by 15% in 2009 and are expected to increase further in 2010. Investments in large oil and gas projects are reaching their final phases; however, public investment in roads, railways and other infrastructure is increasing noticeably in 2009 and 2010. The same applies to construction in other energy sectors associated with hydroelectric power and other renewable energy sources. The new national transport plan, presented in 2009, is progressive and budget appropriations along with income from toll collection fees appears to be leading to an increased level of activity, also beyond 2011.

Consulting engineer have been affected by the economic downturn to a lesser degree than was anticipated. A considerable sector of the branch has not registered a downturn at all; however, in certain market segments and regions there has been somewhat less activity. Overall, in 2009, the market has been good; however, the challenges are expected to come in 2010.

Some major projects

New airport terminal Oslo Gardermoen: Terminal buildings, taxiways and aircraft aprons with associated technical infrastructure. On the land side; new access roads, traffic plazas, parking garage and technical infrastructure.

Bjørsvika in Oslo: Development of a new district in Oslo. Major investments in a new National Opera, further development of a rail and public transport hub (Oslo S), new motorways and tunnels, development of the public sphere, planning and construction of major housing and industrial projects and the museum complex for the Edvard Munch and Stenersen collections.

Hospitals: New construction and rehabilitation of hospitals in all health regions in Norway. The largest of these projects are the new AHUS in Oslo, St. Olav's Hospital in Trondheim, Haukeland Hospital in Bergen, Nordland Hospital in Bodø and the new Østfold Hospital.

Roads and railways: Several motorway projects in and around larger towns and cities. Further expansion of the motorway network in Østlandet and bridge/tunnel

projects in order to link regions more effectively and to reduce avalanche hazards. Upgrades and construction of railways, in order to improve punctuality and to increase capacity. New city rail link in Bergen. Comprehensive project to construct a tramway from Bergen city centre to Rådal.

Energy: Traditionally, Norwegian energy and power production has been based on hydroelectric power. Several challenging and exciting projects are under planning and investment is taking place in several new hydroelectric projects. Older hydroelectric plants are being rebuilt and improved in order to increase capacity. New mini-power stations are also being built. There are also many interesting alternative energy projects under planning; wind power (offshore), land-based wind power, biogas and power and solar thermal generators. The initiation of major efforts will depend on the implementation of the EU Renewable Energy Directive and further development of the general framework for green certification.

Oil and gas in the north: In 2009, investments in development of oil and gas fields and land-based installations in Norway represented NOK 115 billion. However, investment is expected to fall from 2010 and onwards. Norwegian companies participate in the development of large oil and gas fields and associated infrastructure on the Russian side, in connection with the Stockman field in the Barents Sea and the development of an industrial site for oil and gas in Murmansk.

International projects: There is a great deal of competition and major economic and ethical risk associated with foreign aid projects. This issue, along with the increasingly global scope of aid and Norwegian foreign aid authorities' framework agreements with other public enterprises, research institutions and ministries that are exempt from competition, has meant that Norwegian consulting engineer companies have altered their strategy for their international enterprises.

These changes have led to a move away from pure aid projects, towards involvement in investments in more developed countries and in purely commercial projects involving lower risk. The export share in 2004 was close to 10%; however it is expected to be around 5-8% in 2009.

Restructuring in the domestic market continues – where is it leading?

In Europe, major restructuring within the consulting industry is currently taking place, moving towards steadily larger international enterprises. We experience the same development taking place in the Nordic countries.

In Norway, over 40% of the industry is now wholly or partly owned by other Nordic enterprises and over 70% of employees in the industry work in the 6 largest companies.

Restructuring of the Norwegian market is characterised by the fact that large companies purchase smaller local enterprises to serve a local market and to create an inter-disciplinary resource base "in-house", in order to meet the manpower requirements of major national projects.

In the first 6 months of 2009, Norconsult AS – which is the largest consultancy company in Norway, with an expected turnover of NOK 2.0 billion - purchased Sletten Finnmark AS and Mark och Vatten Ingenjörerna AB in Växjö, Sweden. After this acquisition, Norconsult now has an enterprise in Sweden with over 500 employees. In the autumn of 2009, the company also acquired Modalsli Prosjektering in Stavanger.

In the first 6 months of 2009, Rambøll Norge AS acquired the architect company A7 Arkitekter in Rendal, Grønn Strek AS in Kristiansand, Sivilingeniør Morten Fernløf AS in Østfold and Pascal Rådgivning AS in Rogaland. In the autumn of 2009, the company acquired Eurofins AS in Drammen and the landscape architect firm Schønherr Norge AS with enterprises in Agder and Rogaland.

SWECO Norge AS acquired the Østland-based company EI Design in January.

In June, Hjeltnes Consult AS purchased the company Brekke & Strand AS from Swedish ÅF.

PTL - Prosjekt- og Teknologiledelse AS - has taken over enterprises in TTRD Innovation Lab AS and K5 Prosjekt AS. In addition, the company has established a joint holding company in cooperation with Swepro Management AB (Swepro).

The Danish company Moe & Brødsgaard, via their Norwegian subsidiary Moe Norge AS, has acquired the company PolyPlan AS.

Clas Svantesson, RIF

De 100 största norska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

08/09	07/08	Koncern	Verk- samhet	Bok- slut	Omsätt- ning MNOK	(före- gående)	Medel antal anställda	Balansom- slutning MNOK	Koncernchef/VD (december 2009)
RIF	1	1	Norconsult AS-koncernen	MD	08	1911,4	1608,9	1610	John Nyheim
RIF	2	2	Multiconsult - koncernen	MD	08	1104,1	996,5	997	Håkon Sannum
RIF	3	5	SWECO Norge AS	MD	08	988,5	676,6	821	Vibecke Hverven
RIF	4	3	Rambøll Norge AS	MD	08	897,1	777,9	911	Jan Ove Holmen
RIF	5	4	COWI AS	MD	08	737,6	674,5	665	Christian Norgaard Madsen
RIF	6	7	Asplan Viak koncernen	CE,Env,A	08	540,6	454,7	565	øyvind Mork
	7	6	Reinertsen Engineering	MD	06	470,0	375,6	570	Erik Reinertsen
	8	24	Snøhetta AS	A	08	316,9	93,2	99	Ole E. Gustavsen
RIF	9	8	Dr. Ing. Aas-Jacobsen A/S - koncern	CE, PM	08	248,0	207,6	112	Trond A. Hagen
	10	12	LINK Signatur Gruppen	A, PM	08	186,7	175,2	250	Siri Legernes
RIF	11	14	Dr. techn. Olav Olsen A.S	CE, Enr,Env, PM	08	186,7	229,1	88	Tor Ole Olsen
RIF	12	16	PTL, Prosjekt- og Teknologiledelse AS	PM	08	179,3	146,9	138	Sven Erik Nørholm
RIF	13	9	Hjellnes Consult AS	MD	08	171,8	159,4	132	Geir Knudsen
	14	10	Techconsult AS	PM,I	08	167,6	178,5	73	Ronny Meyer
	15	15	OPAK A/S	PM,Env,Enr,E	08	138,6	120,0	133	Jan-Henry Hansen
	16	22	Narud-Stokke-Wiig A/S (koncernen)	A	08	130,2	104,8	81	Ole Wiig
	17	17	DARK Gruppen Arkitekter AS	A	08	126,9	112,6	120	Kjell Fek Østlie
	18	28	OEC Consulting AS	Enr,I,PM	08	125,9	106,6	51	Knut Hegge
	19	19	Rambøll Oil & Gas AS (dt Rambøll Danmark)	Enr,I	08	125,8	201,2	62	Henning Flington
	20	13	Teleplan Consulting AS	E	08	114,5	137,8	72	Asgeir Myhre
RIF	21	20	ÅF Norge bolagen	M,E,Enr, I	08	112,4	88,5	114	Tore Fredriksen
	22	23	Kongsberg Devotek AS (delägt av Semcon AB)	I	08	101,9	95,0	84	Per Håvard Kleven
RIF	23	29	Agder Energi Nettkonsult AS	Enr	08	100,0	81,1	108	Kjell Myrann
RIF	24	21	Barlindhaug Consult AS (konsultbolaget)	MD	08	90,0	78,3	95	Arnor J. Jensen
RIF	25	25	Erichsen & Horgen A/S	M	08	80,2	76,3	80	Jon Kåre Beisvåg
RIF	26	26	Holte Consulting AS	PM,CE,Enr	08	80,2	70,2	47	Are Strøm
RIF	27	34	Myklebust AS	CE, PM	08	64,5	57,9	58	Børge Bertelsen
RIF	28	30	ViaNova Plan og Trafikk AS	CE,PM	08	63,9	54,9	55	Tor Erik Saltnes
	29	41	Medplan AS arkitekter	A	08	63,3	41,8	42	Randi Mandt
	30	27	Niels Torp AS Arkitekter	A	08	61,9	68,8	52	Niels A. Torp
	31	32	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	A,PM	08	59,5	49,4	50	Melvin Eiesland
	32	31	Arcasa Arkitekter AS	A	08	54,9	62,6	29	Per Erik Martinussen
	33	18	Arkitektfirmaet C.F. Møller Norge AS	A	08	54,3	88,9	44	Solveig Anette Erdahl
	34	33	Poyry Forest Industry AS	I	08	51,3	59,3	46	Espen Chr. Huth
	35	79	IndustriPlan AS	I	08	49,5	23,0	18	Vemund Isachsen
	36	35	AMB Arkitekter AS	A	08	49,2	47,1	38	Michael Bowe
RIF	37	39	A.L. Høyer AS	PM, CE	08	48,2	49,5	44	Liv Odden
	38	36	Arkitekterne Astrup & Hellern AS	A	08	48,1	52,0	26	Åke Letting
	39	42	Lpo Arkitekter AS	A	08	46,7	42,6	39	Lisbeth Halseth
	40	49	Lund Hagem Arkitekter AS *	A	08	46,0	33,2	29	Svein Lund
	41	46	Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	A, PM	08	44,3	39,9	31	Jon Heggelund
	42	40	Poyry Energy AS	Enr	08	43,5	40,2	24	Per A. Sjursæther
	43	59	Lund & Slaatto Arkitekter AS	A	08	42,9	30,4	40	Bjarne Bjørnstad
	44	37	IndustriConsult AS *	I,MD	08	41,5	39,1	20	Jørgen E. Andersen
RIF	45	44	ECT AS	E,PM	08	41,1	32,9	39	Jan Henning Quist
RIF	46	38	F.Holm A.S (del av NEAS ASA sedan nov 2007)	PM	08	39,9	40,5	42	Gregers Barfod
	47	47	Kåre Hagen konsernen	PM	08	39,8	34,1	38	Arne Surén
RIF	48	53	Sjåtil & Fornaess AS	CE,A,PM	08	39,1	33,1	31	Dag Fornaess
RIF	49	45	RG-prosjekt AS	CE,Env, PM	08	38,3	32,9	35	Atle Romstad
RIF	50		Artec Prosjekt Team As	CE, PM	08	34,1	18,1	29	Steinar Jacobsen
	51	99	Solem Hartmann Arkitekter AS	A	08	33,1	27,7	35	Lars Meland
	52	48	HRTB A/S Arkitekter	A	08	33,0	34,7	22	Ola Mowe
	53	50	Per Knudsen Arkitektkontor AS	A	08	32,8	32,4	29	Nina Kielland
RIF	54	61	Techno Consult Møre AS	M, E, Env, PM	08	31,9	31,9	22	Einar Meisfjord
RIF	55		Brekke & Strand AS	Env	08	30,7	27,4	24	Ingjerd Elise Aaraas
	56	52	Rambøll (Aros) Arkitekter AS	A	08	30,0	26,6	31	Ingeborg Hovland
RIF	57	65	Sivilingeniør Knut Finseth AS	CE	08	29,8	24,5	28	Pål Jevanord
RIF	58	54	Byggsanalyse AS	PM	08	29,6	26,6	21	Otto Liebe
	59	89	L2 Arkitekter AS (fd Lunde & Løvseth arkitekter A/S)	A	08	28,9	25,6	16	Jon Flatebø
	60	66	Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	A, PM,CE	08	28,7	25,2	29	Jan Olav Horgmo
RIF	61	60	Sørlandskonsult AS	MD	08	28,2	27,2	26	Gunnar Eickstedt
	62	92	FB Engineering AS (dt Flygfältsbyrå AB)	CE,I	08	27,6	21,7	32	Jørn Christen Johnsen
	63	72	Dyrvik Arkitekter A/S	A	08	27,6	24,7	21	Kristin Reeves
RIF	64	68	Prosjektutvikling Midt-Norge AS	PM,CE,E,M	08	27,3	22,7	21	Odd J. Tillerli
RIF	65	108	Nordplan AS	CE,A	08	27,3	20,3	33	Svein Rotvatn
	66	55	Eliassen og Lambertz-Nilssen Ark. AS	A	08	27,3	29,3	26	Anne Guri Grimsby

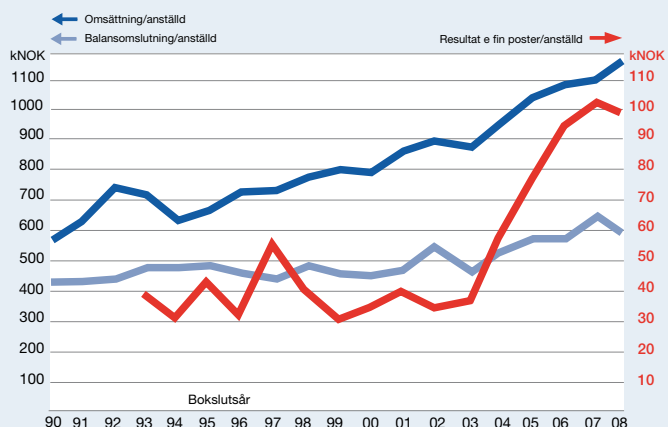
RIF = Medlem i RIF, Rådgivende Ingeniørers Forening. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elektroteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

De 100 största norska, forts

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MNOK	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD (december 2009)
67	98	Techni AS	I	08	27,2	28,7	35	9,1	Dag Almar Hansen
RIF 68	51	A.L. Høyer Skien AS	PM, CE	08	26,7	29,1	16	9,0	Rolf Lie
RIF 69	43	PABAS Ingeniør P.A. Bakkejord A.S	CE, PM, A	08	26,1	24,5	16	13,7	Ketil Bakkejord
RIF 70	73	Dimensjon Rådgivning AS	Env, CE, PM	08	25,4	22,7	20	11,1	Njål Erland
71	76	Solheim + Jacobsen Arkitekter AS	A	08	24,2	22,3	17	12,9	Anne Sudbø
RIF 72	103	Itech AS	M, E	08	23,8	20,5	18	10,6	Tormod Berg
73	74	Ingeniørfirmaet Malnes Og Endresen AS	E	08	23,1	21,2	22	8,7	Roger Malnes
RIF 74	88	Siv.ing Stener Sørensen AS	CE	08	22,6	21,6	21	16,7	Bo Gunsell
RIF 75		Gcon AS	CE	08	22,5	9,3	11	10,2	Lasse Grødum
76	65	Arkitekterne Halvorsen & Reine AS	A	08	22,4	22,1	18	17,7	Karin Aarstrand Reine
RIF 77	63	Ingeniør Per Rasmussen AS	E	08	22,3	26,2	14	13,6	Per H. Rasmussen
RIF 78	127	Planstyring AS	PM, CE	08	22,2	17,3	21	7,7	Reidar Grande
79	75	Abo Plan & Arkitektur As	A	08	22,1	22,6	19	9,0	Lars Christensen
80	78	Brandsberg-Dahl's Arkitektkontor AS	A	08	22,1	20,7	20	12,1	Hans Jørgen Mo
81	83	Kosbergs Arkitektkontor AS	A	08	21,9	18,9	13	16,8	Kjell Kosberg
82	93	Arstad Arkitekter AS	A	08	21,8	18,1	13	10,3	Kjell Erik Arstad
83	91	A-Tek AS Ingeniørfirma	Enr, I, M	08	21,1	17,6	16	7,1	Jonny Edvardsen
84	85	Kristiansen & Bernhardt Arkitektur Interiør AS	A	08	21,1	20,3	22	10,1	Thorvald Veire Bernhardt
85	96	Meinich Arkitekter AS *	A	08	21,0	18,9	16	7,0	Are Meinich
86	62	Voll Arkitekter AS	A	08	20,9	22,0	18	10,9	Sigbjørn Berstad
RIF 87	104	ViaNova Kristinasand AS	CE	08	19,9	17,8	13	7,2	Tore A. Hals
88	58	4B Arkitekter AS	A	08	19,6	23,2	18	8,9	Ole Stoveland
RIF 89	101	Staerk & Co AS	PM	08	19,6	18,1	20	8,7	Jan Lindland
RIF 90	86	Sivilingeniør Karl Knudsen As	PM, CE	08	19,5	18,5	17	8,0	Erik Johan Johnsen
RIF 91	102	ElectroNova AS	E	08	19,1	17,2	16	16,5	Trond Einar Kristiansen
RIF 92	97	EIC Engineering	PM, E	08	19,1	13,9	9	6,8	Erik Mortensen
RIF 93	100	Roar Jørgensen AS	PM, CE	08	19,1	17,3	19	8,8	Roar Jørgensen
RIF 94	118	SBV Consult AS	CE	08	18,8	17,1	15	9,1	Terje Hagen
95	77	øKAW AS Arkitekter	A	08	18,6	23,7	22	6,8	Else Wehler
96	81	Ottar Arkitekter AS	A	08	18,5	16,6	17	9,3	Tom Auland Ottar
97	112	Arkitektgruppen CUBUS A/S	A	08	18,4	23,8	26	6,5	Erik Wald-Jacobsen
98	121	Enerhaugen Arkitektkontor As	A	08	18,4	18,8	17	8,8	Harald Krokstrand
99	71	LOF Arkitekter AS	A	08	18,3	20,6	13	7,1	Britt Ingebjørg Lien
RIF 100		Sinus AS	CE, Env	08	18,1	15,9	16	7,5	Tønnes Andreas Ognedal

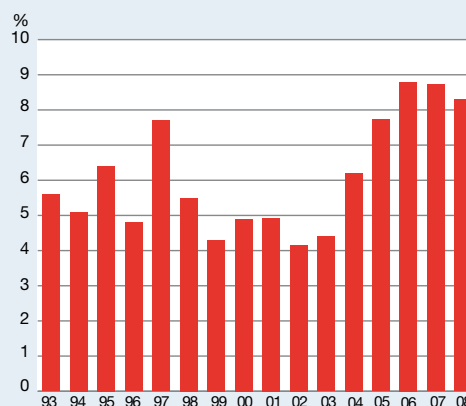
De 30 största norska koncernerna

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre. I de senare företagen betyder de, ofta många, delägarnas omfattande arbetsinsatser relativt sett mycket mer för företagets omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan ökade omsättningen år 2008 med 7 % till ca 2112 MNOK (1975 MNOK 2007) medan medelantalet anställda minskade med ca 1,6 % till ca 1712 (1740). Omsättningen per anställd ökade till ca 1233 kNOK (föregående 1134) och resultatet före skatt blev ca 142 kNOK (153). Räknat som vinstmarginal ger detta ca 11,5 % (13,5 %). Genomsnittlig balans per anställd var ca 560 kNOK (549) och soliditeten var ca 26 % (25 %).

Vinstmarginal

Nyckeltal för de 30 största koncernerna (föregående år)

Omsättning/anställd	1147' NOK	1049' NOK
Resultat efter finansiella poster/anställd	100' NOK	92' NOK
Balansomslutning/anställd	642' NOK	580' NOK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade mycket kraftigt med ca 25 % (12,5) till 8561 MNOK (6858) och medelantalet anställda ökade med drygt 14 % (7) till 7465 (6535). Genomsnittlig balans per anställd var ca 642 kNOK och soliditeten var ca 29 % (33 %).

THE ICELANDIC MARKET

The Association of Consulting Engineers

FRV is the trade and employers' organisation for consulting engineering firms in Iceland. FRV is a negotiating body that engages in negotiations with technicians' labour unions. The current wage agreements were to expire at the end of April 2009. Because of the economic crises it has been prolonged, without any changes for the time being. FRV's member firms number 25 and their staff totals around 950 employees. FRV represents about 85% of the available resources in the sector. FRV aims to support its member firms by contributing to the improvement of its members' general business and working conditions and by improving the profile of the industry and its recognition in general. FRV attempts to increase the visibility of engineering consultants and keep attention focused on the importance of good consultancy and quality design. The condition for membership in the association is that the member companies have a certain minimum number of employees with the stipulated expertise and experience in consultancy.

FRV is working to improve the working conditions of engineering consultants by having an effect on standard agreement terms, insurance, etc., as well as disseminating information to the member companies.

Magnús Baldursson, FRV

FRV is a member of FIDIC (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils) and EFCA (European Federation of Engineering Consultancy Associations).

FRV's homepage is; www.frv.is.

FRV/ FSSA

Address: Engjateigur 9
IS-105 Reykjavik
Iceland
Tel: +354 553 4200
Fax: +354 553 9480
E-mail: frv@frv.is
E-mail: fssa@fssa.is

FSSA is the trade and employers' organisation for Architectural firms in Iceland.

FSSA is a negotiating body that engages in negotiations with the architect's labour union. The wage agreement in effect for architecture firms was to expire at the end of February 2009. It has been prolonged without changes for the time being due to the state of the economy. FSSA's member firms number 30. The firms have decreased drastically in size because of the economic crises in Iceland. FSSA represents about 80% of the available resources in the sector.

FSSA aim is to support its member firms by contributing to the improvement of its members' general business, increase the visibility of the member firms and improve the profile of the industry and its recognition in general.

FSSA works in close relation with FRV. The Associations share office space and FRV services the Association on a daily basis.

FSSA's homepage is; www.fssa.is.

The Icelandic market slowed down dramatically in 2009

The Icelandic economy crashed in October 2008. All the major banks in Iceland collapsed. The State enacted emergency legislation authorizing the takeover of these institutions, the sale of their assets and payment of their debts. Three new banks were founded on the ruins of the former banks.

The exchange rate of the Icelandic krona collapsed vis-à-vis other currencies, in December 2008 it was more than 50% lower in respect to other currencies than it was at the beginning of the year. The value of the currency has stayed low throughout 2009, thus helping with exports but making all imports very expensive. Iceland relies heavily on import of goods and therefore inflation has stayed high. The Icelandic State has been under enormous financial load because of the collapse of the banking system. The State has received loans from the IMF and a number of countries to be

able to engage in currency trading. Taxes have been raised and expenditure cuts are being made wherever possible. On the positive it seems that the value of the assets of the collapsed banks will, in the end, cover a substantial portion of the financial obligations currently resting on the State because of the banks.

There has been a substantial decrease in the operations of consulting and architectural firms in Iceland in 2009. The consulting companies have had to lay off many employees in the last 12 months. Many companies are down 30-50% in size. The Icelandic State and municipalities have greatly reduced all projects. The private sector has also come to a halt where new projects are concerned. The forecast is that 2010 will be much the same. The exception is that there are energy-intensive industry projects and energy production projects because of them that have been on the drawing

board and will be in the design phase in 2010 if all goes according to plan. Also there are plans for the design of a new hospital in Reykjavik that could be underway in the early part of 2010. The bigger engineering firms have been able to hold on to more of their staff in part because of projects they are working on in other countries and partly because of projects in industry that were underway when the crises started in Iceland. The Icelandic engineering firms have mostly been able to get contracts abroad in the field of Geothermal Energy and Hydroelectric Power. Within the companies there is expertise and experience in the fields of so-called Green Energy. If predictions run true many Icelandic engineering firms have the potential for growth in that sector in the near future.

The architectural firms have been badly hit by the financial crises in Iceland. There has been a near total stop

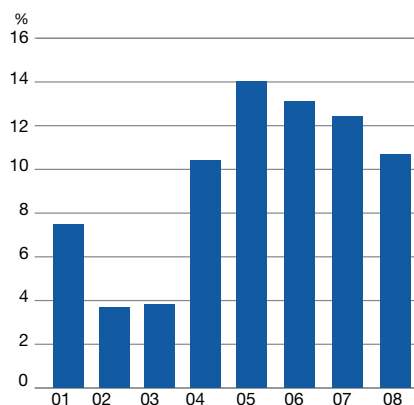
in residential and office building projects. It is estimated that the overcapacity in the building sector will last the Icelandic population well into 2011, even longer. It is foreseen that even if the economy picks up over the next year or two, the architectural firms will still be facing problems. The state has implemented some counter-active measures like the refund of value added tax for housing renovations and repairs. Reykjavik community has also plans for projects that could benefit these companies.

Operating performance of FRV's member companies in 2008.

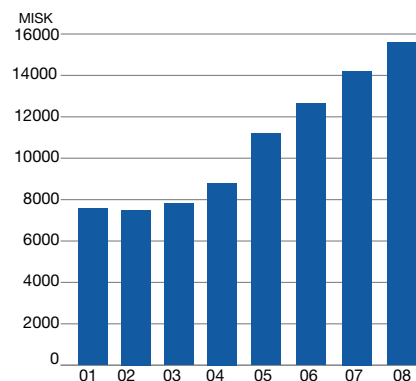
According to a survey carried out by FRV, the total turnover for 2008 was MISK 15.583, an increase of nearly 10% from the year before. The average profit among member firms was 10.7% of turnover for 2008, as opposed to 12.4%

FRV memberfirms

Profit

Total turnover (estimated)

in 2007. The average profit and total turnover for the past several years can be seen in the graphs below. No similar

survey is made by FSSA for the architectural firms.

Magnus Baldursson, FRV

Island – 20 största arkitekt-, teknik- och konsultföretag

Alla siffror är i isländska kronor och motsvarar kalenderåret 2008. Huvudaktiviteterna presenteras i ordning enligt inbördes storleksfördelning.

08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Omsättning	(föregående)	Medel- antal anställda	Balans- omslutning	Koncernchef/VD
FRV	1	1 Mannvit hf	MD	6500,00	4386,96	396	4100,00	Eyjólfur Árni Rafnsson
FRV	2	2 Verkis hf.	MD	4115,64	3567,56	339	2308,46	Sveinn I. Ólafsson
FRV	3	3 Efla hf.	MD	3428,83	2818,42	216	1477,20	Guðmundur Þorbjörnsson
FRV	4	5 Almenna verkfræðistofan hf.	MD	994,00	828,97	72	405,53	Helgi Valdimarsson
FRV	5	4 VSÓ Ráðgjöf ehf.	MD	840,00	850,00	70	530,00	Grímur Már Jónasson
FSSA	6	7 THG Arkitektar	A, PM	608,33	535,00	40	264,26	Halldór Guðmundsson
FRV	7	6 Hnit hf.	PM, CE, Enr	577,00	609,00	50	171,00	Harald B. Alfreðsson
FSSA	8	8 Arkis ehf.	A	500,74	499,00	45	197,00	Þorvarður Lárus Björgvinsson
FRV	9	10 VSB verkfræðistofa ehf.	CE, M, PM, E, Enr.	420,00	335,70	35	41,00	Stefán Veturliðason
FRV	10	17 Verkfræðistofa Suðurnesja ehf.	CE, Enr, PM, E	288,10	202,10	24	92,00	Brynjólfur Guðmundsson
FSSA	11	12 Batterið ehf.	A, PM	283,00	304,00	33	6,50	Guðmundur Ósvaldsson
FSSA	12	14 ASK arkitektar ehf.	A	278,00	272,00	25	50,00	Páll Gunnlaugsson
FSSA	13	13 VA arkitektar	A	268,65	282,50	40	30,00	Richard Ó. Briem
FRV	14	9 Ferill ehf., verkfræðistofa	CE, PM	260,00	380,00	24	60,00	Ásmundur Ingvarsson
FSSA	15	11 Tark - Teiknistofan ehf.	A	251,09	308,21	25	72,73	Ivon Stefán Cilia
FSSA	16	16 Arkitektur.is	A	236,94	216,88	18	37,26	Helga Benediktsdóttir
FRV	17	15 VJI ehf.	E, Enr, I, PM	208,00	223,00	19	73,00	Magnús Kristbergsson
	18	– Verkfræðistofa Norðurlands	MD	164,00		13	79,50	Eiríkur Jónsson
FSSA	19	18 Arkþing ehf.	A, PM	152,00	149,29	13	69,00	Hjörtur Pálsson
FSSA	20	19 Gláma Kím	A, PM	120,00	130,40	15	35,00	Árni Kjartansson

Nyckeltal	för de 20 största koncernerna	(föregående år)
Omsättning/anställd	13,554 MISK	13,000 MISK
Resultat efter finansiella poster/anställd	1,188 MISK	1,852 MISK
Balansomslutning/anställd	6,678 MISK	5,610 MISK

Omsättningen för de 20 största koncernerna var ca 20,500 MISK (12,300) och medelantalet anställda ca 1500 (1380). Vinstmarginalen uppgick till knappt 9% (15).

THE FINNISH MARKET

SKOL in brief

SKOL is a professional and employers' organization for independent and private consulting companies. SKOL has a membership of 230 consulting engineering and architect firms. The member companies employ about 14 000 people in Finland and their foreign subsidiaries employ some 8000 people abroad. Many SKOL members belong to international groupings, all together these groupings employ some 60 000 people in the world.

SKOL aims to promote professional and independent consulting engineering, to improve the preconditions of consulting and to watch the interests of the members both in Finland and abroad. The principal goal is to guarantee high quality as well as to develop efficiency, profitability and solidity. The association highlights the quality as the main criterion in the selection of the consultant.

The strategic themes in SKOL action programme for 2010 are:

- SKOL-members have skilled, educated and developing resources.
- SKOL-sector is visible, appreciated and has a good image.
- Consulting engineering markets are functional and competition is fair.
- Labour markets and conditions are flexible and encouraging.
- SKOL-member companies are competitive, progressive and profitable.

SKOL is a member of the International Federation of Consulting Engineers FIDIC. The association adheres to the principles of FIDIC and the members of SKOL are required to meet the standards of codes and practices as well as the membership qualifications of FIDIC. SKOL is also a member of the European Federation of Engineering Consultancy Associations EFCA and cooperates with consulting associations in neighbouring countries in Scandinavia and Baltic area.

SKOL member firms must act impartially in commercial, manufacturing and contracting

Timo Mylly, SKOL

interests and must have practised in independent engineering, architecture or other consulting for at least one year. The executives and leading consultants of a member firm must be full-time consultants and have an adequate education and experience in their special fields.

SKOL capacity represents two thirds of the total consulting engineering capacity in Finland. Currently, the yearly invoicing of SKOL's members amounts to about 1200 million Euro. Building construction accounts for 35 per cent, municipal engineering 25 per cent, and industrial projects 40 per cent of domestic works. About 25 per cent of turn over comes from foreign operations. Finnish consulting engineers have references in more than 100 countries in all continents.

Personnel in SKOL member companies have high education level. About 70 per cent of people in the member companies have a university or technical college degree. The 25 largest companies with over 100 employees have a total staff of 10 500 people, another 25 medium size companies with 30-100 employees have 1500 people and 180 small companies with less than 30 people employ another 2000 people.

Address: Tapiolan Keskustorni
FIN-02100 Espoo

Tel: +358-20 595 5100
Fax: +358-20 595 5111
E-mail: skolry@skolry.fi
www.skolry.fi

Domestic turn over of 1000 million euro came mainly both from building sector companies invoicing 370 million and industrial sector engineers invoicing 360 million euro. The civil engineering sector had 240 million domestic invoicing. The rest of income 30 million came from education, management consulting and others.

Russia number one for export 2008, but declining

Foreign turn over of 400 million euro came mainly from industrial sector companies, they invoiced 270 million, two thirds of the total. Building engineers had for foreign works worth 50 million euro and civil engineering 40 million. The rest of foreign income 40 million came from development projects in education, health, social sector and others.

European countries including Russia made about 66 percent of foreign turn over and Asian countries 17 percent. Finland development financed projects made only 18 million instead of 27 million previous year. Five most important export countries were, Russia, USA, Sweden and Poland.

Long growth turn to 15 percent decline 2009

During last year incoming orders decreased rapidly and growth turned to slow down and overcapacity. According to SKOL forecast, the amount of people employed as well as total turn over shall decrease in 2009 by 15 percent.

Consulting engineers' order stocks begun to turn down from a record level in summer 2008. In October 2009 the amount of orders represented in average for all sectors only four months work. Orders in infrastructure have still been in almost normal six months. Building sector seems to recover slowly, domestic works seem to start a slow increase from the bottom. Export industries are badly in recession, order stocks only three months and forecast for markets still declining.

Even though infrastructural engineering had the highest order stock, one third of the companies expect markets to decline next year. In building con-

SKOL members recorded their best results so far in 2008

SKOL members' results for turn over 2008 show 15 percent increase to year 2007. Amount of people employed by SKOL member companies totalled 14 000 in spring 2008, which was eight percent higher than former year. Economic results especially in building sector were best after millennium.

Total turn over by SKOL members 2008 was 1 400 million euro, about 15 percent growth from former year. Domestic turn over was 1000 million euro, growth rate 19 percent and foreign turn over was approximately 400 million with 10 percent growth rate.

struction sector many projects have been discontinued and some started again, but the future is still uncertain, only renovation works and investments in energy efficiency are increasing.

Turn over is forecast to decrease about 15 percent this year to 1200 million euro and remain in average the same in 2010. Building sector might have a minor growth and industrial sector still a minor decline.

In Finland a 7 % decline in GDP for 2009

Although the recovery in the global economy has begun at the end of 2009, Finnish exports and industrial output remain stagnant. There is little doubt that a turnaround will occur, but the details concerning how and when are unclear.

Employment has weakened as rapidly as in the early 1990s. In autumn 2009 the seasonally adjusted unemployment rate was just under 9 percent and still growing. Since economic recoveries do not have an immediate effect on employment, it will continue to weaken during the initial phases of growth.

This year Finland is suffering alongside other countries from global problems. The forest industry has excess capacity around the world, and the lack of investment needs is weakening the export outlook for the technology industries. Most of the forecasts expect a decline in GDP of 7 % for 2009 and zero growth for next year. Although the market situation is in fact expected to stabilise gradually, there are no expectations of a rapid recovery and return to growth.

Outlooks vary somewhat between sectors. In the forest and chemical industry and in information and communication services the weak market situation is expected to improve somewhat. The technology industry is predicting a weak economy far into next year. In construction, the worst part of the recession seems to be over, although due to seasonal factors the coming winter will remain bleak.

Fixed investments on the decline

Fixed investments by Finnish industry within Finland contracted around five percent last year. Investments are expected to decline steadily also this year. In 2009 fixed investments are expected to diminish further by around four percent to 4.4 billion euros. The primary reason for investing this year is to replace old production capacity.

The energy sector continues to invest heavily. If energy sector investments are included in the figures for industry, the value of investments will actually increase by around 2 percent due to the nuclear power plant under construction.

The internationalisation of Finnish industry has continued. Investments made abroad in 2008 were close to the previous year's level at over 2.3 billion euros. Approximately two-thirds of these investments are made in the EU and North America, although the developing markets account for an increasing share. The number of personnel employed abroad has increased significantly.

Construction volume turned down in summer 2008

The cyclical peak in building construction volume was passed in summer 2008. For the number of new building starts, the peak came six months earlier. The volume of building construction in 2008 remained unchanged from the previous year.

Market-financed housing construction starts by major contractors came to a complete halt by the autumn as the slowdown in the property market swelled the stocks of unsold new houses. The number of residential start-ups 2008 dropped to just over 24 000 from 30 000 previous year. An estimated 18 000 new housing starts will be made in 2009. The number of new business and office building starts plummeted by 30% from the previous year as foreign investors in particular withdrew their interests, and generally it became harder to finance new projects.

Furthermore, the vacancy rate of commercial and business premises began to rise. Industrial construction began to

fall as well. New public service building starts was the only category recording a minor increase. Civil engineering activity increased a couple per cents 2008.

Quarter drop down in new housing 2009

During 2009 the volume of new housing construction will drop by more than one quarter, but renovation work will increase to some extent due to the increase in the domestic help credit from the beginning of the year and due to the stimulus measures announced by the Government.

New industrial construction starts have plummeted especially in export companies, and activity is largely confined to major ongoing long-term projects. For instance, construction of the new nuclear power station in Olkiluoto is more than two years behind schedule and work will continue through to summer 2012.

Civil engineering activity in 2009 will fall back to some extent due to the completion of a few major projects. On the other hand the stimulus funds earmarked for infrastructure repair and maintenance will have positive employment effects among contractors and building workers that will still be felt during 2009.

In 2010 the volume of construction will continue to decrease significantly in business premises. By contrast the number of new residential starts is no longer expected to fall. Renovation will account for a growing proportion of housing construction. It is expected that the volume of civil engineering may increase somewhat in 2010 with the start-up of a few new major projects and with the continuation of repair and maintenance work with stimulus funding. Overall, building construction will continue to decline to some extent.

Timo Myllys, SKOL

ATL in brief

The Association of Finnish Architects' Offices (ATL) is an independent organisation monitoring and promoting the interest of the architectural industry. Its mission is to develop architectural services and thus improve the quality of construction and the environment. The professional membership requirements of the association are strict. An ATL member office is professional. To be accepted as a member, the management of the office must have the highest professional architectural training and solid experience of working in the industry. The management is required to work full-time in planning, design or related consultation.

An ATL member office is experienced. Prior to applying for membership, the office is expected to have provided independent designing and consultation services for a minimum of three years. To further guarantee professional competence, the chief designers of the company must have a minimum of seven years' experience in the field.

An ATL member office is committed. The office leaders are required to own a majority of the company and act as the responsible management.

Construction has become an increasingly complicated industry, having to meet increasingly demanding challenges. Because of the long supply chains, it takes intense effort to secure the quality of the end result. This is why competent leadership is vital for construction and building design. The member companies of the Association of Finnish Architects' Offices have demonstrated through their training, experience and professional ethics

Vesa Juola, ATL

that they have the as necessary competence and resources to meet these new challenges.

Construction and building design deserve skilled and professional management.

The medium size of ATL member office is 7,5 employees. Quite normal is that offices have more than one partner. The average amount of partners per office is 1,6 person. In 100 offices there are more than one partner.

ATL in numbers:

240	amount of members
1800	amount of people employed by members
145,2 milj €	total invoicing in the year 2008

Address: Runeberginkatu 5
FIN - 00100 Helsinki

Tel: +358 9 5844 4218
Email: atl@atl.fi
www.atl.fi

Finns with only services, construction and nursing one another into old age. The survival of architects' offices will depend on creativity. As is the case with companies in other creative fields, the revenue logic of most architects' offices is chiefly based on commercialising intangible assets. Another common feature is the small size of companies and poor networking. It is no exaggeration to suggest that copyrights, patents, brands and general maintenance of commercial procedures is an advantage to both the private architects' office and to the nation at large.

Architectural competitions

Architectural competitions are a fixed part of Finland's architectural business. For over a hundred years now, they have guaranteed young and gifted architects an opportunity to enter the market. A few new offices are established every year on the basis of competition wins. The competitions are not only held by the public sector; several private interests also have buildings designed this way. In 2008, around twice as many public competitions were held as in the year before. The subjects ranged from a modest new countryside home through to the Finnish pavilion at the Shanghai World Expo. Around half of all ATL member offices originally emerged from competitions.

The general situation for construction According to Statistics Finland, new construction in the period January–June 2009 was down by almost half on the same period last year: 42%. Measured in cubic metres, new construction of commercial and office premises, as well as industrial and storage buildings, was less than half the previous year's figure. The figures in cubic metres for all other construction types also decreased. During January–June, construction began on 9,300 new flats and houses, which is almost a third less than the same period the year before.

As is typical in times like these, the backlog of postponed projects has lengthened. The projects have been granted building permits but work has not yet begun, a phenomenon especially visible in major firms' housing production. What is already apparent is that once demand picks up again, projects will resume

Architectural design in Finland: the market situation for 2009

Competition for public projects is tightening and becoming more fierce, uncertainty around information modelling continues and the battle over copyrights continues.

The market is becoming more international in terms of both exports and imports

Up until now, the market for Finnish architects has only interested international companies to the extent that Finland serves as a transit country to the east and the Baltic countries. Size and versatility appear to matter on the international market, and genuinely international design emporia have begun to emerge in Finland, too. Company acquisitions

have produced a few interesting mergers among architects' offices and engineering offices in which the larger players in the Finnish field have joined forces. Foreign buyers are still rare. The primary aim of amalgamating is to strengthen the companies' position in export markets, especially in Russia and in Eastern Europe.

According to the Development Strategy for the Creative Economy published by the Ministry of Employment and the Economy in 2007, which looks forward to 2015, the significance of creative industries to the national economy will continue to grow. It appears that price competition and the distribution of resources on the international market will leave

according to tight schedules and we will again run the risk of an overheated market situation.

Industrial, commercial and office construction almost stalled

Although industrial, commercial and office construction has almost ground to a halt, commissions for design work have proven more solid than feared. Over the course of the current year, around 30% fewer projects have begun than did last year. Design commissions for office buildings have been hit hardest in the general slowdown in new construction. Demand has tailed off almost completely, with no new construction of office premises beginning in early 2009.

Surprising strength in commissions for residential projects

The proportion of commissions for architects' offices made up by residential projects reached a record high of 25% in 2008, having previously hovered between 10% and 15%, and not climbed any higher than 18%. Although residential construction almost stalled during spring 2008, falling by 20% from the previous year's level of just over 30,000 to a mere 24,000 dwellings, the fall was moderated by strong government stimulus measures. These ensured that construction firms' own output became subsidised by the state, which in turn increased openings for architects' offices. With state support, construction of new blocks of rental flats began on a significantly greater scale this year than in previous years.

Public projects are scheduled to commence over the following six-month period in volumes similar to the end of last year, though the ease with which the projects are suspended or postponed makes accurate projection difficult.

Growing significance of renovation construction

The proportion of renovation construction in total design commissions has increased. According to the most recent trade survey, its proportion in order backlogs is at around 30%, though as a proportion of new orders it has already climbed to 50%. The amount has already reached double the average for the preceding 15 years.

The significance of renovation construction is growing in other ways, too.

This is clearly laid out in the government's renovation construction strategy for 2007–2017. The strategy notes that the quality, functionality and level of service provided by the building stock has an immediate impact on individuals' every-day well-being and on national competitiveness, and that, over the long term, the functionality of the building stock is a key factor in achieving sustainable development. Renovation construction is thus viewed as imperative and immediately effective. Now that the rate of new construction is falling, an excellent opportunity has opened up to architects to train as designers for renovation construction. A further factor securing the future of architects is that, as the aforementioned renovation construction strategy predicts, the renovation needs of residential tower blocks will grow by almost 30% over the period 2016–2025. Moreover, the strategy notes that renovation needs are property-specific and always require individualised and competent design.

Self-destructive pricing

Price competition among architects' offices began during the late winter, early spring of 2008, and the result is a foregone conclusion – everyone loses. It would seem that more than two consecutive depressions are needed before everyone learns that slashing the price of design work does not increase the number of commissions. The damage done to design and pricing by the last recession was yet to be fully repaired when the current panic set in.

The cost of design has not fallen

Architects' offices' expenses have risen by more than 10% over the last two years. Considering that salaries and wages make up around 72% of expenses, it is impossible to justify the current discounts other than by simply designing less. But this suggestion is contradicted by the constant growth in the amount of basic design work, two examples of which are the increasingly detailed CAD and modelling instructions from different clients, and a host of new official requirements. Different project management approaches further add to the designer's role.

Future challenges and R&D

The building and construction sector faces a challenging future, since homes and

workplaces are always tied up with plenty of expectations and hopes. One attempt to meet these hopes is the government-funded TEKES programme, the aim of which is to develop the sector's operational models and improve the productivity of companies in the sector, especially in renovation, welfare and infrastructure construction. A total of EUR 80 million has been allocated across six years for research and development.

CO2

According to studies, the most significant pressures for change in the built environment were felt to be, in this order, energy saving, ageing of the population, changes in values, needs, lifestyles and quality of life, and adaptation to climate change. Surprising that in the midst of this faith in technology, something more than simply technical issues with technical solutions emerged. Values, needs and lifestyles are changing. It should be possible to enjoy one's environment, and homes should function. Purely technological solutions are secondary to these. The challenge of creating innovations in the built environment falls into the lap of architects, which is why town planners and architect designers should take it seriously. The current international pause for breath offers an opportunity to innovate solutions in construction which have never before been seen.

Labour market

For the first time ever, Finnish architects' offices have signed a collective agreement. In a 11 November 2009 meeting, the board of the Association of Finnish Architects' Offices (ATL) accepted the results of negotiations over a collective agreement between ATL and the Federation of Professional and Managerial Staff (YTN).

The collective agreement standardises architects' offices' employment practices and eliminates uncertainty around interpretation. The parties to the agreement, ATL and YTN, are applying for general validity. General validity means that all architects' offices are obliged to observe the conditions of the collective agreement in their employment agreements. This way, general validity eliminates competition over unhealthy working conditions in the industry.

Vesa Juola

De 100 största finska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

	08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEUR	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD (december 2009)
SKOL	1	1	Pöyry Group	MD	08	828,3	718,2	7702	580,3	Heikki Malinen
SKOL	2	2	Etteplan Oy	I	08	161,6	125,2	2188	78,9	Matti Hyttiäinen
SKOL	3	13	Neste Jacobs group (f d Rintekno)	I	08	108,5	20,4	519	36,6	Tom Främpling (fr juni 2009)
SKOL	4	5	FMC Group (Finnmap Consulting Group)	CE,S,E,M	08/09	85,4	66,3	1060	70,6	Tage Eriksson
	5	4	FCG Finnish Consulting Group	MD	08	79,4	73,2	859		Paul Paukku (jan 2009)
SKOL	6	6	Ramböll Finland	MD	08	76,6	61,2	956	34,0	Markku Moilanen (fr Jan 2008)
SKOL	7	3	SWECO Industry Oy	I,MD	08	69,6	93,4	806	34,6	Kari Harsunen
SKOL	8		Destia Group		08	44,6	35,4	454		
SKOL	9	7	Elomatic Group Oy	I, MD	08	41,5	44,0	605	27,5	Olli Manner
SKOL	10	8	Citec Group (proforma)	I, Env	08	32,8	38,9	510	17,4	Rune Westergård (SO)
SKOL	11	11	Ingenjörssbyrå Olof Granlund koncernen	E,M	08	27,8	25,8	340,0		Reijo Hänninen
SKOL	12	20	Vahanen Oy	CE	08	26,3	11,5	200		Risto Vahanen
SKOL	13	14	WSP Group Finland (proforma/ LT-Konsultit, Kortes,Environmental)	MD	08	25,8	17,6	296		Matti Mannonen
SKOL	14	16	A-Insinöörit Group	S,CE, PM	08	24,9	14,7	273	8,8	Petri Laurikka
SKOL	15	13	SITO Group Oy	CE, Env, PM	08	24,3	22,4	277	13,2	Kimmo Fischer
	16	9	ÄF Group	I, Enr	08	23,9	34,4	243		Eero Auranne
	17	19	Insinööritoimisto Comatec Group	I, PM	08	23,4	11,6	282	14,2	Aulis Asikainen
SKOL	18	10	Deltamarin Oy	I	08	21,8	26,9	251	8,8	Mika Laurilehto
SKOL	19	15	Polartest Oy	Enr	08	20,4	15,9	174		Matti Andersson
SKOL	20	17	Reijlers Finland Oy	I, E, M, Env	08	19,5	12,4	262	9,4	Lauri Valkonen / Seppo Sorri
ATL	21	81	Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy	A	08	19,5	1,4	20	0,7	Ilmari Lahdelma, Rainer Mahlamäki
	22		ISS Group	MD	08	18,6	–	208	9,1	P. Myllyniemi & V. Tiilikka
SKOL	23	23	CTS Engineering Oy	I,CE	08	13,8	9,2	156	4,9	Antti Lukka
SKOL	24	18	Suomen Talokeskus Oy	MD	08	11,5	12,0	94	10,1	Jani Saarinen (june 2009)
SKOL	25	27	Protacon koncernen Oy	I, E, PM	08	10,5	6,9	97	6,5	Timo Akselin
SKOL	26	29	Ahma Insinöörit Oy	PM	08	10,5	6,1	103	2,3	Ari Näättänen
	27	21	SWECO Finland Oy	PM	08	10,2	10,1	85		Jyrki Keinänen
	28	24	Raksystems Oy	PM, CE, S	08	10,2	7,6	80	3,2	Marko Malmivaara
SKOL	29		Optiplan Oy	MD	08	9,8	8,2	140	2,9	Tommi Vaisalo
SKOL	30	22	Chematur Ecoplanning Oy	* I	08	9,0	9,8	11	9,3	Pentti Kivikoski
SKOL	31	25	Oy Omnitele AB	PM(tele)	08	7,5	7,5	55	4,0	Timo Mustonen
SKOL	32	26	Indufor Oy	I	08	7,0	6,9	21	3,7	Tapani Oksanen
SKOL	33	50	NIRAS Finland Oy (NIRAS Group A/S)	Env	08	6,8	2,6	38	3,1	Tor Lundström
SKOL	34	28	AX-Konsultit Oy	Env,Enr,I,E,M	08	6,5	6,2	85		Urpo Koivula
SKOL	35	32	Projectus Team Oy	E,M	08	6,4	5,7	89		Juha Pihlajamäki
SKOL	36		Golder Associates Oy		08	6,4		69		Yrjö Lintu
ATL	37	34	Arkkitehtitoimisto Pekka Helin & Co Oy	A	08/09	6,2	4,8	56	2,8	Pekka Helin
	38	30	Insinööritoimisto Enmac Oy	I	08	6,1	5,9	88	2,6	Martti Ala-Vainio
ATL	39	33	Arkkitehtitoimisto Larkas & Laine Oy	A	08	5,5	5,5	62	2,1	Harri Laine
ATL	40	37	Innovarch Architects Oy	A	08	5,2	4,3	50	3,7	Pertti Hakamäki
SKOL	41	35	Magnus Malmberg Oy	CE, S	08	5,0	4,8	61		Tapio Aho
SKOL	42	36	Saario & Riekkola Oy	CE, Env	07/08	4,4	4,5	35		Reijo Riekkola
SKOL	43	40	TSS Group Oy	E	08	4,0	3,5	50	1,5	Kari Kallio
SKOL	44	38	Ingenjörssbyrå Oy Avecon	PM, M, CE	08	3,8	3,9	71	1,4	Peter Jakobsson
SKOL	45	39	Rapal Oy	PM	08	3,7	3,9	40	3,1	Tuomas Kaarlehto
SKOL	46	43	Insinööritoimisto Lausamo Oy	E	08	3,6	3,4	50	2,3	Timo Tenninen
SKOL	47	54	Kalliosuunnittelu Oy (Rockplan Ltd)	CE	08	3,5	2,5		1,8	Jarmo Roinisto
	48	58	Rakennuttajatoimisto HTJ Oy	PM	08	3,5	2,4	25	1,2	Martti Reijonen
SKOL	49	42	Insinööritoimisto Ylimäki & Tinkanen OY	CE	08	3,5	3,5	45	2,4	Rauli Ylimäki
SKOL/ATL	50	52	KS OY Arkkitehtuuria	A	08	3,4	3,2	34	2,3	Timo Meuronen
ATL	51	48	Arkkitehtitoimisto SARC Oy	A	07/08	3,3	2,7	45	4,8	Sebastian Savander
SKOL	52	62	Asitek Oy	E	08	3,2	2,2	10	1,3	Rauno Mäkelä
SKOL	53	55	RAMSE Consulting Oy	PM	08	3,1	2,4	29	1,0	Mikko Paalasmaa
SKOL	54	44	Hepacon Oy	M,E	08	3,1	2,9	35	1,7	Matti Remes
SKOL	55		Tuomi Yhtiöt Oy		08	3,0	2,7	38	1,2	Jarmo Piirainen
SKOL	56	46	Insinööritoimisto Kontermo Oy	E,M	08	3,0	2,8	40	1,6	Jukka Hyttinen
ATL	57	51	Arkkitehtitoimisto Laatio Oy	A	08	2,9	2,6	30		Marja Laatio
SKOL	58	49	Geopalvelu Oy	CE	08	2,9	2,6	45	1,3	Toivo Ali-Runkka
SKOL	59		Geounion Oy	CE	08	2,9	2,1	35	0,8	Matti Mäntysalo
ATL	60		Schauman Arkkitehdit Oy	A	08	2,9	1,8	25	2,1	Frank Schauman
SKOL	61	60	Geotek Oy	Env	08	2,8	2,3	21	1,0	Reino Mäkinen
SKOL	62	47	YSP-Consulting Engineers Oy	E,I	08	2,8	2,8	23	1,5	Juha Pykäläinen
	63	45	Indepro Oy	PM, CE	08	2,8	2,8	23	1,5	Seppo Kivilaakso
SKOL	64	56	Insinööritoimisto Pontek Oy	CE	07/08	2,8	2,4	28	1,7	Keijo Saloviini
SKOL	65	67	EP-Logistics Oy	CE, PM, A	08	2,7	2,1	24	1,1	Pekka Korpiharju
ATL	66	53	Arkkitehtitoimisto Sigge Oy	A	08	2,6	2,5	33	2,1	Pekka Mäki

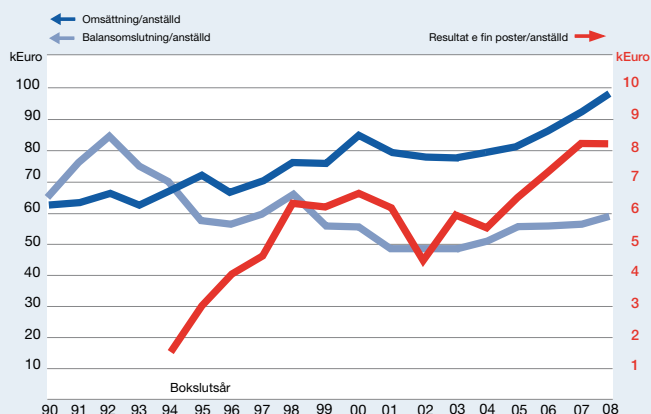
SKOL = Medlem i SKOL, Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen Liitto. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. – = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin.

De 100 största finska, forts

	08/09	07/08	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEUR	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD (december 2009)
SKOL	67	59	Insinöörietoimisto Grundteknik AB (Pohjateknikka Oy)	CE	08	2,6	2,3	32	1,8	Christer Sundman
ATL	68	57	Arkkitehdit Tommila Oy	A	08	2,5	2,4	25	3,8	Mauri Tommila
SKOL	69	64	Maaskola Oy	M	08	2,4	2,1	22	0,9	Jukka Sainio
ATL	70	77	Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy	A	08	2,3	1,6	18	1,5	Hannu Jaakkola
SKOL	71	82	Entop Oy	I	08	2,3	1,4	29,0		Kimmo Määttänen
SKOL/ATL	72	66	Sweco Paatela Architects Oy	A	08	2,3	2,1	15	2,2	Mikael Paatela
ATL	73	71	Arkkitehtitoimisto LPR, Laiho-Pulkkinen-Raunio Oy	A	08	2,2	2,0	26	2,1	Mikko Pulkkinen
ATL	74		Sisustusarkkitehdit Gullstén & Inkinen Oy	A	08	2,2	2,7	22	2,9	Jari Inkinen
ATL	75		Arkkitehtitoimisto Tuomo Siitonen Oy	A	08	2,2	2,1	22		Tuomo Siitonen
SKOL	76	68	KVA Architects Ltd	A, PM	08	2,2	2,0	20	0,6	Jean Andersson
ATL	77		Uki Arkkitehdit Oy	A	08	2,2	2,0	32	1,1	Mikko Heikkinen
ATL	78	65	Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen OY	A	08	2,2	2,1	25	3,1	Keijo Heiskanen
ATL	79	70	Gullichsen Vormala Architects Oy	A	07	2,0	2,0	20		Timo Vormala, Kristian Gullichsen
SKOL	80	73	Yhtyneet Insinöörit Oy	Enr,E	08	2,0	1,9	24	0,7	Keijo Mäkinen
SKOL	81	88	Oy Juva Engineering Ltd	S,CE	08	2,0	1,3	22	1,1	Heikki Järvinen
SKOL	82	76	Arkkins Suunnittelu Oy	M	08	2,0	1,6	22		
ATL	83		Pes-Arkkitehdit Oy (Pekka Salminen)	A	08	1,9	1,6	25	1,3	Jarkko Salminen
ATL	84		Arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen Oy	A	08	1,9	1,3	15	1,6	Petri Rouhiainen
SKOL	85	61	Plaana Oy	Env	08	1,9	2,3	26	0,9	Aini Sarkkinen
SKOL	86		PR-Logisticar		08	1,9		10		Hans Schröder
	87		Arkkitehdit Nrt Oy (Nurmela, Raimoranta, Tasa)	A	08	1,9	1,5	26	0,7	Temu Tuomi
SKOL	88	80	Insinöörietoimisto Lauri Mehto Oy	CE	08	1,8	1,5	19	0,7	Simo-Pekka Valtonen
SKOL	89	79	Insinöörietoimisto Tauno Nissinen Oy	E,Enr	08	1,8	1,5	24	0,5	Antti Danska
SKOL	90	83	Strafica Oy	CE	08	1,8	1,4	14	0,9	Hannu Pesonen
SKOL	91	74	Focusplan Oy	I	08	1,8	1,7	24	0,8	Vesa Ranta
SKOL/ATL	92	78	Arkkitehtitoimisto CJN Oy	A	08	1,8	1,6		0,9	Kari Somma
SKOL/ATL	93	72	Parviainen Arkkitehdit Oy	A	08	1,8	1,9	23	0,9	Juha Posti
ATL	94		Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen	A	08	1,7	1,4	16	2,1	Jukka Turtiainen
ATL	95		Arkkitehtitoimisto B & M Oy	A	08	1,7	1,1	20	0,7	Jussi Murole
SKOL	96		Insinöörietoimisto Srt Oy		08	1,7		20		Pauli Oksanen
SKOL	97	91	Insinöörietoimisto Controlteam Oy	PM, CE, S	08	1,6	1,3	18	0,4	Petri Seppänen
SKOL	98		Insinöörietoimisto Akukon Oy		08	1,6	1,5	18		Uli Jetzinger
ATL	99		Eriksson Arkkitehdit Oy	A	08	1,5	0,2	19	0,6	Patrick Eriksson
SKOL	100		Lvi-Insinöörietoimisto Vahvacon Oy		08	1,5	1,2	14	0,6	Ilkka Råman

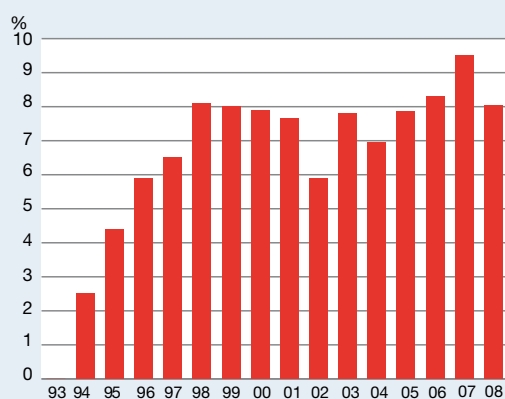
De 30 största finska koncernerna

Generellt Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre företagen. I de senare betyder de, ofta många, delägarnas omfattande arbetsinsatser mycket mer för företagens omsättning och resultatnivå.

För företagen 31-100 i förteckningen ovan var den totala omsättningen 2008 c:a 216 MEUR (167 MEUR 2007) med runt 2215 anställda (2100 st 2007). Omsättningen per anställd ökade från 80000 EUR 2007 till 97700 EUR 2008.

Vinstmarginal

Nyckeltal

för de 30 största koncernerna (exkl. Pöyry)

föregående (exkl. Pöyry)

Omsättning/anställd	98200 EUR (91900 EUR)	90900 EUR (86670 EUR)
Resultat efter finansiella poster/anställd	8200 EUR (6800 EUR)	8200 EUR (7200 EUR)
Balansomslutning/anställd	59200 EUR (45300 EUR)	56900 EUR (55300 EUR)

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med 24% till ca 1890 MEUR (1520 MEUR) och antalet anställda ökade med 15% till ca 19250 (16750). Om i statistiken dominerande Pöyry Group undantas ökade omsättningen istället med 32% till 1062 MEUR (805 MEUR) och antalet anställda med 17 % till ca 11550 (9890).

Den internationella marknaden

Internationell utveckling

Under 2008 noterade de 300 största teknikkonsulterna och arkitekterna i Europa rekordhöga resultat. Vinstmarginalen (resultatet efter finansiella poster) för de 300 företagen hamnade på 7,7 % med en median på 6,8 %. Vinstmarginalen 2007 var 6,8 %. Med finanskrisens ankomst och den påföljande lågkonjunkturen kommer givetvis lönsamheten inom sektorn att drabbas, och lägre vinstmarginaler är att vänta. Runt om i Europa pågår många och stora infrastrukturprojekt som gynnar många av aktörerna inom sektorn och dämpar de negativa effekterna av lågkonjunkturen. Om en del av dessa och andra projekt samt om den fortsatta konsolideringen inom sektorn kan du läsa nedan.

Europeiska företagshändelser

Från januari 2009 kommer alla Altrans dotterbolag i Tyskland Askon Consulting Group, Berata, Eurospace och Altran CIS, att verka under Altrans varumärke som därmed blir tydligare och starkare i Tyskland. Gruppen finns nu representerad med 13 000 medarbetare på 16 kontor runt om i landet.

Altran medverkar till ett mer strukturerat och säkrare civilflyg i Brasilien. Tillsammans med Arthur D. Little Tyskland tar man fram ett förslag för en Open Sky Agreement baserat på analys av liknande avtal i andra regioner.

Projektet blir historiskt för det brasilianska civilflyget. Även i Sydafrika driver man projekt inom flygsäkerhet, då man för Durbans flygplats tar fram säkerhetssystem inför VM i fotboll 2010.

5För Londons pendeltågssystem kommer man att leverera ett nytt signalsystem fram till 2011, ett kontrakt värt drygt £40 miljoner.

I Danmark medverkar Atkins, tillsammans med Ramböll och med stöd av Parsons och Emch+Berger, i uppgraderingen av de danska tågrälsernas signalsystem till ERTMS (European Rail Traffic Management System) standard. Projektet är det största i sitt slag i Europa; aldrig tidigare har ett helt lands tågssystem uppgraderats i denna skala. Hela uppgraderingen värderas till £2,9 miljarder, och väntas följas av motsvarande investeringar i Sverige och Tyskland.

Atkins har fått sitt avtal med United Utilities förlängt med 5 år från 2010. Större delen av projektet kommer att handla om förbättringar av dricks- och avloppsvattenanläggningar. Uppdraget genomförs i joint venture med Galliford Try och Costain och har ett värde på cirka £400 miljoner.

Tillsammans med Arup har Atkins vunnit ett stort tunneluppdrag för Crossrail Ltd. Crossrail-projektet är en ny tågförbindelse i London och dess sydöstra förorter. Uppdraget omfattar planering

av två 23 km långa tvillingtunnlar mellan Paddington och sydöstra London och kommer att engagera uppåt 150 ingenjörer under 18 månader.

Obermeyer Planen + Beraten GmbH har köpt delar av Arcadis tyska verksamhet och övertagit 50 konsulter i en affär värderad till €4,5 miljoner. Man har samtidigt tecknat ett samarbetsavtal mellan företagen.

Arcadis slutför fusionen med New York-baserade Malcolm Pirnie och flyttar därmed fram sina positioner på den internationella vattenmarknaden. Malcolm Pirnie, med 1 700 anställda och en omsättning på \$392 miljoner under 2008, blir ett helägt dotterbolag till Arcadisgruppen.

Fugro förvärvar

Fugro har tecknat avtal med australiensiska Tenix Pty Ltd om att köpa Tenix LADS, en global leverantör av luftburna hydrografiska tjänster, med omkring 60 anställda i Australien och USA och med en omsättning av cirka €12,5 miljoner.

I januari förvärvade man Floridabaserade LoadTestgruppen, med dotterbolag i Singapore, Sydkorea och Storbritannien, för cirka €13,5 miljoner. LoadTestgruppen är ett ledande företag inom bärighetsberäkningar, har omkring 40 anställda och omsätter cirka €13 miljoner. I Tyskland har Fugro köpt VIB Weinhold, en ledande leverantör av pipelineplanerings-, undersöknings- och inspektions-tjänster; med 26 anställda och en omsättning av €3 miljoner. Företaget kommer framöver att heta Fugro Weinhold Engineering GmbH.

I Norge har man förvärvat Interaction A/S, specialiserat på maritim elektromagnetisk databehandling. Företaget, med 8 anställda, kommer att inkorporeras i Fugros General Geophysical Services.

I England har man förvärvat Milton Keynesbaserade General Robotics Limited, med 12 anställda. Företaget arbetar med undervattenssimulation och visualisering. GRL blir Fugro GRL och blir en del av Fugro Subsea Services Business.

Fugro har tilldelats infrastrukturprojekt i Turkiet, en bro över Izmitbukten, i Hong Kong, havsbottenundersökningar inför Hong Kong-Zhuhai-Macabro-

Världens 10 största

Group	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover M USD
1 2 URS Corporation	USA	08	50000		10086,3
2 1 AECOM 30 sept 06	USA	08/09	32000	36000	6119,5
3 3 Altran Technologies	France	08	18522	17130	2415,6
4 6 SNC-Lavalin Group	Canada	08/09	18200	16000	6659,2
5 5 CH2M Hill Companies, Inc.	USA	08	18000	16000	5589,9
6 4 WS Atkins plc	England	08/09	17849	16981	2732,0
7 10 Fugro N.V	Netherlands	08	13627	10824	3170,7
8 8 Arcadis Group	Netherlands	08	13171	11304	1695,9
9 9 Mott MacDonald Group	England	08	12664	11029	1677,9
10 Alten Group	France	08	12470	9590	1235,2

STD har i år inte haft resurser att i detalj bevaka de globala företagen. Vi kan därför inte presentera tabeller över de 200 största som vi gjort under tidigare år. Men de 10 största vi ändå visa – också för att sätta de största europeiska företagen i ett globalt perspektiv.

Europas 50 största arkitektgrupper

08/09	07/08	Grupp / företag	Land	Bok- slut	Medelantal anställda	(Före- gående)	Omsättning MEUR
1	1	AEDAS Architects Group	England	*07	1900	1900	258,10
2	3	RMJM Hillier Group *	England	07/08	1125	696	125,75
3	2	Foster & Partners Ltd	England	08/09	1036	1018	191,37
4	4	Archial Group (SMC Group) plc	England	08	631	631	53,47
5	6	Broadway Malyan Ltd	England	07/08	605	470	65,76
6	5	Chapman Taylor LLP	England	08	510	510	62,95
7	7	White arkitekter AB	Sweden	08	466	445	51,62
8	14	Benoy Architects Ltd	England	08	441	333	45,15
9	24	ATP Architects and Engineers Group	Austria	08	420	398	53,77
10	8	gmp-Architekten von Gerkan, Marg und Partner	Germany	*08	400	380	56,00
11	11	PRP Architects Ltd	England	08/09	383	352	47,39
12	10	SWECO Architects AB	Sweden	08	368	367	51,45
13	9	3DReid Architects Ltd	England	*07/08	367	370	22,96
14	13	Barton Willmore Group	England	07/08	343	283	41,55
15	18	Arkitektfirmaet C.F. Møller	Denmark	08	313	294	34,91
16	17	INBO Architects/Consultants	Netherlands	08	308	318	30,21
17		Stride Treglown Group Ltd	England	08	295	292	21,62
18	21	Nightingale Associates	England	08	292	267	29,03
19	22	Keppie Design	Scotland	07/08	273	261	18,31
20	28	Murray O'Laoire Architects Ltd	Ireland	08	270	225	20,87
21	20	Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	Switzerland	08	263	268	52,11
22	12	Sheppard Robson	England	07	250	350	
23	23	HKR Architects	Ireland	*07/08	250	250	23,00
24	31	Arkitektbüro HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH *	Germany	*08	250	212	27,00
25	33	LINK Signatur Gruppen *	Norway	08	250	201	22,76
26	25	Arkitema K/S	Denmark	08	250	242	27,67
27	36	Scott Brownrigg Architects	England	07/08	232	190	27,27
28	26	O.M.A. Office for Metropolitan Architecture	Netherlands	08	228	300	41,50
29	29	Aukett Fitzroy Robinson plc	England	07/08	228	215	28,45
30	19	RKW Architekten & Co, KG	Germany	*08	220	270	30,00
31	30	Allies and Morrison Architects Ltd	England	*07/08	220	215	28,33
32	34	Herzog & de Meuron Architekten AG	Switzerland	*08	200	200	14,62
33	44	Llewelyn-Davies -Yeang Ltd	England	07/08	200	165	
34	42	Rogers Stirk Harbour & Partners (fd Rickard Rogers)	England	07/08	199	168	47,96
35	41	HENN Architekten GmbH	Germany	*08	190	170	18,00
36		Tengbom	Sweden	08	182	141	18,13
37		Purcell Miller Tritton	England	07/08	179	142	12,60
38	40	DEGW Group	England	07	174	174	21,45
39		HLM Architects	England	07/08	170	165	
40	47	JSK Architekten GmbH	Germany	*08	170	158	15,40
41	37	Lewis & Hickey Architects	England	08/09	165	182	11,83
42	43	Heinle, Wischer und Partner	Germany	*08	160	167	17,60
43		Temagruppen Sverige AB	Sweden	08	157	148	17,23
44	48	Årstiderne Arkitekter A/S	Denmark	*07/08	155	155	14,76
45	50	Lyons+Sleeman+Hoare Architects	England	*08	150	150	9,44
46		Austin Smith Lord Architects Ltd	England	07/08	150	125	11,02
47	45	Henning Larsen Architects	Denmark	07/08	150	150	20,15
48		3XNielsen A/S	Denmark	07/08	150	108	14,01
49	49	Atelier Jean Nouvel S.A	France	*08	140	150	20,00
50		EPR Architects Group Ltd	England	07/08	127	127	14,57

Listan är något ofullständig då vi inte lyckats få uppgifter från några välkända arkitektföretag.

projektet, och i Kalifornien för insamling av data över motorvägsinfrastruktur. Projekten värderas till omkring €23 miljoner.

Fugro ingår en strategisk allians med norska EMGS (ELeCtromagnetic Geoservices ASA), världsledande inom maritim elektromagnetisk bildframställning, fram till slutet av 2011. Avtalet ger Fugro tillgång till EMGSs metoder för utvinning och produktion av kolväte, samtidigt som EMGS får tillgång till Fugros världsomspännande marknadsförings- och säljnätverk samt maritima expertis. Som en del av avtalet tillhandahåller Fugro EMGS ett 150 miljoner NOK konvertibelt lån.

SMC Group blir Archial Group

SMC Group bytte i januari namn och heter numera Archial Group. Gruppen har 26 kontor i England och utomlands.

Mott MacDonald vann ett kontrakt för en oljelagringsterminal i Förenade Arabemiraten. Man kommer att ansvara för planeringen och projektledningen av byggandet av \$100 miljonersprojektet, som ligger i anknytning till Fujairah, en av världens största oljetankerhamnar.

I mars förstärkte Mott MacDonald sin position inom sjukvårdssektorn genom förvärvet av den ledande kliniska managementkonsulten Teamwork Management Services. Affären förstärker Mott MacDonalds kompetens inom sjukvårdssektorn och ökar kapaciteten att hantera stora projekt.

Nystartade WSP Rus i St. Petersburg har tecknat sitt första kommersiella kontrakt i Ryssland, med multiconsultpartnern GT Morstroy, om att leverera konsulttjänster i anknytning till Shtokman Onshore Project. Uppdraget ses som ett framsteg i gruppens etablering i Ryssland och en motivator för att finna nya uppdrag i landet.

Arup medverkar i Australiens största väginfrastrukturprojekt

Arup kommer tillsammans med Parsons Brinckerhoff (PB) att rita, planera och leda Australiens största väginfrastrukturprojekt hittills. Projektet inbegriper tillfartsvägar och länkar kring Brisbanes flygplats och kommer totalt sett att kosta

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

08/09	07/08	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 09)
1	1	Altran Technologies	I	France	08	18552	17130	1650,00	Yves de Chaisemartin
2	2	WS Atkins plc	MD	England	08	18017	16981	1860,80	Keith Clarke
3	3	Arcadis Group	MD	Netherlands	08	13977	11304	1740,00	Harrie L. J. Noy
4	5	Fugro N.V	CE	Netherlands	08	12977	10824	2154,50	Klaas S. Wester
5	4	Mott MacDonald Group	MD	England	08	12664	11029	1447,85	Keith Howells
6	7	Alten Group	I	France	08	12000	9590	846,30	Simon Azoulay
7	6	Mouchel Group	MD	England	08/09	11121	9750	932,42	Richard Cuthbert
8	9	WSP Group plc	MD	England	08/09	10596	8197	950,80	Christopher Cole
9	8	Assystem Group S.A	I	France	08	9470	8870	672,10	Dominique Louis
10	10	ARUP Group	MD	England	08/09	8929	8100	914,03	Terry Hill
11	13	Rambøll Group	MD	Denmark	08	7758	6385	756,49	Flemming Bligaard Pedersen
12	11	Pöyry Group	MD	Finland	08	7702	6852	828,30	Heikki Malinen
13	14	Halcrow Group Ltd	MD	England	08	7309	6021	588,46	Peter G. Gammie
14	17	Groupe Egis	MD	France	08	7300	5150	505,00	Nicolas Jachiet
15	15	Segula Technologies Engineering Group	I	France	08	6500	6000	514,00	Denis Leblond
16	16	Scott Wilson Ltd plc	MD	England	08/09	6498	5526	428,06	Hugh Blackwood
17	20	Bertrandt AG	I	Germany	08	5543	4150	434,40	Dietmar Bichler
18	18	SWECO AB	MD	Sweden	08	5433	4699	574,96	Mats Wäppling
19	32	Sener Group	MD	Spain	08	5375	2650	343,43	Jorge M. Sendagorta
20	19	DHV Group	MD	Netherlands	08	5320	3986	106,47	Bertrand M. van Ee
21	30	AKKA Technologies S.A	I	France	08	5206	2795	381,55	Maurice Ricci
22	19	Hyder Consulting Group Ltd	MD	England	08/09	4643	4257	401,62	Ivor Catto
23	26	COWI Group	MD	Denmark	08	4475	3820	469,19	Lars-Peter Søbye
24	21	RPS Group plc	Env	England	08	4438	4093	592,36	Alan S. Hearne
25	24	Capita Symonds	MD	England	*08	4000	3900	357,81	Jonathan Goring
26	25	Davis Langdon & Seah International (LLP)	PM, QS	England/ Switzerland	*08/09	4000	3900	261,87	Alastair Collins; Paul Dring Morell
27	28	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	08	3948	3263	475,73	Jonas Wiström
28	31	Semcon AB	I	Sweden	08	3631	2672	343,43	Kjell Nilsson
29	23	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	08	3378	3940	45,90	Jan Bout
30	27	White Young Green	MD	England	08/09	3185	3364	329,35	Paul Hamer
31	35	EC Harris LLP	MD	England	07/08	3019	2437	371,20	Philip Youell
32	33	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	08	2914	2629	22,31	Pieter Koolen
33	29	AECOM Ltd (former FaberMaunsell Ltd)	MD	England	*08	2883	3000	255,86	Ken Dalton
34	45	Oranjewoud group	MD	Netherlands	08	2846	2082	363,08	Gerard Sanderink
35	38	SNC-Lavalin Europe SA	MD	France	08	2650	2300	17,25	Jean Claude Pingat/ Jean-Paul Vettier
36	40	IDOM Group	MD	Spain	08	2589	2210	18,14	Luis Rodriguez Llopis; Fernando Querejeta
37	34	Rücker AG	I	Germany	08	2532	2500	16,71	Wolfgang Rücker, J. Vogt
38	51	SYSTRA Group	MD	France	08	2499	1697	17,23	Philippe Citroën
39	39	Turner & Townsend Group	PM, QS	England	08/09	2461	2412	308,46	Vincent Clancy
40	44	S II S.A	I	France	08/09	2448	2075	19,43	Bernard Huvé
41	41	PB Parsons Brinckerhoff Ltd (Europe)	MD	England	08	2411	2187	307,45	Gregory R. Ayres; Eric C. Burton
42		Tractebel Engineering A.S. (GDF Suez)	MD	Belgium	08	2400		255,00	Georges Cornet
43	42	EPTISA Grupo EP	MD	Spain	08	2216	2144	198,00	Luis Villarroja Alonso
44	48	Etteplan Oy	I	Finland	08	2188	1895	161,60	Matti Hyttiäinen
45	46	Waterman Group plc	MD	England	08/09	2114	1950	154,10	Nicholas Taylor
46	37	Mace Group Ltd	PM	England	08	1914	2325	765,03	Stephen Pycroft
47	47	AEDAS Architects Group	A	England	*07	1900	1900	258,10	James Handley, Brian Johnson, Peter Oborn
48	43	Teleca AB	I	Sweden	08	1874	1989	106,47	René Svendsen-Tune
49	36	MWH Europe	MD, Env	England	08	1854	2400	209,88	Ken Farrer
50	52	TYPSA Group	MD	Spain	08	1819	1636		Pablo Bueno Sainz
51	54	PM, Project Management Group	PM, MD	Ireland	08*	1800	1620	186,50	Pat McGrath
52	49	Ricardo plc	I	England	08/09	1799	1799	225,11	Dave Shemmans
53	50	URS Europe Ltd (dt URS Corporation)	MD	England	08	1700	1700	149,44	Christine Wolff

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical,
M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

08/09	07/08	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 09)
54	56	Dorsch Gruppe	MD	Germany	08	1650	1500	74,00	Olaf Hoffmann
55	57	Kema Group BV	Enr	Netherlands	08	1648	1468	226,70	P.J.J.G Nabuurs
56	63	Norconsult AS	MD	Norway	08	1610	1230	233,01	John Nyheim
57	53	Buro Happold	MD	England	07/08*	1600	1625	138,94	Gavin Thompson
58	61	ILF Group	MD	Germany/Austria	08	1600	1300	166,00	Klaus Lässer
59	55	Prointec S.A	MD	Spain	08	1572	1500	120,00	Pres. Cesar Cañedo-Argüelles ; CEO Alonso Domínguez
60	59	Ingérop S.A	MD	France	08	1538	1370	152,10	Yves Metz
61	58	Gleeds	PM	England	08*	1400	1380	115,83	Richard Steer
62	60	SETEC Group	MD	France	08	1313	1300	168,70	Gérard Massin
63	67	COTEB A Groupe	PM	France	*08	1300	1065	180,00	Alain Bentejac
64	65	BDP Building Design Partnership	MD	England	08/09	1225	1134	124,89	Peter Drummond
65	64	Movares Group BV	CE,E	Netherlands	08	1222	1207	171,70	Johan van den Elzen
66	78	RLE International Gruppe GmbH	I, PM	Germany	*08/09	1200	950	95,00	Ralf Laufenberg
67	71	Fichtner Group	Enr, MD	Germany	08	1184	1007	142,00	George Peter Fichtner
68	62	Pell Frischmann Group	MD	England	*08	1150	1300	59,17	Sudho Prabhu
69	92	RMJM Hillier Group *	A,CE	England	07/08	1125	696	125,75	David Pringle, Tony Kettle, Hazel Wong
70	76	NIRAS Group A/S	MD	Denmark	08	1124	947	122,25	Carsten Toft Boesen
71	66	IOSIS Group	MD	France	08	1122	1115	158,00	Bernard Boyer & Bernard le Scour
72	74	Epsilon Group	I	Sweden	08	1094	981	120,56	Mats Boström
73	68	FMC Group (Finnmap Consulting Group)	CE, S, E, M	Finland	08/09	1060	1050	85,40	Tage Eriksson
74	72	Sogreah Consultants	MD	France	08	1050	1005	103,50	Jacques Gaillard
75	81	Drees & Sommer-Gruppe	PM	Germany	*08	1050	850	136,90	Hans Sommer
76	87	Grupo Ayasa	MD	Spain	08	1047	785	112,26	José Luis Manzanares Japón
77	69	Foster & Partners Ltd	A	England	08/09	1036	1018	191,37	Mouzhani Majidi
78	70	Tauw Group bv	MD	Netherlands	07	1013	1013	100,00	Wim Kox
79	89	TPF Group	MD	Belgium	08	1000	770	80,00	Thomas Spitaels
80	77	Multiconsult-group	MD	Norway	08	997	961	134,60	Håkon Sannum
81	79	Lahmeyer International GmbH	Enr	Germany	08	977	900	99,20	Henning Nothdurft
82	88	Rejler Group	E,I	Sweden	08	893	784	83,04	Peter Rejler
83	80	Golder Associates Europe Ltd	Env,CE, PM,Enr	England	08	876	876	95,00	Pietro Jarre
84	84	FCG Finnish Consulting Group	MD	Finland	08	859	816	79,40	Paul Paukku (jan 2009)
85	82	Sogclair SA	I	France	08	844	847	73,89	Phillippe Robardey
86	94	RSK Group	Env	England	08/09	809	659	79,23	Alan Ryder
87	73	ABMI-groupe S.A	I	France	08	800	1000	62,00	Jean-Pierre Bregeon
88	91	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD	Netherlands	08	766	708	97,20	H. A. A. M. Webers
89	95	Gifford Partnership LLP	MD	England	08	763	657	62,85	Mark Stevenson
90	93	Alectia Group (formerly Birch & Krogboe group)	MD	Denmark	08	757	688	78,39	Ingelise Bogason
91	90	Cyril Sweett Group	PM	England	08	750	709	99,35	Dean Webster
92	101	Hoare Lea & Partners	E,M,Enr	England	*08/09	750	600	69,25	Gary Tucker
93	75	Safège Consulting Engineers	Env,S,CE	France	08	701	980	84,00	Jacques Bertrand
94	103	Flygfältsbyrå AB (förvärvat av COWI juli 2009)	MD	Sweden	08	691	589	77,60	Anders Rydberg
95	97	Payma Cotas, S.A. (dt Bureau Veritas)	CE,S	Spain/France	08	682	650	45,84	Carlos Blay
96	104	Tyréns AB	CE,PM	Sweden	08	679	582	79,74	Ulrika Francke
97	96	Vattenfall Power Consult AB	Enr,E, CE	Sweden	07	661	652	95,16	Mikael Lundin
98	111	IV-Groep b.v.	MD	Netherlands	08	658	461	88,30	Rob van de Waal
99	113	Savant International	PM	England	08	652	450	51,59	Jonathan Harper
100	117	IBV Ingenieurbüro H.Vössing GmbH	MD	Germany	08	643	435	51,80	Hans-Theo Kühn, F. Thiessen
101	98	Archial Group (SMC Group) plc	A	England	08	631	631	53,47	Christopher Littlemore
102	85	PCG-Profabril Consulplano Group	MD	Portugal	08	628	803	40,71	Ilidio de Ayala Seródio
103	102	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD	Germany	*08	622	595	65,50	Maximilian Grauvogl
104	99	Reinertsen Engineering	MD	Norway	*06	620	620	57,30	Erik Reinertsen
105	100	Elomatic Group Oy	I,MD	Finland	08	605	616	41,47	Olli Manner
106	109	Broadway Malyan Ltd	A	England	07/08	605	470	65,76	Peter Crossley
107	105	Peter Brett Associates	MD	England	*08/09	600	550	61,69	Stephen Capel-Davies
108	116	Bonifica Group	MD	Italy	08	600	437	30,00	Romina Boldrini

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

08/09	07/08	Group	Services	Country	Annual Report	Average number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 09)
109	112	Asplan Viak Group	MD	Norway	08	565	454	65,91	øyvind Mork
110	115	Gruner-Gruppe AG	MD	Switzerland	08	550	445	41,64	Flavio Casanova
111	189	Müller-BBM GmbH	MD	Germany	08/09	530	240	83,00	Rolf Michelsen
112	137	Noble Denton Group Ltd	I,E	England	08	528	341	93,68	David Sutton
113	207	Neste Jacobs Group (former Rintekno)	I	Finland	08	519	214	108,50	Tom Främling
114	83	Citec Group	I, Env	Finland	08	510	840	32,80	Rune Westergård
115	106	Chapman Taylor LLP	A	England	08	510	510	62,95	John Oldridge with co-directors
116	107	Gauß Gruppe	MD	Germany	*08	500	500	60,00	Gerhard H. Gauß
117	108	Fairhurst	MD	Scotland	*08	500	500	0,00	Robert Mc Cracken
118	119	Enviros Consulting Ltd (subsidiary to Carillion plc)	Env,Enr	England	08	500	422	0,00	Barry Newby/Peter Portlock (MD)
119	156	INOCSA Ingeniera, S.L.	MD	Spain	07	500	300	34,70	Antonio Lorente
120	164	Consulgal Group, SA.	MD	Portugal	08	491	284	39,43	Rogério Monteiro Nunes
121	118	Xdin AB (Alten group dec 2008)	I	Sweden	08	490	434	42,95	Thomas Ängkulle
122	114	White Architects AB	A,PM, Env	Sweden	08	466	445	51,62	Anders Svensson
123	120	Emch + Berger Gruppe	MD	Switzerland	08	450	410	34,70	Urs Schneider
124	140	Benoy Architects Ltd	A	England	08	441	333	45,15	Graham Cartledge
125	132	Cundall Johnston & Partners	CE,S,Env	England	07/08	425	354	38,06	Dave Dryden
126	148	Hifab Group	PM	Sweden	08	421	319	45,90	Jan Skoglund
127	123	ATP Architects and Engineers Group	A,CE, PM	Austria	08	420	398	53,77	Cristoph M. Achammer
128	125	NET Engineering S.p.A	MD	Italy	08	420	388	48,89	Giovanni Battista Furlan
129	171	INYPISA Informes y Proyectos SA	MD	Spain	08	412	262	53,68	D. Ivan Franasco Lazcano Acedo
130	141	INROS LACKNER Group	MD	Germany	08	409	361	29,00	Uwe Lemcke
131	121	Antea S.A (acquired by Orangewood NV october 2009)	Env	France	08	400	401	48,82	Jean-Philippe Loiseau
132	122	Amstein + Walthert AG	E,M	Switzerland	08	400	400	29,02	Christian Appert
133	127	gmp-Architekten von Gerkan, Marg und Partner	A	Germany	*08	400	380	56,00	Meinhard von Gerkan, Volkwin Marg
134	160	GFA Consulting Group	MD	Germany	08	400	290	58,00	Heiko Weissleder;Klaus Altemeier; Hans-Christoph Schaefer-Kehnert
135	153	Mannvit hf. (merger of Hönnun-VGK hf in 2007)	MD	Iceland	08	396	300	86,87	Eyjólfur Árni Rafnsson
136	143	Wardell Armstrong LLP	MD	England	08/09	394	398	33,63	Colin W. Brown
137	177	AHT Group AG	PM,CE,Env	Germany	08	385	250	38,00	Hubertus Schneider, CEO, Gerhard Lorisika, President
138	133	PRP Architects Ltd	A	England	08/09	383	352	47,39	Andy von Bradsky, Roger Battersby
139	124	Steer Davies Gleave Ltd	CE	England	08/09	376	397	48,08	Stephen Crouch
140	130	ABT Holding BV	MD	Netherlands	08	375	372		Ton Boerhof, Frans van Herwijnen, Walter Spangenberg
141	136	Pick Everard Ltd	MD	England	08	375	350	0,00	David Brunton
142	129	Iberinsa, Ibérica de Estudios e Ingeniería S.A	MD	Spain	07	373	373	31,75	Jesus Contreras Olmedo
143	144	Deerns Consulting Engineers BV	E, M, PM, I	Netherlands	08	371	325	45,00	Jan Karel Mak
144	131	3DReid Architects Ltd	A	England	*07/08	367	370	22,96	Charles Graham-Marr
145	150	Grupo JG SA	M,E	Spain	08	350	311	23,00	Josep Túnica Buira
146	139	Barton Willmore Group	A,PM	England	07/08	343	283	41,55	Ian Tant
147	128	SLR Group	Env	England	08	340	373	38,61	David Richards (MD&CEO); Neil Penhall (MD)
148	135	Italconsult S.p.A	PM	Italy	08	340	350	22,35	Giovanni A. Torelli ; Enrico Salza
149	145	Olof Granlund group	E,M	Finland	08	340	323	27,80	Reijo Hänninen
150	148	GPO Ingeniería, S.A.	MD	Spain	08	340	320	28,40	Emilio Vidal
151	152	Verkis hf.(merger VST, Fjarhitun, Fjölhönnun in 2008. Combined figures)	MD	Iceland	08	339	304	55,01	Sveinn Ólafsson
152	142	Dettling + Partner Architekten AG	A	Switzerland	07	332	332	20,19	Kasper Dettling
153	162	RAPP-Gruppe AG, Ingenieure+Planer	MD	Switzerland	08	323	289	28,45	Mathias Rapp ; Urs Sandmeier
154	159	CDM Gruppe (part of CDM Group)	CE	Germany	08	322	290	37,30	Peter Jordan
155	146	DDC Consulting & Engineering Ltd	PM	Slovenia	07	319	322	28,00	Ljubo Znidar

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

08/09	07/08	Group	Services	Country	Average Annual Report	number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 09)
156	158	HR Wallingford Group Ltd	CE, Env,I	England	08/09	319	290	32,23	Stephen W. Huntington
157	110	Assmann Beraten + Planen	MD	Germany	08	315	470	27,81	Jochen Scheuermann
158	157	Arkitektfirmaet C.F.Møller	A	Denmark	08	313	294	34,91	Lars Kirkegaard, Mads Møller
159	151	JMP Consultants Ltd	CE	England	07/08	309	309	29,76	Ian Cameron
160	149	INBO Architects/Consultants	A,PM	Netherlands	08	308	318	30,21	Dirck Ringeling
161	126	Ebert-Ingenieure GdbR.mbH	E, M, Env, Enr	Germany	08	300	380	30,00	Ernst Eber and directors
162	155	Ernst Basler & Partner Ltd	MD	Switzerland	*08	300	300	18,50	Hansjoerg Hader
163	183	BG Bonnard & Gardel Groupe SA	MD	Switzerland	08	300	246	31,78	Jean-Daniel Marchand
164	187	FLH Koncernen ApS	MD	Denmark	08	300	241	18,39	Lars Kragh
165		Stride Treglown Group Ltd	A	England	08	295	292	21,62	Robert Whittington
166	166	Moe & Brødsgaard A/S	MD	Denmark	08	293	270	29,64	Christian Listov-Saabye
167	170	Nightingale Associates	A	England	08	292	267	29,03	Colin Hockley
168	161	Krebs und Kiefer Beratende Ingenieure	CE,S, PM	Germany	*08	289	289	22,00	Albert Krebs
169	163	Sinclair Knight Merz Europe	MD	England	07/08	284	284	26,71	Peter McKellar
170	165	GETINSA S.A	CE, Env, PM	Spain	07	284	284	25,59	Pedro D. Gomez
171	192	FASE-Estudios e Projectos S.A	MD	Portugal	08	283	236	17,92	Manuel Quinaz
172	201	Insinööritoimisto Comatec Group	I, Enr	Finland	08	282	223	23,39	Aulis Asikainen
173	181	Temelsu International Engineering Services Inc.	MD	Turkey	08	280	250	10,94	Demir İnözü
174	191	SITO Group Oy	CE, Env, PM	Finland	08	277	236	24,30	Kimmo Fischer
175	223	PBR Planungsbüro Rohling AG Architekten u Ingenieure	MD	Germany	08	275	200	22,00	Heinrich Eustrup
176	230	EnergoRetea AB	E,M	Sweden	08	275	192	28,41	Martin Dahlgren
177	172	Keppie Design	A	Scotland	07/08	273	261	18,31	David Stark
178	266	A-Insinöörit Group	S, CE, PM	Finland	08	273	157	24,95	Petri Laurikka
179	174	CSD Group	Env, PM, CE,S	Switzerland	08	300	260	25,80	Bernhard Matter
180	198	Murray O'Laoire Architects Ltd	A	Ireland	08	270	225	20,87	Calbhac O'Carroll
181	199	Baur Consult GbR	MD	Germany	08	270	225	15,60	Andreas Baur
182	169	Dolsar Engineering Ltd	MD	Turkey	08	265	268	10,40	H. İrfan Aker
183	168	Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	A	Switzerland	08	263	268	52,11	Peter Epting
184	175	Basler & Hofmann AG	MD	Switzerland	*08	260	259	29,02	Dominik Courtin
185	196	Bengt Dahlgren AB	M,Enr	Sweden	08	259	227	26,80	Åke Rautio
186	173	AEPO S.A Ingenieros Consultores	MD	Spain	07	256	260	26,82	David Ortega Vidal
187	184	Deltamarin Oy	I	Finland	08	251	245	21,80	Mika Laurilehto
188	134	Sheppard Robson	A	England	07	250	350	0,00	Andrew German
189	182	HKR Architects	A	Ireland	*07/08	250	250	23,00	Jerry Ryan
190	185	Arkitema K/S	A,PM	Denmark	08	250	243	27,67	Peter Hartmann Berg
191	208	Arkitektbüro HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	* A	Germany	*08	250	212	27,00	Joachim Faust, G. Feldmeyer
192	214	LINK Signatur Group	A	Norway	08	250	201	22,76	Siri Legernes
193		Transprojekt Gdanski Spolka	A, CE	Poland	07	250	265	32,24	Andrzej Michal Luty
194	180	SC Metroul S.A.	MD	Romania	07	244	244	9,59	George Rozorea
195	186	Uvater Engineering Consultants Ltd	MD	Hungary	07	234	242	14,00	Gyula Bretz
196	190	IBE Consulting Engineers	MD	Slovenia	08	234	240	16,26	Uros Mikos
197	193	Pragoprojekt a.s	CE	Czech Republ.	07	234	234	13,96	Marek Svoboda
198	210	Bartels bv	CE,S,PM	Netherlands	08	233	211		Frank Lekkerkerker
199	178	PDM Group	I	Netherlands	08	232	250	27,00	H.J.P.M. Mesterom
200	232	Scott Brownrigg Architects	A	England	07/08	232	190	27,27	Jonathan Hill
201	138	HPC HARRESS PICKEL CONSULT Group	Env,PM,CE	Germany	08	230	340	29,28	Andreas J. Kopton, Josef Klein-Reesink
202	176	Amberg Group	CE,S,PM	Switzerland	*08	230	251	0,00	Felix Amberg
203	188	Dopravoprojekt, a.s.	CE, S, A, PM	Slovakia	08	228	241	20,99	Gabriel Koczkás
204	194	O.M.A. Office for Metropolitan Architecture	A	Netherlands	08	228	300	41,50	Victor van der Chijs, Rem Koolhaas, Ellen van Lom
205	205	Aukett Fitzroy Robinson plc	A	England	07/08	228	215	28,45	J. Nicholas Thompson
206	254	Infotiv AB	I	Sweden	07/08	228	167	18,72	Alf Berndtsson
207	154	Advin B.V. - Adviseurs en Ingenieurs	MD	Netherlands	08	227	300		John Walraven

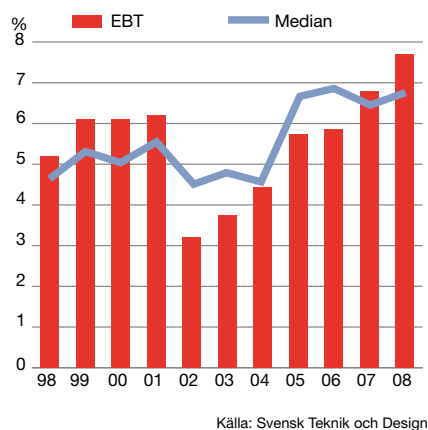
De 300 största europeiska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

08/09	07/08	Group	Services	Average Country	Annual Report	number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 09)
208		Avalon Enterprise AB	I	Sweden	08	222	232	22,31	Peter Mattisson
209	167	RKW Architekten & Co, KG	A	Germany	*08	220	270	30,00	Friedel Kellerman, Hans G. Wawrowski
210	203	ETV-Eröterv Rt.	Enr,CE,PM	Hungary	07	220	220	16,09	József Dénes
211	206	Allies and Morrison Architects Ltd	A	England	*07/08	220	215	28,33	Bob Allies
212	243	IPLAN Planungs GmbH	MD	Germany	08	220	180	15,00	Jörg Thiele
213		Efla hf.	MD	Iceland	08	216		45,75	Guðmundur Þorbjörnsson
214	231	Condesign AB	I	Sweden	08	214	192	15,32	Nils-Olov Johnson
215	249	JBA Consulting	CE, Env	England	07/08	212	173	13,07	Jeremy Benn
216	224	Olajterv Group	CE, Enr	Hungary	*07	210	200	12,00	János Pakucs
217	195	Soditech Ingénierie S.A	I	France	08	208	230	12,87	Maurice Caillé
218	211	WRc plc	Env	England	08/09	207	210	16,00	Ron Chapman ; Roberto Zocchi
219	179	O.B.H-Group A/S	MD	Denmark	08	206	250	23,09	Børge G. Danielsen
220	247	Structor Group	CE,PM	Sweden	08	202	175	28,11	Jan Stråth, Per Fladvad, Olof Hulthén
221	215	DSSR Consulting Engineers (form Donald Smith Seymour & Rooley)	E,M	Scotland	08	200	200	0,54	Gordon Meikle
222	216	Troup Bywaters + Anders	E,M	England	*07	200	200	0,00	Neil Weller
223	217	Curtins Group	CE,PM	England	*08	200	200	0,00	Rob Melling
224	221	Scholze Ingenieur GmbH	E,M,I,Enr,PM	Germany	08	200	200	15,00	Gerd Scholze
225	222	Herzog & de Meuron Architekten AG	A	Switzerland	*08	200	200	14,62	Pierre de Meuron; Jacques Herzog
226	225	Consitrans S.R.L.	CE,S,Env,PM	Romania	*07/08	200	200	10,00	Eduard Hanganu, President; Valentin Robert Urian, CEO
227	226	DIWI-Consult GmbH	MD	Germany	*08	200	200	9,20	William V. H. Foyle; Peter Winkler
228	227	Vahanan Oy	CE	Finland	08	200	196	26,30	Risto Vahanan
229	234	O.T.E. Ingénierie SA	MD	France	08/09	200	186	15,86	Jean Ernest Keller
230	245	Knightec AB	I	Sweden	08	200	176	17,25	Dimitris Gioulekas
231	258	Llewelyn-Davies -Yeang Ltd	A,IA	England	07/08	200	165	0,00	Stephen Featherstone
232	253	Rogers Stirk Harbour & Partners (fd Rickard Rogers)	A	England	07/08	199	168	47,96	Rickard Rogers
233	250	Adviesbureau Peutz & Associés B.V	Env,CE, I	Netherlands	*08	196	172		J. H. Granneman
234	219	Clarke Bond Group Ltd	S,CE,Env,PM	England	08	191	200	19,07	David Harding
235	233	ISC Group	MD	Denmark	08	190	200	23,61	Kjeld Thomsen
236	251	HENN Architekten GmbH	A	Germany	*08	190	170	18,00	Gunter Henn
237	209	Aveco de Bondt BV	CE	Netherlands	*08	183	212	17,00	Gerrit Paalman
238	218	High-Point Rendel Group	CE,S,PM	England	07/08	182	200	25,38	Kelvin W. T. Hingley
239	228	Technital SpA	CE	Italy	08	182	195	47,28	Alberto Scotti
240	285	Tengbom	A	Sweden	08	182	141	18,14	Magnus Meyer
241	235	GOPA-Consultants Group	PM,I,Env	Germany	08	181	185	55,40	Martin Güldner, Robert Gaertner, Hans Otto,
242	240	D'Appolonia S.p.A	MD	Italy	08	181	181	40,30	Alessandro Vaccaro
243	213	Steinbacher-Consult GmbH	CE, PM	Germany	08	180	203	19,80	Stefan Steinbacher
244	241	Roughton Group	MD	England	07	180	180	16,73	Michael A Ross; John Saunbury
245	242	Metroprojekt Praha A.S	MD	Czech Republ.	07	180	180	18,05	Jiri Pokorny
246	244	Leonhardt, Andrä und Partner Beratende Ing. GmbH	S	Germany	*08	180	179	21,00	Holger S. Svensson
247	284	Purcell Miller Tritton	A	England	07/08	179	142	12,60	Mark Goldspink
248	220	Joynes Pike Group	CE,S,Env	England	07/08	177	200	9,42	Trevor Crawley
249	246	Hulley & Kirkwood Consulting Engineers Ltd	E,M	Scotland	08	176	176	15,18	Sommerville Telfer
250	248	DEGW Group	A	England	07	174	174	21,45	Despina Katsikakis, Douglas Brown
251	265	Polartest Oy	Enr	Finland	08	174	157	20,40	Matti Andersson
252	252	Planungsgruppe M+M AG , PGMM	E,M,PM, Enr	Germany	*08	170	170	12,00	Willie Kienzle, Hermann Ott
253	256	HLM Architects	A	England	07/08	170	165	0,00	Christopher Liddle
254	262	Consat Engineering AB	I	Sweden	08	170	158	16,71	Jan-Bertil Johansson
255	264	JSK Architekten GmbH	A	Germany	*08	170	158	15,40	Helmut W. Joos
256	293	Bureau D' études Greisch	CE,S,A,PM	Belgium	*08	168	132	20,00	Jean-Marie Cremer

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical,
M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

08/09	07/08	Group	Services	Average Country	Annual Report	number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director (December 09)
257	236	Frankham Consultancy Group	MD	England	08/09	165	185	16,23	S J Frankham
258	239	Lewis & Hickey Architects	A,PM	England	08/09	165	182	11,83	Paul Miele
259	257	Centroprojekt a.s	MD	Czech Republ.	08	165	165	14,57	Vladimir Kudela
260	277	SD Ingénierie Holding SA	MD	Switzerland	08	161	148	15,77	J. D. Girard
261	255	Heinle, Wischer und Partner	A,PM	Germany	*08	160	167	17,60	Monika Wurfbaum, Alexander Gyalokay
262	263	Max Fordham LLP	E,M, Env	England	07/08	160	158	10,51	Bill Watts
263	272	Cheming A.S	CE,I,M,PM	Czech Republ.	08	160	150	12,50	Marek Spok
264		Transprojekt Krakowskie Biuro Sp. Z o. O	A, CE	Poland	07	160		23,91	Leszek Chelminski
265	276	Temagroup Sweden AB	A,PM	Sweden	08	157	148	17,23	Håkan Persson
266	281	Bjerkning Ingenjörbyrå AB	CE,M	Sweden	08	157	144	17,01	Roine Gillberg
267	289	EKJ Rådgivende Ingeniører A/S	MD	Denmark	08/09	157	139	17,20	Jørgen Nielsen
268	273	CTS Engineering Oy	I	Finland	08	156	150	13,78	Antti Lukka
269	269	Årstiderna Arkitekter	A	Denmark	07/08	155		14,75	Per Laustsen
270	268	Michael Punch + Partners	S,CE,Env,PM	Ireland	07/08	152	155	18,42	John Pollock
271	204	The BWB Partnership	CE,S, Env	England	07/08	150	216	20,60	Malcolm Wright Steven Wooler
272	260	Henning Larsen Architects	A	Denmark	07/08	150	160	20,15	Mette Kynne Frandsen
273	271	SGI Consulting SA	MD	Luxemburg	*06	150	150		Michel Nardin
274	274	Lyons+Sleeman+Hoare Architects	A	England	*08	150	150	9,44	Max Lyons
275		Austin Smith Lord Architects Ltd	A	England	07/08	150	125	11,02	Richard Pullen
276	278	Cauberg-Huygen	CE, Env	Netherlands	08	148	145	15,76	J.J.M. Cauberg
277	294	Transprojekt- Warszawa Sp. Z o. O	CE	Poland	09	147	131		Tadeusz Suwara
278		WTM Engineers	MD	Germany	07	146	146	14,10	Karl Morgen, Stefan Ehmann, Ulrich Jäppelt
279	280	Prokon Engineering Ltd	MD	Turkey	07	145	145	7,61	Hasan Özdemir, Ismail Salici
280	282	TC Project Management B.V	I	Netherlands	*08	145	144	11,80	Rudie Veenendaal
281		DGMR raadgevende ingenieurs BV	Env	Netherlands	08	144		14,85	P.J. van Bergen
282	259	JJM Ltd Co	PM,I	Poland	07/08	140	160		Marek Poncyljusz
283	270	Atelier Jean Nouvel S.A	A	France	*08	140	150	20,00	Michel Pelissie, Jean Nouvel
284	275	B+S Ingenieur AG	MD	Switzerland	*08	140	148	0,00	Urs Ochsner
285		Ingenieursbureau BV EPG	MD	Netherlands	08	140	125	10,00	
286	295	UtiberTransport Consulting Management Ltd	CE,PM	Hungary	*08	139	130		Auth Gyorgyi
287	296	PTL	PM	Norway	08	138	129	21,86	Sven Erik Nørholm
288	299	Kragten B.V	CE, Env	Netherlands	07	138	127		T.A.A.G. Stevens
289		Goudappel Coffeng B.V	MD	Netherlands	08	135		17,15	P.H.J. Van der Mede
290		Midtconsult A/S	MD	Denmark	07/08	135		13,41	Jens Lauritsen
291	300	OPAK AS	PM,Env,E,M	Norway	08	133	126	16,90	Jan Henry Hansen
292	297	Hjellnes Consult AS	MD	Norway	08	132	128	20,94	Geir Knudsen
293	283	Clancy Consulting	MD	England	07/08	131	143	0,00	Alan Bramwell
294		Price & Myers	S	England	07/08	131	140	14,13	Sam Price
295		Verebus Engineers B.V	MD	Netherlands	08	131	120	9,66	Kees Aling
296	287	Geodata S.p.A	CE	Italy	08	130	140	15,18	CesareSalvadori
297		ADO (Athens Development Office) S.A	MD	Greece	08	130		10,00	George Kolliopoulos
298	279	Uticon Dynatherm	I,Env, PM	Netherlands	08	127	145	10,27	Simon Bruijnooge
299	298	EPR Architects Group Ltd	A	England	07/08	127	127	14,57	Greg Craig
300	238	Henry J. Lyons & Partners Architects	A	Ireland	*08	125	182		Paul O'Brian

Resultatutveckling Europas top 300

omkring A\$4,8 miljarder. I joint venture med Beijing Highway & Planning Design Institute, COWI, First Harbour och Shanghai Tunnel kommer Arup att medverka i förstudien och ritandet av huvudsektionen av bron mellan Hong Kong, Zhuhai och Macau. Bron är en 38 km sammankopplad länk mellan de tre städerna i Syd kinesiska sjön. Arups medverkan kommer att inbegripa brodesign och planering av tunnelprojekt samt planering för uppförandet av artificiella öar.

Halcrow har vunnit detaljplaneringen av Kishanganga (330MW) vattenkraftprojekt i Indien, ett av de största vattenkraftverksprojekten någonsin för Halcrow. Projektet kommer att ta sju år att slutföra.

Ett Halcrow-lett konsortium har vunnit kontraktet att utvärdera och planera en ny höghastighetsräls i Polen. Den nya tågförbindelsen kommer att sträcka sig över 500 km och omfatta 40 stationer. Projektet värderas till £10 miljoner och kommer att löpa över tre år.

EGIS och IOSIS går samman

EGIS och IOSIS meddelade i oktober att de kommer ingå en allians och bilda Frankrikes största teknikonsult inom byggande, anläggning och infrastruktur sedan EGIS förvärvat 34 % av aktierna i IOSIS Holding. Grupperna kommer att skapa ett gemensamt dotterbolag med fokus inom infrastruktur och hållbara bostäder. Den nya gruppen kommer att ha omkring 8400 anställda och omsätta drygt €700 miljoner, varav cirka 40 % utanför Frankrike.

David Cramér
Branschbevakning

www.std.se

Svensk Teknik och Design, STD, arbetar för medlemsföretagens bästa i syfte att stärka deras konkurrenskraft och långsiktiga lönsamhet. STD vill främja en hög kvalitet, en sund utveckling, en bra lönsamhet och goda arbetsvillkor i medlemsföretagen.

Vår verksamhet bygger på fyra fundament:

- synlighet
- konsultaffärer
- löne- och anställningsvillkor
- kompetensutveckling och förnyelse.

STD ingår i Almega. Almega är en organisation för tjänsteföretag i Sverige. Almega är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv.

STD är medlem i den globala teknikkonsultorganisationen FIDIC, i den europeiska motsvarigheten EFCA och på arbetsgivarfronten genom Almega i UNICE. Vi samarbetar också med Sveriges Arkitekter i den europeiska arkitektorganisationen ACE.

STD Svensk Teknik och Design

ARKITEKT- TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN
Ingår i Almega

Besöksadress: Sturegatan 11
Postadress: Box 55545, 102 04 Stockholm
Telefon 08-762 67 00. Fax 08-762 67 10
e-post: std@std.se. www.std.se